



SLUŽBENI GLASNIK GRADA VISOKO

GODINA LVII

Visoko, SRIJEDA 05. april 2023. godine

BROJ 3

23.

Na osnovu člana 13. stav 2. alineja 17. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH («Službene novine Federacije BiH», broj: 49/06) i člana 21. stav 1. alineja 30. Statuta Grada Visoko («Službeni glasnik Grada Visoko», broj 10/21), Gradsko vijeće Visoko na 26. sjednici, održanoj 30.03.2023.godine, donosi

POSLOVNIK GRADSKOG VIJEĆA VISOKO

I - OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Ovim Poslovnikom Gradskog vijeća Visoko (u daljem tekstu: Poslovnik) reguliše se rad i organizacija Gradskog vijeća Visoko (u daljem tekstu: Gradskog vijeća), kako slijedi:

- opće odredbe,
- ostvarivanje prava i dužnosti vijećnika Gradskog vijeća,
- klubovi vijećnika,
- organizacija i način rada Gradskog vijeća,
- radna tijela Gradskog vijeća,
- način rada Gradskog vijeća,
- akti Gradskog vijeća,
- izbori, imenovanja i razrješenja,
- odnosi Gradskog vijeća i Gradonačelnika,
- odnos Gradskog vijeća prema političkim strankama i udruženjima građana,
- javnost u radu Gradskog vijeća,
- ostvarivanje saradnje sa zakonodavnim tijelima Zeničko-dobojskog kantona, Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine,
- rad Gradskog vijeća u vrijeme vanrednih okolnosti, ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti,
- prelazne i završne odredbe.

Član 2. (Primjena)

Ako neko pitanje organizacije i rada Gradskog vijeća nije uređeno ovim Poslovnikom urediće se zaključkom Gradskog vijeća.

Zaključak iz prethodnog stava primjenjuje se danom donošenja.

Zaključak iz stava 1. ovog člana ne može biti u suprotnosti sa načelima i odredbama ovog Poslovnika.

Član 3. (Pečat Gradskog vijeća)

Gradsko vijeće ima pečat u skladu sa zakonom i odlukom Gradskog vijeća.

O čuvanju i upotrebi pečata stara se sekretar Gradskog vijeća.

Oblik, sadržaj i izgled pečata, kao i način njegovog korištenja urediće se odlukom o pečatu Gradskog vijeća.

Član 4. (Službeni jezici)

Gradsko vijeće se u svom radu služi bosanskim, hrvatskim i srpskim jezikom.

Službena pisma Gradskog vijeća su latinica i ćirilica.

II - OSTVARIVANJE PRAVA I DUŽNOSTI VIJEĆNIKA GRADSKOG VIJEĆA

Član 5. (Dodjela mandata vijećniku)

Vijećnik Gradskog vijeća (u daljem tekstu: vijećnik) stiče pravo i dužnost vijećnika dodjelom mandata od strane Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine i potpisivanjem izjave o prihvatanju mandata.

Član 6. (Status vijećnika)

Vijećnik je predstavnik građana u Gradskom vijeću, izabran neposrednim i tajnim glasanjem, sa mandatom, pravima i dužnostima utvrđenim u ustavima, zakonu i Statutu Grada.

Član 7. (Davanje svečane izjave vijećnika)

Vijećnici preuzimaju dužnost davanjem svečane izjave koja glasi:

“Svečano izjavljujem da ću povjerenu dužnost obavljati savjesno i odgovorno, pridržavati se ustava i zakona Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Zeničko-dobojskog kantona, Statuta Grada Visoko i Etičkog kodeksa Gradskog vijeća, zalagati se za ljudska prava i slobode, za ravnopravnost naroda i građana i da ću u svim prilikama štiti interese i boriti se za izgradnju i napredak Grada Visoko”.

Nakon davanja svečane izjave, svaki vijećnik potpisuje tekst izjave i predaje ga predsjedavajućem Gradskog vijeća, čime stiče prava i dužnosti vijećnika.

Član 8. (Naknadno davanje svečane izjave vijećnika)

Svečanu izjavu dužni su pred Gradskim vijećem dati i potpisati svi vijećnici sa naknadno dodijeljenim mandatima.

Član 9. (Podnošenje ostavke vijećnika)

Vijećnik ima pravo da podnese ostavku.

Ostavka se podnosi pismeno predsjedavajućem Gradskom vijeću.

O ostavci vijećnika, predsjedavajući Gradskog vijeća obavještava Gradsko vijeće.

O ostavci vijećnika, dodjeli novog mandata vijećniku konačnu odluku donosi Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.

Član 10. (Prestanak mandata vijećnika)

Vijećniku prestaje mandat u slučajevima utvrđenim zakonom.

Član 11. (Nespojivost sa funkcijom vijećnika)

Vijećnik koji bude izabran, imenovan ili preuzme funkciju odnosno poslove čije je vršenje nespojivo sa funkcijom vijećnika, dužan

je podnijeti ostavku Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine u skladu sa Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Član 12. (Prava i dužnosti vijećnika)

U ostvarivanju svojih prava i dužnosti vijećnik naročito:

- prisustvuje sjednicama Gradskog vijeća i radnih tijela Gradskog vijeća čiji je član i učestvuje u njihovom radu i odlučivanju,
- prisustvuje sjednicama radnih tijela Gradskog vijeća čiji nije član bez prava odlučivanja,
- podnosi nacрте i prijedloge propisa i akata iz nadležnosti Gradskog vijeća,
- pokreće raspravu o provođenju utvrđene politike Gradskog vijeća i daje inicijative za razmatranje i rješavanje određenih pitanja iz nadležnosti Gradskog vijeća te za unapređenje rada Gradskog vijeća i njegovih radnih tijela,
- postavlja vijećnička pitanja koja se odnose na rad Gradonačelnika i službi za upravu u izvršavanju zakona, drugih propisa i opštih akata Gradskog vijeća kao i na rad institucija koje imaju javna ovlaštenja,
- predlaže raspravu o pitanjima koja se odnose na rad Gradskog vijeća, njegovih radnih tijela, Gradonačelnika i službi za upravu kao i na rad institucija koje imaju javna ovlaštenja,
- učestvuje u obavještanju građana i njihovih organizacija i zajednica o pitanjima o kojima se odlučuje u Gradskom vijeću putem zborova građana odnosno drugih skupova na koje je pozvan ili na koje ga uputi Gradsko vijeće,
- redovno i blagovremeno prima informacije o svim pitanjima od značaja za vršenje funkcije,
- izvršava i druge zadatke koje mu u okviru svog djelokruga povjeri Gradsko vijeće ili radno tijelo čiji je član.

Vijećnici će detaljnije regulisati svoja prava, obaveze i odgovornosti Etičkim kodeksom za vijećnike Gradskog vijeća.

Član 13.**(Stručna služba Gradskog vijeća)**

Vijećnik ima pravo uvida u informativni i dokumentacioni materijal koji se izrađuje ili prikuplja u Stručnoj službi Gradskog vijeća (u daljem tekstu: Služba), a koji se odnosi na pitanja o kojima se raspravlja u Gradskom vijeću.

Služba je obavezna da pruži stručnu i tehničku pomoć vijećnicima u obavljanju njihovih dužnosti.

Član 14.**(Rukovanje povjerljivim materijalima)**

Vijećnici su dužni čuvati službenu i vojnu tajnu i podatke povjerljive prirode i za to su odgovorni Gradskom vijeću.

Predsjedavajući Gradskog vijeća i predsjednici radnih tijela Gradskog vijeća prilikom dostavljanja materijala vijećnicima i članovima radnih tijela, utvrđuju stepen povjerljivosti tih materijala u skladu sa posebnim propisima.

Odredbе stava 2. ovog člana odnose se i na materijale koje dostavlja Gradonačelnik.

Povjerljivim podacima smatraju se podaci koje vijećnik sazna na sjednici Gradskog vijeća i radnih tijela u vezi sa pitanjima koja se na toj sjednici razmatraju bez prisustva javnosti.

Način rukovanja materijalom koji se smatra državnom tajnom ili je povjerljive prirode uređuje se posebnim aktom koji donosi Gradsko vijeće.

Član 15.**(Vijećnička legitimacija)**

Vijećnicima se izdaje posebna legitimacija.

Vijećnička legitimacija sadrži: ime i prezime vijećnika, JMBG vijećnika, fotografiju vijećnika, mandatni period, broj evidencije, mjesto i datum izdavanja, potpis predsjedavajućeg Gradskog vijeća i pečat Gradskog vijeća.

Na poledini legitimacije sadžan je tekst: „Gradski vijećnik je predstavnik građana u Gradskom vijeću, izabran neposrednim i tajnim glasanjem, sa mandatom, pravima i dužnostima utvrđenim u ustavu, zakonu i Statutu Grada“.

O izdavanju legitimacije i o evidenciji izdatih legitimacija stara se Služba.

III - KLUBOVI VIJEĆNIKA**Član 16.****(Klubovi vijećnika)**

U Gradskom vijeću se obrazuju klubovi vijećnika političkih stranaka zastupljenih u Gradskom vijeću (u daljem tekstu: klubovi vijećnika), kao oblik rada vijećnika, posebno u fazi pripremanja i utvrđivanja prijedloga dnevnih redova sjednica Gradskog vijeća, te drugim pitanjima od značaja za ostvarivanje uloge Gradskog vijeća.

Klub vijećnika se može formirati sa najmanje dva vijećnika.

Vijećnici dvije ili više političkih stranaka koji u Gradskom vijeću imaju najmanje jednog izabranog vijećnika, kao i vijećnici nezavisni kandidati, mogu formirati zajednički klub ili pristupiti nekom od klubova.

Vijećnici koji se u toku trajanja mandata izjasne da u daljem radu djeluju kao samostalni vijećnici mogu formirati jedan zajednički klub ili pristupiti nekom od klubova.

Član 17.**(Konstituisanje klubova vijećnika)**

Klubovi vijećnika imaju predsjednika i zamjenika predsjednika kluba koji koordiniraju rad s drugim klubovima vijećnika.

Klubovi vijećnika mogu obrazovati koordinaciono tijelo za međusobnu saradnju.

Klub vijećnika se konstituiše tako što se predsjedavajućem Gradskog vijeća podnosi spisak članova kluba koji je potpisao svaki član kluba, sa naznakom zvaničnog naziva kluba, predsjedavajućeg tog kluba i zamjenika predsjedavajućeg.

Član 18.**(Organizacija rada klubova vijećnika)**

Zadaci, organizacija, način rada, prava i dužnosti članova kluba vijećnika, uređuju se aktom koji donosi klub vijećnika.

IV - ORGANIZACIJA I NAČIN RADA GRADSKOG VIJEĆA**1. Konstituisanje Gradskog vijeća****Član 19.****(Sazivanje prve sjednice Gradskog vijeća)**

Gradsko vijeće se konstituiše na prvoj sjednici novog saziva.

Gradsko vijeće se konstituiše u roku od 30 dana od dana potvrđivanja rezultata izbora.

Prvu sjednicu saziva predsjedavajući Gradskog vijeća ranijeg saziva, a radom sjednice do izbora predsjedavajućeg rukovodi najstariji novoizabrani vijećnik.

Ukoliko je Predsjedavajući spriječen, prvu sjednicu saziva zamjenik predsjedavajućeg iz prethodnog saziva.

Ukoliko je i zamjenik spriječen da sazove prvu sjednicu Skupštine, sjednicu saziva najstariji izabrani vijećnik u novom sazivu.

Ukoliko i najstariji izabrani vijećnik nije u mogućnosti ili neće da sazove sjednicu, sjednicu saziva onaj vijećnik koga za sazivanje ovlasti jedna trećina novoizabranih vijećnika.

Član 20.

(Konstitisanje Gradskog vijeća)

Gradsko vijeće se konstituiše izborom predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg.

Predsjedavajući i zamjenik predsjedavajućeg Gradskog vijeća biraju se iz reda vijećnika Gradskog vijeća.

Prije pristupanja postupku izbora predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Gradskog vijeća, vrše se konsultacije sa političkim subjektima koji su ostvarili mandate u Gradskom vijeću.

Član 21.

(Izbor predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg)

Izbor predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Gradskog vijeća vrši se tajnim glasanjem u skladu sa odredbama Statuta Grada Visoko i ovog Poslovnika.

Predsjedavajući i zamjenik predsjedavajućeg Gradskog vijeća izabrani su ukoliko dobiju većinu glasova ukupno izabranih vijećnika u Gradskom vijeću.

Ako je predloženo više kandidata, a nijedan od predloženih kandidata ne dobije natpolovičnu većinu glasova, glasanje se ponavlja za dva kandidata koji su dobili najveći broj glasova.

Ukoliko u ponovljenom postupku glasanja nijedan od kandidata ne dobije natpolovičnu većinu glasova, ponavlja se cijeli izborni postupak sa novim kandidatima.

Član 22.

Postupak izbora se provodi u skladu sa odredbama ovog Poslovnika.

2. Predsjedavajući i zamjenik predsjedavajućeg Gradskog vijeća

Član 23.

(Ovlaštenja predsjedavajućeg Gradskog vijeća)

Predsjedavajući Gradskog vijeća ima sljedeće ovlasti i zadatke:

- predstavlja Gradsko vijeće,
- učestvuje u pripremi, saziva i predsjedava sjednicama Gradskog vijeća,
- pokreće inicijative za razmatranje pitanja iz djelokruga Gradskog vijeća,
- stara se o realizaciji Programa rada Gradskog vijeća,
- stara se o primjeni Poslovnika,
- vodi brigu o odnosima i saradnji Gradskog vijeća sa Gradonačelnikom i drugim gradskim organima i institucijama,
- potpisuje akta koja donosi Gradsko vijeće,
- vrši i druge poslove u skladu sa zakonom, Statutom Grada, Poslovnikom i drugim propisima.

Član 24.

(Ovlaštenja zamjenika predsjedavajućeg Gradskog vijeća)

Zamjenik predsjedavajućeg Gradskog vijeća mijenja predsjedavajućeg Gradskog vijeća kada je on spriječen u obavljanju svojih poslova ili kada ga ovlasti predsjedavajući Gradskog vijeća.

U slučaju spriječenosti zamjenika, predsjedavajućeg Gradskog vijeća, mijenja vijećnik kojeg odredi Gradsko vijeće.

U izvršavanju nadležnosti iz člana 23. ovog Poslovnika, predsjedavajući Gradskog vijeća vrši konsultacije sa zamjenikom predsjedavajućeg.

3. Sekretar Gradskog vijeća

Član 25.

(Ovlaštenja sekretara Gradskog vijeća)

Sekretar Gradskog vijeća pomaže predsjedavajućem Gradskog vijeća u pripremi sjednica i organizovanju rada Gradskog vijeća i

njegovih radnih tijela, i u vezi s tim vrši sljedeće poslove:

- stara se o ostvarivanju prava i dužnosti vijećnika i osigurava uslove za rad Kolegija vijeća,
- rukovodi Stručnom službom Gradskog vijeća i odgovoran je za njen rad,
- prima inicijative i prijedloge upućene Gradskom vijeću i daje ih na dalju obradu nadležnim organima i službama,
- stara se o pravno-tehničkoj obradi akata usvojenih na sjednicama Gradskog vijeća,
- stara se o blagovremenom objavljivanju propisa i drugih akata koje je donijelo Gradsko vijeće i o dostavljanju zaključaka i vijećničkih pitanja nadležnim organima i službama,
- vrši ispravke grešaka u objavljenom tekstu odluke ili drugog općeg akta Gradskog vijeća poslije sravnjavanja sa izvornim tekstom odluke i drugog općeg akta Gradskog vijeća,
- stara se o ostvarivanju programa rada Gradskog vijeća i o tome obavještava Gradsko vijeće,
- prati rad radnih tijela Gradskog vijeća i pomaže im u radu,
- vrši i druge poslove utvrđene Statutom i ovim Poslovnikom.

Sekretar Gradskog vijeća je naredbodavac u oblasti finansijsko-materijalnog poslovanja Gradskog vijeća.

4. Kolegij Gradskog vijeća

Član 26.

(Kolegij Gradskog vijeća)

U cilju unapređenja, efikasnosti i usklađivanja rada Gradskog vijeća, Gradsko vijeće uspostavlja Kolegij Gradskog vijeća (u daljem tekstu: Kolegij) koga čine:

- predsjedavajući i zamjenik predsjedavajućeg Gradskog vijeća,
- predsjednici klubova vijećnika u Gradskom vijeću i
- sekretar Gradskog vijeća.

U radu Kolegija učestvuje Gradonačelnik.

Član 27.

(Nadležnosti Kolegija)

U okviru svojih prava i dužnosti Kolegij vrši sljedeće poslove:

- koordinira aktivnosti u pripremi sjednica Gradskog vijeća,
- utvrđuje prijedlog dnevnog reda sjednice Gradskog vijeća,
- osigurava saradnju Gradskog vijeća i gradske uprave,
- utvrđuje prijedlog Programa rada Gradskog vijeća i prati njegovu realizaciju,
- osigurava saradnju klubova vijećnika i radnih tijela Gradskog vijeća,
- razmatra inicijative i prijedloge upućene Gradskom vijeću,
- kao i druge poslove bitne za rad Gradskog vijeća.

Član 28.

(Rad Kolegija)

Kolegij radi u sjednicama.

Sjednice Kolegija održavaju se najmanje jedanput između dvije sjednice Gradskog vijeća i po potrebi pred sjednicu Gradskog vijeća.

Sjednice Kolegija saziva i vodi predsjedavajući Gradskog vijeća, a u slučaju njegove spriječenosti zamjenik predsjedavajućeg Gradskog vijeća.

U slučaju spriječenosti zamjenika predsjedavajućeg Gradskog vijeća, sjednicu Kolegija saziva i vodi član Kolegija kojeg odredi Kolegij.

Sjednicama Kolegija po pozivu predsjedavajućeg, ili na vlastiti zahtjev, mogu prisustvovati predstavnici gradskih službi.

Na sjednicama Kolegija vodi se skraćeni zapisnik.

Sekretar Gradskog vijeća je odgovoran za vođenje zapisnika na sjednicama Kolegija.

Kolegij donosi svoj Poslovnik o radu koji mora biti u skladu sa ovim Poslovnikom.

V - RADNA TIJELA GRADSKOG VIJEĆA

Član 29.

(Radna tijela)

Za razmatranje pitanja iz nadležnosti Gradskog vijeća, za razmatranje nacrti i prijedloga odluka i drugih općih akata Gradskog vijeća i za pripremu i obavljanje drugih poslova za Gradsko vijeće obrazuju se stalna i povremena radna tijela.

Radna tijela Gradskog vijeća (u daljem tekstu: radna tijela) daju mišljenja, podnose

prijedloge i izvještavaju Gradsko vijeće o pitanjima iz svog djelokruga, a odlučuju samo o pitanjima koja su im aktom Gradskog vijeća data u neposrednu nadležnost.

Članovi radnih tijela imaju pravo na naknadu za svoj rad koja se utvrđuje posebnim aktom Gradskog vijeća.

Član 30

(Sastav radnih tijela)

Radno tijelo ima predsjednika, zamjenika predsjednika i određen broj članova.

Predsjednik radnog tijela, odnosno zamjenik predsjednika, organizuje rad radnog tijela, predlaže dnevni red i predsjedava njegovim sjednicama.

Ako predsjednik radnog tijela, odnosno zamjenik predsjednika, ne sazove sjednicu kada je to dužan učiniti, sjednicu će sazvati i njom predsjedavati predsjedavajući Gradskog vijeća.

U slučaju spriječenosti predsjedavajućeg Gradskog vijeća, sjednicu će sazvati i njom predsjedavati zamjenik predsjedavajućeg Gradskog vijeća.

Član 31.

(Vanjski članovi)

U radno tijelo mogu se imenovati i pojedini naučni, stručni ili javni radnici (vanjski članovi).

Član 32.

(Kvorum za odlučivanje na sjednici radnog tijela)

Radna tijela mogu zauzimati stavove o pitanjima iz svog djelokruga ako sjednici prisustvuje većina članova radnog tijela, a usvajanje stavova vrši se većinom glasova od ukupnog broja članova radnog tijela.

Član 33.

(Zajedničke sjednice)

Radna tijela mogu održavati zajedničke sjednice o pitanjima od zajedničkog interesa.

Član 34.

(Sjednice radnog tijela)

Sjednici radnog tijela prisustvuje predlagatelj, odnosno predstavnik predlagatelja nacrta odnosno prijedloga odluke ili drugog općeg akta koji se razmatra.

Gradonačelnik ili predstavnik Gradonačelnika može učestvovati u radu radnog tijela i kad on nije predlagatelj.

Ako predlagatelj ne uputi svog predstavnika na sjednicu radnog tijela, a radno tijelo ocijeni da je prisustvo predlagatelja neophodno, može odložiti razmatranje tog pitanja i o tome obavijestiti predlagatelja, koji je dužan obezbijediti prisustvo svog predstavnika na sjednici radnog tijela.

Član 35.

(Obrazovanje radnih tijela)

Radna tijela obrazuju se prema stranačkom sastavu Gradskog vijeća.

Ukupan broj članova stalnih radnih tijela ne može biti veći od sedam. Prijedloge za članove radnih tijela podnosi Komisija za izbor i imenovanja uz prethodnu konsultaciju sa klubovima vijećnika.

Član 36.

(Stalna radna tijela)

Stalna radna tijela su komisije. Gradsko vijeće ima slijedeće komisije:

- Komisija za statut i propise,
- Komisija za budžet, finansije i ekonomska pitanja,
- Komisija za prigovore, predstavke i prijedloge,
- Komisija za društvene djelatnosti,
- Komisija za ljudska prava, mlade i ravnopravnost spolova,
- Komisija za izbor i imenovanja,
- Komisija za prostorno planiranje, uređenje i ekologiju,
- Komisija za odlikovanja, javna priznanja i obilježavanje historijskih događaja i ličnosti,
- Komisija za odnose sa vjerskim zajednicama,
- Etička komisija.

Član 37.

Komisija za statut i propise razmatra pitanja koja se odnose na:

- prati provođenje Statuta Grada,
- razmatra pitanja značajna za ostvarivanje Statuta Grada i daje inicijativu za izmjene i dopune Statuta Grada,
- ispituje i dostavlja Gradskom vijeću mišljenje o prijedlozima za izmjene i dopune Statuta Grada,

- provodi javnu raspravu o prijedlozima izmjena i dopuna Statuta Grada ili prijedlozima odluka, te obavještava Gradsko vijeće o rezultatima javne rasprave,
- razmatra nacрте i prijedloge odluka i drugih općih akata koje donosi Gradsko vijeće u pogledu njihove usklađenosti sa zakonom, Statutom Grada i pravnim sistemom kao i u pogledu nomotehničke obrade, te Gradskom vijeću podnosi izvještaj sa mišljenjem i prijedlozima i pravno-tehničkim ispravkama očiglednih grešaka u tekstu,
- razmatra inicijative za donošenje odluka i općih akata Gradskog vijeća,
- daje mišljenje o podnesenim amandmanima na prijedloge akata koje razmatra,
- utvrđuje prečišćene tekstove odluka i drugih općih akata Gradskog vijeća,
- utvrđuje prijedlog teksta autentičnog tumačenja odluka i drugih općih akata koje donosi Gradsko vijeće.

Prijedlozi ove Komisije koji su formulirani kao izmjene ili dopune odluke ili drugog općeg akta unose se u njen izvještaj i smatraju se njenim amandmanima na prijedlog akta.

Komisija za statut i propise ima predsjednika, zamjenika predsjednika i dva člana koji se biraju iz reda vijećnika, a tri iz reda naučnih, stručnih ili javnih radnika.

Komisija za statut i propise pored navedenih poslova rješava u drugom stepenu o žalbama protiv upravnih akata Gradonačelnika donesenih u prvom stepenu iz izvornog ustavnog i zakonskog samoupravnog djelokruga Grada.

Stručnu obradu predmeta, koji se rješavaju u drugom stepenu, za potrebe Komisije za statut i propise vrši prema svom djelokrugu nadležna gradska služba za upravu.

Član 38.

Komisija za budžet, finansije i ekonomska pitanja razmatra pitanja koja se odnose na:

- nacrt i prijedlog budžeta Grada,
- prati provođenje izvršenja budžeta i odluka iz oblasti finansija,
- odluke o zaduživanju, reprogramiranju dugova i drugim novčanim obavezama Grada,

- izvještaj revizije,
- izvještaj o poslovanju javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač Grad,
- i druga dokumenta iz oblasti finansijskog poslovanja u skladu sa zakonom.

Komisija za budžet, finansije i ekonomska pitanja ima predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana koji se biraju iz reda vijećnika.

Član 39.

Komisija za prigovore, predstavke i prijedloge razmatra pitanja koja se odnose na:

- prigovore, predstavke i prijedloge koje građani upućuju ili neposredno podnose Gradskom vijeću,
- analizira i proučava probleme kojima se pokreće pitanje odgovornosti javnih dužnosnika koje imenuje ili potvrđuje Gradsko vijeće,
- daje mišljenje o podnesenim prigovorima, predstavkama i prijedlozima.

Komisija za prigovore, predstavke i prijedloge ima predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana koji se biraju iz reda vijećnika.

Član 40.

Komisija za društvene djelatnosti razmatra pitanja koja se odnose na:

- osnivanje, upravljanje, finansiranje i unapređenje ustanova predškolskog odgoja, zdravstva, socijalne zaštite i drugih ustanova iz nadležnosti Grada,
- sport, kulturu i obrazovanje,
- partnerstvo Grada i nevladinog sektora u pružanju usluga,
- zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa,
- praćenje rada mjesnih zajednica i razmatranje pitanja od značaja za rad mjesnih zajednica,
- druga pitanja iz ove oblasti.

Komisija za društvene djelatnosti ima predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana koji se biraju iz reda vijećnika.

Član 41.

Komisija za ljudska prava, mlade i ravnopravnost spolova razmatra pitanja koja se odnose na:

- osiguranje i zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda,
- razvoj i probleme u realizaciji i zaštiti ljudskih prava i sloboda, te mjere za njihovu efikasniju zaštitu,
- prijedloge koje dostave građani, uz obavještanje podnosioca o ishodu,
- peticije u vezi sa povredama ljudskih prava i osnovnih sloboda, usvajajući odgovarajuće mjere i obavještavajući podnosioca i Gradsko vijeće o usvojenim odlukama,
- ostvarivanje prava djeteta i ostvarivanje prava mladih,
- organizovanje mladih i stvaranje uslova za njihovo afirmisanje u svim oblastima života i rada,
- ravnopravnosti spolova, posebno u vezi sa unapređenjem statusa žena,
- razmatranje predloženih odluka i drugih akata sa stanovišta ravnopravnosti spolova i sprečavanja diskriminacije.

Komisija za ljudska prava, mlade i ravnopravnost spolova ima predsjednika, zamjenika predsjednika i pet članova.

Predsjednik, zamjenik predsjednika i dva člana biraju se iz reda vijećnika, a tri člana ispred nevladinog sektora i omladinskih organizacija sa područja Grada Visoko.

Član 42.

Komisija za izbor i imenovanja razmatra pitanja koja se odnose na:

- vođenje kandidacionog postupka,
- utvrđivanje prijedloga za izbore, imenovanja i razrješenja iz nadležnosti Gradskog vijeća,
- predlaže odluku o naknadama za izvršene poslove vijećnicima i drugim licima koji su članovi komisija i radnih tijela,
- druga pitanja iz ove oblasti.

Komisija za izbor i imenovanja ima predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana koji se biraju iz reda vijećnika.

Član 43.

Komisija za prostorno planiranje, uređenje i ekologiju razmatra pitanja koja se odnose na:

- uređenje prostora i zaštitu čovjekove okoline,
- donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova uključujući zoniranje,
- donošenje programa stambene, poslovne i druge izgradnje,
- korištenje, upravljanje i raspolaganje građevinskim zemljištem,
- djelatnosti i objekte komunalne infrastrukture po mjesnim zajednicama,
- upravljanje prirodnim resursima,
- druga pitanja iz ove oblasti.

Komisija za prostorno planiranje, uređenje i ekologiju ima predsjednika, zamjenika predsjednika i dva člana koji se biraju iz reda vijećnika, a tri iz reda naučnih, stručnih ili javnih radnika.

Član 44.

Komisija za odnose sa vjerskim zajednicama:

- prati sprovođenje zakona i drugih propisa koji se odnose na vjerske zajednice i daje Gradskom vijeću i drugim organima mišljenje i prijedloge o pojedinim pitanjima iz odnosa državnih i drugih organa i vjerskih zajednica.

Komisija za odnose sa vjerskim zajednicama ima predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana koji se biraju iz reda vijećnika.

Član 45.

Komisija za odlikovanja, javna priznanja i obilježavanje historijskih događaja i ličnosti:

- razmatra sva pitanja u vezi sa odlikovanjima i javnim priznanjima, daje prijedloge nadležnim organima i o svojim prijedlozima obavještava Gradsko vijeće,
- razmatra inicijative i utvrđuje prijedlog za dodjeljivanje gradskih priznanja,
- utvrđuje prijedloge i daje mišljenja o mjestima na kojima treba obilježiti značajne historijske događaje i ličnosti,
- daje mišljenja i prijedloge o utvrđivanju imena ulica, trgova, javnih institucija, naselja, mostova i drugih objekata na području Grada Visoko.

Komisija za odlikovanja, javna priznanja i obilježavanje historijskih događaja i ličnosti ima predsjednika, zamjenika predsjednika i dva člana koji se biraju iz reda vijećnika, a tri iz reda naučnih, stručnih ili javnih radnika.

Član 46.

Etička komisija:

- prati i analizira rad izabranih predstavnika vlasti i ukazuje na eventualne pojave kršenja Etičkog kodeksa,
- razmatra prijave o eventualnom kršenju Etičkog kodeksa podnesene od strane vijećnika, građana, udruženja i organizacija,
- provodi postupak ispitivanja osnovanosti prijave, dokazni postupak te odlučuje da li postoji povreda Etičkog kodeksa,
- obavještava Gradsko vijeće o provedenom postupku, te ukoliko utvrdi da postoji povreda Etičkog kodeksa, predlaže Gradskom vijeću donošenje određene sankcije,
- savjetuje izabrane predstavnike vlasti, ali i ostale zainteresovane strane o konkretnim pitanjima vezanim za Etički kodeks,
- jednom godišnje i po isteku mandata, Gradskom vijeću podnosi izvještaj o svome radu,
- obavještava javnost o svome radu i zaključcima koje donosi nakon provedenog postupka provjere po prijavi,
- predlaže izmjene i dopune Etičkog kodeksa u skladu sa preporukama građana i na osnovu nalaza koji proisteknu iz rada komisije,
- prati i razmatra opća pitanja u vezi sa provođenjem utvrđene politike za izvršavanje zakona, općih akata i drugih propisa, raspolaganje državnim sredstvima i zaštitom državne imovine na području Grada kao i načinom ostvarivanja prava i dužnosti državnih i drugih pravnih subjekata,
- ukazuje na pojavu neekonomskog i neracionalnog upravljanja državnim sredstvima i zloupotrebe njihovog korištenja,
- predlaže Gradskom vijeću donošenje mjera radi zaštite svih oblika svojine i otklanjanje eventualnih štetnih pojava,
- vrši nadzor nad radom državnih organa, organizacija i nosilaca funkcije u cilju obezbjeđenja javnosti i odgovornosti,
- podstiče rad ostalih organa društvenog nadzora i njihovu međusobnu saradnju, utiče na jačanje njihove odgovornosti i efikasnosti u vršenju društvenog nadzora u cjelini i uspostavljanje pravne sigurnosti i afirmaciji pravne države, razmatra opća pitanja po oblastima u vezi sa izvršavanjem zakona, drugih propisa i općih akata i u vezi sa tim prati rad izvršnih organa vlasti,
- razmatra trošenje sredstava iz budžeta prema budžetskim korisnicima od strane budžetskih korisnika, prati raspolaganje javnim fondovima, drugim vidovima javne potrošnje, kao i raspolaganje sredstvima u javnim preduzećima, javnim ustanovama i preduzećima sa većinskim državnim kapitalom koji su u nadležnosti Grada,
- sarađuje sa državnim organima i drugim sličnim tijelima u BiH, Federaciji BiH, kantonima i općinama, kao i međunarodnim organizacijama i tijelima u borbi protiv korupcije,
- ukazuje Gradskom vijeću na pojave nezakonitog ili nesavjesnog korištenja sredstava u oblastima koje prate i podnose mišljenje i prijedlog Gradskom vijeću u ostvarivanju prava i dužnosti u okviru borbe protiv korupcije,
- donosi program prevencije i godišnje programe i planove za ostvarivanje programa, te daje mišljenja o prijedlozima propisa i drugih akata od značaja za sprečavanje korupcije,
- ima pravo traženja i uvida u opća akta, akta poslovanja, izvještaje o radu i finansijske izvještaje javnih ustanova i preduzeća čiji je osnivač Grad, kao i nadležnih odjeljenja Gradske uprave,
- razmatra inicijative građana i organizacija za pokretanje odgovornosti nosilaca javnih funkcija i prema potrebi predlaže Gradskom vijeću ili drugim nadležnim organima pokretanje postupka za utvrđivanje njihove odgovornosti,
- razmatra i druga pitanja iz domena zaštite ljudskih prava i sloboda, kao i mogućnosti poboljšanja rada općinske

- administracije i institucija koja vrše javna ovlaštenja iz nadležnosti Grada,
- razmatra i proučava pojave na koje se u predstavkama i prijedlozima ukazuje, radi sagledavanja uzroka zbog kojih se predstavke i prijedlozi upućuju Gradskom vijeću i predlaže preduzimanje potrebnih radnji,
 - obavlja i druge poslove i zadatke iz djelokruga svoga rada, a koje joj naloži Gradsko vijeće.

Etička komisija ima predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana, a sačinjavaju je jedan vijećnik, predstavnici nevladinih organizacija i sredstava javnog informisanja, te ugledni građani.

Član 47.

(Povremena radna tijela)

Povremena radna tijela razmatraju pitanja iz nadležnosti Gradskog vijeća koja nisu kontinuirano predmet rasprave ili odlučivanja.

Povremena radna tijela obrazuju se odlukom Gradskog vijeća.

Odlukom iz prethodnog stava utvrđuje se broj, sastav, djelokrug poslova, dužina mandata, način rada i sredstava potrebna za rad povremenog radnog tijela.

VI - NAČIN RADA GRADSKOG VIJEĆA

1. Program rada Gradskog vijeća

Član 48.

(Donošenje programa rada Gradskog vijeća)

Gradsko vijeće donosi Program rada Gradskog vijeća (u daljem tekstu: Program rada), po pravilu za kalendarsku godinu.

Izuzetno, Gradsko vijeće može donijeti Program rada i za kraći vremenski period (kvartalni, polugodišnji).

Programom rada se utvrđuju poslovi i zadaci Gradskog vijeća, njihov kratak sadržaj i način izvršavanja, sa nosiocima poslova i rokovima za razmatranje pojedinih pitanja.

Član 49.

(Izrada programa rada Gradskog vijeća)

Pripreme za izradu Programa rada provode predsjedavajući Gradskog vijeća i sekretar Gradskog vijeća.

U pripremama za izradu Programa rada predsjedavajući i sekretar Gradskog vijeća pribavljaju prijedloge, sugestije i mišljenja o pitanjima iz nadležnosti Gradskog vijeća od vijećnika, klubova vijećnika, Gradonačelnika, službi za upravu i posebnih službi, javnih preduzeća i javnih ustanova, kao i od drugih subjekata za koje ocijene da mogu dati svoj doprinos.

Prijedlog Programa rada Gradskog vijeća utvrđuje Kolegij, a usvaja ga Gradsko vijeće.

Gradsko vijeće razmatra realizaciju Programa rada i poduzima odgovarajuće mjere za njegovo izvršavanje.

Program rada objavljuje se u Službenom glasniku Grada Visoko. Kolegij podnosi godišnji izvještaj o realizaciji Programa rada.

2. Sjednice Gradskog vijeća

Član 50.

(Sjednice Gradskog vijeća)

Gradsko vijeće radi u sjednicama koje su otvorene za javnost.

Gradsko vijeće održava redovne, tematske, svečane i vanredne sjednice Gradskog vijeća.

Redovne sjednice Gradskog vijeća neće se sazivati u dane državnih i vjerskih praznika. Redovne sjednice Gradskog vijeća i radnih tijela Gradskog vijeća neće se sazivati za vrijeme ljetnog odmora Gradskog vijeća u mjesecu augustu.

Član 51.

(Održavanje sjednica Gradskog vijeća)

Redovne sjednice održavaju se najmanje jednom mjesečno, a po potrebi i češće radi raspravljanja i odlučivanja iz nadležnosti Gradskog vijeća.

Tematska sjednica održava se po potrebi.

Svečana sjednica održava se u povodu Dana Grada, a može i u čast nekog drugog događaja, datuma ili ličnosti.

Vanredna sjednica se održava izuzetno u slučajevima opasnosti po javnu sigurnost i sigurnost građana, elementarnih nepogoda, epidemija i u sličnim vanrednim okolnostima. Sjednica iz prethodnog stava može se sazivati mimo roka utvrđenog ovim poslovníkom, a njen

dnevni red može se predložiti na samoj sjednici u skladu sa okolnostima koje nalažu sazivanje vanredne sjednice.

3. Sazivanje sjednice i predlaganje dnevnog reda

Član 52.

(Sazivanje sjednice)

Predsjedavajući Gradskog vijeća saziva sjednicu samoinicijativno, na prijedlog Gradonačelnika, najmanje 1/3 vijećnika ili većine članova Kolegija Gradskog vijeća.

Član 53.

(Poziv za sjednicu)

Poziv za sjednicu Gradskog vijeća upućuje se u pravilu 7 dana prije dana određenog za održavanje sjednice.

Izuzetno, u hitnim slučajevima predsjedavajući Gradskog vijeća može sazvati sjednicu u kraćem roku, a dnevni red predložiti na samoj sjednici.

Vijećnicima se s pozivom dostavlja prijedlog dnevnog reda, odgovarajući materijali i izvod iz zapisnika sa prethodne sjednice.

Član 54.

(Predlaganje dnevnog reda)

Prijedlog dnevnog reda sjednice Gradskog vijeća priprema Kolegij na svojim sjednicama.

Zahtjev za uvrštavanje određenog pitanja na dnevni red sjednice Gradskog vijeća ima pravo podnijeti Kolegiju vijećnik, predsjednik radnog tijela Gradskog vijeća, klub vijećnika i Gradonačelnik.

Član 55.

(Izmjene dnevnog reda)

Zahtjevi za izmjene prijedloga dnevnog reda sjednice Gradskog vijeća dostavljaju se Kolegiju u pisanoj formi i sa obrazloženjem, najkasnije četiri dana prije održavanja sjednice.

Zahtjev za izmjenu prijedloga dnevnog reda sjednice Gradskog vijeća može podnijeti vijećnik, predsjednik radnog tijela Gradskog vijeća, klub vijećnika i Gradonačelnik.

Član 56.

(Utvrđivanje dnevnog reda)

Dnevni red sjednice Gradskog vijeća utvrđuje se, na osnovu prijedloga Kolegija i

zahtjeva podnesenih u skladu sa članom 54. i 55, na početku sjednice većinom glasova od ukupnog broja vijećnika u Gradskom vijeću.

Na sjednici Gradskog vijeća ne može biti podnesen zahtjev za izmjenu i dopunu dnevnog reda.

4. Kvorum

Član 57.

(Kvorum za odlučivanje na sjednici)

Kvorum svih sjednica Gradskog vijeća čini natpolovična većina ukupnog broja vijećnika u Gradskom vijeću.

Na temelju utvrđene evidencije o prisutnosti vijećnika predsjedavajući Gradskog vijeća konstatuje da postoji kvorum i o tome obavještava Gradsko vijeće.

5. Sudjelovanje u raspravi i održavanje reda na sjednicama

Član 58.

(Predsjedavanje sjednicom)

Sjednicom Gradskog vijeća predsjedava predsjedavajući Gradskog vijeća.

Ako je predsjedavajući Gradskog vijeća spriječen, sjednicom predsjedava zamjenik predsjedavajućeg.

Ako je zamjenik predsjedavajućeg Gradskog vijeća spriječen, sjednicom predsjedava vijećnik koga odredi Gradsko vijeće.

Član 59.

(Sudjelovanje i prisustvo na sjednici)

Svi vijećnici imaju pravo i dužnost da učestvuju u radu i odlučivanju na sjednici Gradskog vijeća.

Na sjednici Gradskog vijeća mogu sudjelovati, ali bez prava odlučivanja, vanjski članovi radnih tijela Gradskog vijeća, Gradonačelnik, zastupnici u zakonodavnim tijelima BiH, Federacije BiH i Zeničko-dobojskog kantona i predstavnici gradskih službi za upravu.

Prisustvovanje ili sudjelovanje na sjednici potrebno je najaviti predsjedavajućem Gradskog vijeća.

Ostala lica u svojstvu gosta mogu sudjelovati na sjednici Gradskog vijeća po pozivu predsjedavajućeg Gradskog vijeća ili po

ličnom zahtjevu koji se podnosi Kolegiju dva dana prije održavanja sjednice Gradskog vijeća.

Na sjednici Gradskog vijeća mogu sudjelovati po pozivu predsjedavajućeg Gradskog vijeća i ovlašteni predstavnici mjesnih zajednica ako su na dnevnom redu sjednice predviđena pitanja od značaja za rad mjesne zajednice.

Član 60.

(Prijava za riječ na sjednici)

Vijećnik, odnosno učesnik na sjednici Gradskog vijeća može da govori pošto zatraži i dobije riječ od predsjedavajućeg Gradskog vijeća.

Prijave za riječ mogu da se podnose do završetka rasprave.

Član 61.

(Prigovor o povredi Poslovnika)

Predsjedavajući Gradskog vijeća daje riječ vijećnicima po redu kojim su se prijavili.

Ako vijećnik želi da govori o povredi Poslovnika ili o povredi utvrđenog dnevnog reda, predsjedavajući Gradskog vijeća mu daje riječ čim je ovaj zatraži.

U slučaju iz stava 2. ovog člana govor vijećnika ne može trajati duže od pet minuta. Poslije iznesenog prigovora predsjedavajući Gradskog vijeća daje objašnjenje.

Član 62.

(Upozorenje o obavezi pridržavanja dnevnog reda)

Vijećnik, odnosno učesnik u raspravi može da govori samo o pitanju o kome se raspravlja po utvrđenom dnevnom redu, a ako se udalji od dnevnog reda, predsjedavajući Gradskog vijeća će ga upozoriti da se drži dnevnog reda, odnosno oduzeti mu riječ ako se i poslije upozorenja ne drži dnevnog reda.

Član 63.

(Ispravak navoda)

Vijećnik, odnosno učesnik u raspravi može, u pravilu, da govori samo jedanput o jednoj tački dnevnog reda, s tim da taj govor može da traje najviše pet minuta.

U izuzetnom slučaju kada vijećnik u toku rasprave iznosi detaljnu analizu, koja zavisno o kompleksnosti teme može biti duža od 5 minuta, ali ne više od 10 minuta.

U tom slučaju vijećnik je dužan unaprijed najaviti diskusiju predsjedavajućem Gradskog vijeća, najkasnije do izjašnjavanja o predloženom dnevnom redu sjednice.

Ako vijećnik zatraži riječ da bi ispravio navod koji je netačno izložen i koji je povod nesporazumima ili koji je izazvao potrebu objašnjenja, predsjedavajući Gradskog vijeća će dati riječ čim se završi govor onoga koji je izazvao potrebu ispravke, odnosno objašnjenja.

U slučaju iz stava 2. ovog člana vijećnik se u tom slučaju mora ograničiti na ispravku, odnosno objašnjenje, a govor ne može trajati duže od pet minuta.

Član 64.

(Pauze za vrijeme sjednice)

Predsjedavajući Gradskog vijeća može prekinuti rad na sjednici na prijedlog predstavnika kluba vijećnika kada ocijeni da je to potrebno radi obavljanja konsultacije u klubu vijećnika.

O prekidu sjednice do 15 minuta odlučuje predsjedavajući Gradskog vijeća, a duže od 15 minuta odobrava se većinom glasova prisutnih vijećnika.

Član 65.

(Održavanje reda na sjednici)

Red na sjednici obezbjeđuje predsjedavajući Gradskog vijeća.

U toku sjednice vijećnici mogu napuštati sjednicu samo zbog neodložnih potreba.

Svako napuštanje i vraćanje na sjednicu Gradskog vijeća konstatira se u zapisniku sa sjednice Gradskog vijeća.

Ukoliko se vijećnik ne vrati na sjednicu Gradskog vijeća u razumnom vremenskom trajanju, dužan je za narednu sjednicu Gradskog vijeća dostaviti pismeno izjašnjenje o razlozima napuštanja sjednice.

Vijećniku čije se napuštanje sjednice ne prihvati kao opravdano neće se isplatiti pripadajuća naknada za prisustvo sjednici.

Opravdanost napuštanja sjednice cijeni Gradsko vijeće prilikom usvajanja zapisnika sa prethodne sjednice Gradskog vijeća.

Vijećnici su dužni pridržavati se pravila ponašanja propisanih Etičkim kodeksom za vijećnike Gradskog vijeća i Gradonačelnika.

Za povredu reda na sjednici predsjedavajući Gradskog vijeća može opomenuti vijećnika ili mu oduzeti riječ.

Opomena će se izreći onom vijećniku koji na sjednici ponašanjem ili govorom narušava red i odredbe ovog Poslovnika.

Član 66.

(Udaljavanje sa sjednice)

Predsjedavajući Gradskog vijeća može narediti da se sa sjednice udalji svaki slušalac, građanin koji prati rad na sjednici ako narušava red.

Član 67.

(Prekid sjednice)

Lica koja se za vrijeme sjednice nalaze u sali po službenom poslu, dužna su u pogledu održavanja reda izvršavati naloge predsjedavajućeg Gradskog vijeća.

Ako predsjedavajući Gradskog vijeća ocijeni da ne može održati red na sjednici, odlučit će o prekidu sjednice i o nastavku rada kada se za to steknu uslovi.

6. Tok sjednice

Član 68.

(Utvrđivanje kvoruma na sjednici)

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda predsjedavajući Gradskog vijeća utvrđuje kvorum i daje kratka saopćenja u vezi sa radom sjednice i obavještenja o drugim prethodnim pitanjima.

Član 69.

(Usvajanje dnevnog reda)

Nakon utvrđivanja dnevnog reda prelazi se na pretres i raspravu o pojedinim predmetima, prema prihvaćenom dnevnom redu.

Član 70.

(Usvajanje zapisnika sa prethodne sjednice)

U okviru dnevnog reda, kao prva tačka dnevnog reda, usvaja se izvod iz zapisnika sa prethodne sjednice Gradskog vijeća.

Na izvod iz zapisnika vijećnici mogu staviti primjedbe, a o osnovanosti primjedbi odlučuje se bez pretresa.

Nakon toga predsjedavajući Gradskog vijeća konstatuje da je usvojen zapisnik uz eventualno usvojene primjedbe.

Član 71.

(Rasprava o tačkama dnevnog reda)

Na sjednici se o svakom predmetu na dnevnom redu raspravlja prije nego što se o njemu odlučuje, osim ako je Poslovníkom određeno da se odlučuje bez rasprave.

Član 72.

(Izlaganje predstavnika predlagača)

Pretres počinje izlaganjem predstavnika predlagača ukoliko je to potrebno, a zatim predsjednika komisija Gradskog vijeća, odnosno razmatranjem njihovih izvještaja.

Član 73.

(Pretres o prijedlogu)

Pretres može biti opći i pretres o pojedinostima.

U toku općeg pretresa raspravlja se o prijedlogu u načelu i mogu se iznositi mišljenja, tražiti objašnjenja i pokretati sva pitanja u vezi sa predmetom rasprave.

U toku pretresa o pojedinostima raspravlja se o predmetu po dijelovima ako se na sjednici tako odluči.

Član 74.

(Zaključivanje rasprave)

Predsjedavajući Gradskog vijeća zaključuje raspravu kada utvrdi da nema više prijavljenih govornika.

7. Odlučivanje

Član 75.

(Odlučivanje na sjednici)

Za donošenje odluke potrebno je prisustvo većine vijećnika.

Ako predsjedavajući Gradskog vijeća smatra da sjednici ne prisustvuje dovoljan broj vijećnika naredit će prozivanje.

Prozivanje će se izvršiti za svaku sumnju o postojanju kvoruma.

Član 76.

(Glasanje na sjednici)

Na sjednici Gradskog vijeća odlučuje se većinom glasova ukupnog broja vijećnika, ako zakonom, Statutom Grada ili ovim Poslovníkom nije drugačije određeno.

Po završenom glasanju, predsjedavajući Gradskog vijeća utvrđuje i objavljuje rezultate glasanja.

Član 77.**(Način glasanja)**

Glasanje je javno, osim ako je Statutom Grada ili ovim Poslovnikom drugačije određeno.

Glasanje se vrši dizanjem kartona sa odgovarajućom bojom ili poimenično.

Glasanje dizanjem kartona sa odgovarajućom bojom, vijećnici vrše tako što se na poziv predsjedavajućeg Gradskog vijeća izjašnjavaju ko je "ZA" prijedlog, ko je "PROTIV" prijedloga i da li je ko "UZDRŽAN" od glasanja.

Poimenično glasanje vrši se kad predsjedavajući Gradskog vijeća ocijeni da je to potrebno da bi se otklonile sumnje u tačnost rezultata glasanja ili kad sumnju u tačnost rezultata glasanja iskaže najmanje tri vijećnika ili klub vijećnika.

Poimenično glasanje vrši se tako što se svaki vijećnik izjašnjava "ZA" ili "PROTIV" ili je "UZDRŽAN" od glasanja.

Kad prozivanje bude završeno, ponovo se prozivaju vijećnici za koje u spisku nije označeno da su glasali.

Prozivanje vrši sekretar Gradskog vijeća.

Svi vijećnici koji su prisutni u trenutku glasanja, obavezni su izjasniti se na jedan od načina iz stava 3. ovog člana.

Član 78.**(Tajno glasanje)**

Ako Gradsko vijeće odluči da se o određenom pitanju glasa tajno, formirat će komisiju za tajno glasanje od tri člana koja će rukovoditi glasanjem i utvrditi rezultate.

Tajno glasanje vrši se glasačkim listićima.

Glasački listići su iste veličine, oblika i boje, a na svaki listić otisnut je pečat Gradskog vijeća.

Svaki vijećnik dobija glasački listić.

Predsjedavajući Gradskog vijeća daje objašnjenja o načinu glasanja.

Predsjedavajući Gradskog vijeća na osnovu izveštaja komisije iz stava 1. ovog člana objavljuje rezultate glasanja i saopštava koliko je ukupno vijećnika glasalo, koliko od toga „ZA“ prijedlog, koliko „PROTIV“, koliko je „UZDRŽANO“ i koliko ima nevažećih glasačkih listića, a zatim konstatuje da li je prijedlog o kome se glasalo usvojen.

Član 79.**(Rezultati glasanja)**

Po završenoj raspravi Gradsko vijeće odlučuje o prijedlogu akta koji može usvojiti, odbiti ga ili vratiti predlagачu na doradu.

Akt koji nije dobio potrebnu većinu smatra se odbijenim.

Ako je akt odbijen zbog toga što je ocijenjeno da nema uslova ili potrebe za donošenjem, akt se može ponovo podnijeti nakon isteka roka od šest mjeseci, ako Gradsko vijeće ne odluči drugačije.

Kada Gradsko vijeće vrati akt predlagачu na doradu, učinit će to sa uputom za dopunu akta, odnosno izmjenu, u skladu sa stavom i mišljenjem Gradskog vijeća.

O podnesenim prijedlozima odlučuje se redoslijedom kojim su prijedlozi izneseni.

8. Zapisnici**Član 80.****(Zapisnici sa sjednice)**

O radu na sjednici Gradskog vijeća vodi se zapisnik.

Zapisnik sadrži osnovne podatke o radu na sjednici, a naročito o iznesenim prijedlozima i o donesenim odlukama i zaključcima.

U zapisnik se unosi i rezultat glasanja o pojedinim pitanjima.

Vijećnik, koji je na sjednici izdvojio mišljenje, može da traži da se bitni dijelovi njegove izjave unesu u zapisnik.

O vođenju zapisnika brine se sekretar Gradskog vijeća.

Član 81.**(Izvod iz zapisnika sa sjednice)**

Na osnovu zapisnika sa sjednice sačinjava se izvod iz zapisnika koji se usvaja na narednoj sjednici Gradskog vijeća.

Svaki vijećnik ima pravo da na narednoj sjednici stavi primjedbe na izvod iz zapisnika.

O osnovanosti primjedbi na izvod iz zapisnika odlučuje se na sjednici, bez rasprave.

Ako se primjedbe usvoje, u izvodu iz zapisnika će se izvršiti odgovarajuće izmjene.

Izvod iz zapisnika na koji nisu stavljene primjedbe, odnosno o kome su prema usvojenim primjedbama izvršene izmjene, smatra se usvojenim.

Član 82.**(Čuvanje izvornika zapisnika)**

Zapisnik i izvod iz zapisnika potpisuju predsjedavajući i sekretar Gradskog vijeća, te zapisničar na sjednici..

O čuvanju izvornika zapisnika sa sjednica Gradskog vijeća stara se Služba Gradskog vijeća.

Svi tonski zapisi i zapisnici čuvaju se trajno u arhivi Gradskog vijeća, a dostupni su na uvid javnosti po odobrenju sekretara Gradskog vijeća.

Član 83.**(Tonski snimak sjednice)**

Sjednica Gradskog vijeća se tonski snima.

Svaki vijećnik ima pravo da traži da se izvrši redakcija njegovog izlaganja, bez unošenja bitnih izmjena u tekstu i izostavljanja izraženih misli.

O ostvarivanju prava iz prethodnog stava stara se sekretar Gradskog vijeća.

VII - AKTI VIJEĆA**1. Vrste akata****Član 84.****(Vrste akata)**

U ostvarivanju svojih prava i dužnosti Gradsko vijeće donosi odluke, planove, programe, budžet i završni račun Grada, rezolucije, preporuke, smjernice, zaključke, rješenja, naredbe i druge akte.

Radna tijela Gradskog vijeća donose zaključke.

Kad razmatra informacije i izvještaje o pitanjima iz nadležnosti Grada ili ako su ti izvještaji i informacije planirani Programom rada Gradskog vijeća, Gradsko vijeće donosi zaključak o prihvatanju ili odbijanju tih izvještaja, odnosno informacija.

U slučaju razmatranja izvještaja i informacija o pitanjima koja nisu u nadležnosti Grada, Gradsko vijeće donosi zaključak o primanju na znanje tih izvještaja, odnosno informacija.

Član 85.**(Odluka)**

Odluka se donosi kao opći akt ostvarivanja prava i dužnosti Gradskog vijeća,

kao akt izvršenja zakona i kao akt utvrđivanja unutrašnje organizacije i reguliranja odnosa u Gradu.

Član 86.**(Poslovnik, pravilnik)**

Akti kojima se uređuje unutrašnja organizacija, rad i odnosi u Gradskom vijeću donose se u formi odluke, poslovnika ili pravilnika.

Član 87.**(Plan i program)**

Planove i programe Gradsko vijeće donosi radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva i interesa privrednog i društvenog razvoja u Gradu.

Član 88.**(Budžet)**

Budžetom Grada utvrđuju se prihodi i rashodi Grada, u skladu sa zakonom.

Član 89.**(Rezolucija)**

Rezolucijom se ukazuje na stanje, probleme i potrebe i utvrđuje politika koju treba sprovesti u određenoj oblasti društvenog života.

Član 90.**(Preporuka)**

Preporukom se zauzima stav Gradskog vijeća o pojedinim pitanjima i ukazuje na potrebu određenog ponašanja pravnih subjekata koji rade i djeluju na području Grada.

Član 91.**(Smjernica)**

Smjericama se usmjerava rad Gradonačelnika kao izvršnog organa, gradskih službi za upravu, javnih ustanova i javnih preduzeća čiji je osnivač Grada.

Član 92.**(Zaključak)**

Zaključkom Gradsko vijeće:

- zauzima stavove, pokreće inicijative i izražava mišljenje o pitanjima o kojima je raspravljalo,
- daje saglasnost ili potvrđuje pojedine akte kada je to propisom određeno.

**Član 93.
(Rješenje)**

Rješenjem se rješava o pojedinačnim stvarima.

**Član 94.
(Naredba)**

Naredbom se naređuje ili zabranjuje određeno postupanje u određenoj situaciji koja ima šire ili opće značenje.

**2. Predlaganje i donošenje akata
Gradskog vijeća****Član 95.
(Inicijativa za donošenje akata)**

Inicijativa za donošenje akata odnosno za razmatranje pitanja iz nadležnosti Gradskog vijeća upućuje se predsjedavajućem Gradskog vijeća koji je dostavlja nadležnom radnom tijelu i Gradonačelniku.

Inicijativu iz prethodnog stava može pokrenuti vijećnik Gradskog vijeća, radno tijelo Gradskog vijeća, Gradonačelnik, gradske službe i organi, mjesne zajednice, građani, privredna društva, javna preduzeća i ustanove i druga pravna lica u okviru svojih zakonskih ovlaštenja. Inicijativa iz prethodnog stava podnosi se u pisanoj formi sa obrazloženjem.

Nadležno radno tijelo i gradonačelnik dužni su razmotriti inicijativu u roku od 30 dana i sa svojim stavom dostaviti Gradskom vijeću.

Gradsko vijeće na sjednici donosi zaključak kojim se inicijativa odbija ili prihvata i određuje način pripreme i nosioce izrade nacrtu odnosno prijedloga akta.

Zaključak Gradskog vijeća iz prethodnog stava dostavlja se podnosiocu inicijative.

3. Prethodni postupak**Član 96.
(Teze za izradu akata)**

Prije podnošenja nacrtu odluke ili drugog akta predlagrač može podnijeti teze za izradu odluke ili drugog akta, radi prethodne rasprave o potrebi donošenja tog akta, o osnovnim pitanjima koja treba urediti aktom i o načelima na kojima određena pitanja treba urediti aktom.

**Član 97.
(Prethodne procjene za izradu akata)**

Gradsko vijeće prethodno ocjenjuje da li će razmatrati teze za izradu odluke ili drugog akta ili će zaključkom obavezati predlagrača da pripremi nacrt akta.

Ako Gradsko vijeće prihvati da razmatra teze za izradu akta, zaključkom utvrđuje potrebu donošenja akta, načela na kojima treba da se akt zasniva i osnovna pitanja koja treba urediti tim aktom.

4. Nacrt odluka i općih akata**Član 98.
(Nacrti akata)**

Gradonačelnik je nadležan za predlaganje i davanje preporuka u oblasti normativne djelatnosti Gradskog vijeća.

Nacrt odluke ili općeg akta Gradskog vijeća, može podnijeti svaki vijećnik, klubovi vijećnika i radna tijela Gradskog vijeća.

**Član 99.
(Sadržaj nacrtu akata)**

Nacrt odluke ili općeg akta treba biti izrađen tako da se u njemu formulišu u vidu pravnih odredbi rješenja koja se predlažu.

Pojedine odredbe mogu se dati u jednoj ili više varijanti.

Nacrt odluke ili općeg akta treba da sadrži obrazloženje u kome se navode: pravni osnov za donošenje, razlozi za donošenje, načela na kojima treba da se urede određena pitanja u odgovarajućoj oblasti, finansijska i druga sredstva potrebna za sprovođenje odluke ili općeg akta i način njihovog obezbjeđenja i objašnjenje pravnih rješenja sadržanih u nacrtu, mišljenja organa i organizacija koje su konsultirane u postupku pripreme nacrtu.

Uz nacrt se podnosi potrebna dokumentacija.

Kad se nacrtom vrše izmjene i dopune odluke ili općeg akta, uz nacrt se dostavlja i tekst odredbi odluke ili općeg akta koji se mijenjaju, odnosno dopunjuju.

**Član 100.
(Dostavljanje nacrtu akta
predsjedavajućem Gradskog vijeća)**

Nacrt odluke ili općeg akta dostavlja se predsjedavajućem Gradskog vijeća u pisanoj formi i u elektronskoj formi.

Tekst u elektronskoj formi mora biti istovjetan tekstu materijala dostavljenog u pisanoj formi.

Predsjedavajući Gradskog vijeća upućuje nacrt vijećnicima radi razmatranja na komisijama i klubovima vijećnika.

Nacrt predsjedavajući Gradskog vijeća dostavlja i Gradonačelniku radi davanja mišljenja u slučajevima kada Gradonačelnik nije podnosilac nacrta.

Član 101.

(Rok za pretres o nacrtu akata)

Nacrt odluke ili općeg akta može se pretresati na sjednici Gradskog vijeća u roku koji ne može biti kraći od sedam dana od dana dostavljanja vijećnicima.

Član 102.

(Razmatranje akata na radnim tijelima)

Prije pretresa nacrta odluke ili općeg akta na sjednici Gradskog vijeća, nacrt razmatraju nadležna radna tijela i o tome podnose izvještaj Gradskom vijeću najkasnije tri dana prije održavanja sjednice Gradskog vijeća.

Član 103.

(Pretres o nacrtu akata)

Pretres nacrta odluke ili općeg akta može biti opći i pretres u pojedinostima.

U općem pretresu vijećnici iznose mišljenja o tome da li je potrebno donositi odluku ili opći akt, o načelima na kojima se nacrt zasniva i o potrebnim finansijskim sredstvima i njihovim izvorima.

U pretresu u pojedinostima raspravlja se o pojedinim rješenjima u nacrtu.

Član 104.

(Mišljenje Komisije za statut i propise)

Ako Gradsko vijeće ocijeni da nije potrebno da se odluka ili opći akt donese, zaključkom će odbiti nacrt.

Ako Komisija za statut i propise da mišljenje da nacrt nije u skladu sa Ustavom, zakonom ili Statutom Grada, Gradsko vijeće će prethodno zauzeti stav o tom mišljenju.

Član 105.

(Usvajanje nacrta akata)

Po završenom pretresu Gradsko vijeće zaključkom utvrđuje da prihvata nacrt te sa stavovima i primjedbama koje su dostavila radna

tijela i vijećnici na sjednici Gradskog vijeća dostavlja ga podnosiocu.

Član 106.

(Postupak donošenja odluke ili općeg akta)

Postupak donošenja odluke ili općeg akta obuhvata razmatranje nacrta i prijedloga odluke ili općeg akta.

5. Javna rasprava o nacrtu odluke ili općeg akta

Član 107.

(Javna rasprava o nacrtu odluke ili općeg akta)

Gradsko vijeće može prilikom razmatranja nacrta odluke ili općeg akta ako ocijeni da je neophodno da se izvrši šira rasprava zainteresiranih organa, znanstvenih i stručnih institucija i građana, zaključkom odlučiti da se nacrt stavi na javnu raspravu.

Gradsko vijeće može donijeti zaključak iz prethodnog stava na inicijativu predlagača nacrta odluke ili općeg akta, klubova vijećnika Gradskog vijeća ili Gradonačelnika ukoliko on nije predlagač.

O provođenju javne rasprave javnost se obavještava putem lokalnih medija, web stranice i oglasne ploče Gradaili na drugi pogodan način.

Član 108.

(Zaključak o provođenju javne rasprave)

Ako odluči da nacrt odluke ili općeg akta stavi na javnu raspravu, Gradsko vijeće zaključkom utvrđuje sljedeće:

- način objavljivanja nacrta,
- nosioca aktivnosti na organizovanju i vođenju javne rasprave,
- obim i nivo javne rasprave,
- potrebna finansijska sredstva i izvore sredstava za provođenje javne rasprave,
- rok za provođenje javne rasprave,
- način prikupljanja i obrade mišljenja i prijedloga iz javne rasprave.

Član 109.

(Izvještaj o provedenoj javnoj raspravi)

Izvještaj o provedenoj javnoj raspravi, dostavlja se Gradskom vijeću.

Predlagač odluke ili općeg akta dužan je da u pripremi prijedloga odluke ili općeg akta uzme u obzir primjedbe, prijedloge i mišljenja iz

javne rasprave, kao i da obrazloži razloge zbog kojih nije prihvatio pojedine od njih.

Gradsko vijeće će na istoj sjednici razmatrati izvještaj o provedenoj javnoj raspravi i prijedlog odluke ili općeg akta.

6. Prijedlog odluke ili općeg akta

Član 110.

(Prijedlog odluke ili općeg akta)

Prijedlog za donošenje odluka i drugih akata Gradskog vijeća može podnijeti:

- svaki vijećnik,
- radna tijela Gradskog vijeća i
- Gradonačelnik.

Član 111.

(Sadržaj prijedloga akata)

Prijedlog odluke ili općeg akta podnosi se u obliku u kome se donosi.

Obrazloženje prijedloga sadrži, pored elemenata iz člana 99. stav 3. ovog Poslovnika i pitanja koja se prijedlogom rješavaju, objašnjenja važnijih pravnih instituta, izmjene i dopune koje su izvršene u odnosu na nacrt, druge izmjene i dopune koje se predlažu, primjedbe i prijedloge na nacrt koji nisu prihvaćeni.

Na proceduru podnošenja, dostavljanja i rasprave o prijedlogu odluke ili općeg akta shodno se primjenjuju odredbe ovog Poslovnika koje se odnose na nacrt.

Prijedlog odluke ili općeg akta može se pretresati na sjednici Gradskog vijeća po isteku roka od sedam dana od dana dostavljanja vijećnicima.

Podnosilac prijedloga odluke ili općeg akta i Gradonačelnik mogu do završetka pretresa predložiti Gradskom vijeću da se pretres prijedloga odloži, o čemu Gradsko vijeće odlučuje odmah.

Podnosilac prijedloga odluke ili općeg akta može do otvaranja pretresa povući prijedlog.

Član 112.

(Odlučivanje o prijedlogu akata)

Po završenoj raspravi o prijedlogu akta, Gradsko vijeće može prijedlog akta usvojiti, odbiti ili vratiti predlagачu na doradu, odnosno ponovnu obradu.

Ako je prijedlog akta odbijen zbog toga što je ocijenjeno da nema uslova za donošenje

akta ili potrebe za takvim aktom, prijedlog se može ponovo podnijeti nakon isteka roka od šest mjeseci, ako Gradsko vijeće ne odluči drugačije.

Kad Gradsko vijeće vrati prijedlog akta, dat će odgovarajuće upute predlagачu u kom smislu treba akt dopuniti ili izmijeniti.

7. Amandmani

Član 113.

(Podnošenje amandmana)

Prijedlog za izmjenu i dopunu prijedloga akta podnosi se u obliku amandmana.

Amandmane mogu podnositi ovlašteni predlagачi akata, gradski vijećnici, radna tijela Gradskog vijeća, te Gradonačelnik kada nije predlagач.

Amandman na prijedlog akta podnosi se najkasnije tri dana prije dana određenog za održavanje sjednice Gradskog vijeća, na kojoj će se raspravljati o donošenju akta.

Amandman mora biti podnesen u pisanoj formi i mora biti obrazložen.

Predsjedavajući Gradskog vijeća dostavlja amandmane odmah po prijemu, predlagачu akta, kao i Gradonačelniku ako on nije predlagач, koji svoja mišljenja i prijedloge o amandmanima dostavljaju Gradskom vijeću, najkasnije do početka sjednice.

Izuzetno, vijećnik može podnijeti amandman i u toku rasprave o prijedlogu u pisanoj formi ili usmeno, jedino kada predlagач mijenja prijedlog do zaključenja rasprave u toku same sjednice.

U slučaju da je amandman uložen na samoj sjednici Gradskog vijeća, vijećnici se prethodno izjašnjavaju da li će razmatrati tako uloženi amandman, a tek po njegovom formalnom prihvatanju se otvara rasprava o sadržaju amandmana.

Predlagач može mijenjati prijedlog akta sve do zaključenja rasprave o prijedlogu.

Član 114.

(Angažman finansijskih sredstava na osnovu upućenih amandmana)

Ako amandman sadrži odredbu koja podrazumijeva angažman finansijskih sredstava, podnosilac amandmana je dužan ukazati na izvore ovih sredstava.

Član 115.**(Amandmani Gradonačelnika)**

Gradonačelnik može podnositi amandmane do završetka rasprave i na prijedlog odluke ili općeg akta čiji on nije predlagač.

Član 116.**(Glasanje o amandmanima)**

Amandman podnosioca prijedloga odluke ili općeg akta i amandman drugog ovlaštenog predlagača sa kojim se podnosilac prijedloga saglasio postaje sastavni dio prijedloga odluke ili općeg akta.

Ako vijećnik zatraži da se Gradsko vijeće posebno izjasni o amandmanu sa kojim se podnosilac prijedloga odluke ili općeg akta nije saglasio, o tome amandmanu se glasa odvojeno.

8. Donošenje odluka i općih akata po skraćenom postupku**Član 117.****(Skraćeni postupak za donošenje općih akata)**

Ako nije u pitanju složena i obimna odluka ili opći akt, podnosilac prijedloga može umjesto nacrtu podnijeti prijedlog odluke ili općeg akta i predložiti da se prijedlog raspravlja po skraćenom postupku bez nacrtu.

Prijedlog odluke ili općeg akta dostavlja se vijećnicima u roku koji ne može biti kraći od sedam dana od dana određenog za održavanje sjednice Gradskog vijeća na kojoj će se raspravljati o prijedlogu.

Ako Gradsko vijeće ne prihvati da raspravlja o prijedlogu odluke ili općeg akta po skraćenom postupku, prijedlog će se raspravljati kao nacrt.

9. Donošenje odluka i općih akata po hitnom postupku**Član 118.****(Donošenje općih akata po hitnom postupku)**

Izuzetno, po hitnom postupku može se donijeti odluka ili drugi opći akt kojim se uređuju odnosi i pitanja za čije uređivanje postoji neodložna potreba i ako bi donošenjem tog akta u redovnom postupku mogle nastupiti štetne posljedice za društvene interese Grada.

Član 119.**(Predlaganje za donošenje općih akata po hitnom postupku)**

Prijedlog za donošenje odluke ili općeg akta po hitnom postupku može podnijeti svaki vijećnik, radno tijelo Gradskog vijeća ili Gradonačelnik, uz obrazloženje razloga hitnosti.

Član 120.**(Odlučivanje o prijedlogu za donošenje općih akata po hitnom postupku)**

O prijedlogu za donošenje odluke ili općeg akta po hitnom postupku Gradsko vijeće odlučuje kao o prethodnom pitanju u toku rasprave o dnevnom redu.

O prijedlogu se vodi rasprava, a Gradsko vijeće može odlučiti da podnosilac prijedloga ili njegov zastupnik usmeno obrazloži razloge donošenja akta po hitnom postupku.

Ako prijedlog nije podnio Gradonačelnik, Gradsko vijeće će prije odlučivanja tražiti mišljenje Gradonačelnika.

Ako Gradsko vijeće usvoji prijedlog za donošenje akta po hitnom postupku, prijedlog akta se unosi u dnevni red i o njemu se raspravlja i odlučuje na istoj sjednici.

Ako Gradsko vijeće ne prihvati razloge za donošenje akta po hitnom postupku, o tome odlučuje zaključkom i obavještava predlagača da taj prijedlog akta podnese u redovnoj proceduri.

10. Donošenje drugih akata Gradskog vijeća**Član 121.****(Donošenje budžeta)**

Nacrt odnosno prijedlog budžeta i završnog računa budžeta Grada, utvrđuje Gradonačelnik na prijedlog resorne službe za upravu i, sa obrazloženjem i potrebnom dokumentacijom, dostavlja ih predsjedavajućem Gradskog vijeća.

U postupku za donošenje akata iz prethodnog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog Poslovnika o postupku za donošenje odluka i općih akata.

Član 122.**(Donošenje rezolucija i preporuka)**

Donošenje rezolucija i preporuka vrši se po odredbama ovog poslovnika koje se odnose na donošenje odluka ili općih akata, s tim što se u postupku za donošenje ovih akata ne izrađuje nacrt akta, a rok za razmatranje prijedloga ovih

akata ne može biti kraći od sedam dana od dana dostavljanja vijećnicima.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, prijedlozi ovih akata mogu se podnositi i na samoj sjednici, ako za to postoji neodložna potreba.

11. Postupak za davanje autentičnog tumačenja odluke

Član 123.

(Autentično tumačenje)

Autentično tumačenje je opći akt kojim se utvrđuje istinitost, vjerodostojnost, izvornost i pravilan smisao nedovoljno jasne odredbe odluke.

Autentično tumačenje se primjenjuje i važi od dana primjene odredbe odluke na koju se daje autentično tumačenje.

Član 124.

(Inicijativa za davanje autentičnog tumačenja)

Inicijativu za davanje autentičnog tumačenja odluka mogu podnijeti građani, političke organizacije i udruženja građana, državni organi, javna preduzeća i ustanove i druge organizacije i zajednice.

Prijedlog za davanje autentičnog tumačenja odluka mogu podnijeti ovlašteni predlagači odluka.

Član 125.

(Upućivanje inicijative za davanje autentičnog tumačenja)

Prijedlog, odnosno inicijativa za davanje autentičnog tumačenja odluka podnosi se predsjedavajućem Gradskog vijeća i moraju biti obrazloženi.

Predsjedavajući Gradskog vijeća upućuje prijedlog za davanje autentičnog tumačenja odluka Komisiji za statut i propise. Komisija za statut i propise utvrđuje prijedlog teksta autentičnog tumačenja.

Član 126.

(Odlučivanje o inicijativi za davanje autentičnog tumačenja)

O prijedlogu teksta autentičnog tumačenja odluke odlučuje Gradsko vijeće.

Doneseno autentično tumačenje ne može se mijenjati niti dopunjavati.

U postupku za davanje autentičnog tumačenja odluke shodno se primjenjuju odredbe ovog Poslovnika o postupku za donošenje akata.

Član 127.

(Objavljivanje autentičnog tumačenja)

Autentično tumačenje odluke objavljuje se u Službenom glasniku Grada Visoko.

12. Prečišćen tekst odluka i općih akata

Član 128.

(Prečišćen tekst odluka i općih akata)

Ako je odlukom ili općim aktom određeno da Komisija za statut i propise utvrđuje prečišćen tekst odluke ili općeg akta (u daljem tekstu: prečišćen tekst akta), prijedlog prečišćenog teksta akta izrađuje Služba Gradskog vijeća i dostavlja ga Komisiji za statut i propise.

Član 129.

(Utvrdjivanje prečišćenog teksta odluka i općih akata)

Komisija za statut i propise na sjednici utvrđuje prečišćen tekst odluke ili općeg akta.

Prečišćen tekst odluke ili općeg akta sadrži integralni tekst akta čiji se prečišćen tekst utvrđuje.

Član 130.

(Objavljivanje prečišćenog teksta odluka i općih akata)

Prečišćen tekst akta se primjenjuje od dana objave u Službenom glasniku Grada Visoko, a važnost njegovih pravnih odredbi utvrđena je u aktima koji su obuhvaćeni prečišćenim tekstom akta.

Kad se nakon objavljenog prečišćenog teksta akta Gradskom vijeću predloži izmjena ili dopuna akta, izmjene i dopune predlažu se na odnosne odredbe u prečišćenom tekstu akta s navođenjem broja Službenog glasnika Grada Visoko u kojem je objavljen prečišćen tekst akta.

Na isti način se postupa kada je utvrđen novi prečišćen tekst akta, s tim što se naznačava da se radi o novom prečišćenom tekstu.

13. Ispravke u odluci ili općem aktu

Član 131.

(Ispravke štamparskih grešaka)

Ispravke štamparskih grešaka u objavljenom tekstu odluke ili općeg akta, poslije savnjavanja sa izvornikom, daje sekretar Gradskog vijeća.

14. Potpisivanje i objavljivanje akta

Član 132.

(Potpisivanje akta)

Akte koje donosi Gradsko vijeće potpisuje predsjedavajući Gradskog vijeća, a u slučaju njegove odsutnosti zamjenik predsjedavajućeg, odnosno vijećnik kojeg Gradsko vijeće ovlasti.

Izvornikom odluke ili drugog općeg akta smatra se tekst koji je usvojen na sjednici Vijeća.

Na izvornike odluke ili drugog općeg akta stavlja se pečat Gradskog vijeća.

Izvornici iz prethodnog stava čuvaju se u arhivi Gradskog vijeća.

Akte koje donose radna tijela Gradskog vijeća, potpisuju predsjednici tih radnih tijela.

Član 133.

(Objavljivanje akta)

Odluke i drugi opći akti Gradskog vijeća obavezno se objavljuju u Službenom glasniku Grada Visoko, odnosno na oglasnoj ploči Grada i web stranici Grada, ako se za to ukaže potreba.

VIII - IZBORI, IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA

1. Kandidacioni postupak

Član 134.

(Kandidacioni postupak)

Kandidate za izborne funkcije predlaže Komisija za izbor i imenovanja uz konsultaciju sa predstavnicima političkih stranaka koje imaju svoje predstavnike u Gradskom vijeću.

Član 135.

(Međustranački sporazum)

Komisija za izbor i imenovanja prvo konstatuje da li postoji međustranački sporazum o određenim kandidatima onih stranaka koje

srazmjerno broju mjesta u Gradskom vijeću obezbjeđuju natpolovičnu većinu.

Pod sporazumom se podrazumijevaju saglasne izjave ovlaštenih stranačkih predstavnika podnesene pismeno ili date usmeno na sjednici Komisije za izbor i imenovanja.

Kandidate utvrđene na osnovu međustranačkog sporazuma Komisija za izbor i imenovanja predlaže Gradskom vijeću.

Član 136.

Ako nema međustranačkog sporazuma iz prethodnog člana, Komisija za izbor i imenovanja utvrđuje prijedlog kandidata uvažavajući zastupljenost političkih stranaka u Gradskom vijeću.

2. Izborni postupak

Član 137.

(Izborni postupak predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg)

Gradsko vijeće vrši izbor predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Gradskog vijeća tajnim glasanjem, ukoliko Gradsko vijeće ne odluči drugačije.

Član 138.

(Glasački listić za izbor predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg)

Tajno glasanje vrši se putem glasačkih listića.

Glasački listići su jednake veličine, iste boje i oblika, a svaki je ovjeren pečatom Gradskog vijeća.

Na glasačkom listiću kandidati su popisani abecednim redom prezimena.

Glasačke listiće priprema Služba.

Član 139.

(Način glasanja za izbor predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg)

Glasanje se vrši zaokruživanjem rednog broja ispred imena kandidata za kojeg se glasa, a u slučaju opoziva, odnosno razrješenja, zaokruživanjem riječi "Za opoziv" ili "Protiv opoziva", odnosno riječi "Za razrješenje" ili "Protiv razrješenja".

Glasački listić, na kojem je zaokružen redni broj ispred imena većeg broja kandidata od broja koji se bira, smatra se nevažećim.

Nevažeći je i nepopunjen glasački listić, potpisan glasački listić, kao i listić iz kojega se ne može sa sigurnošću utvrditi rezultat glasanja.

Član 140.
(Utvrđivanje rezultata za izbor
predsjedavajućeg i zamjenika
predsjedavajućeg)

Nakon što su svi prisutni vijećnici predali glasačke listiće i pošto predsjedavajući Gradskog vijeća objavi da je glasanje završeno, prelazi se na utvrđivanje rezultata glasanja u sali u kojoj se održava sjednica.

Rezultat glasanja utvrđuje komisija koju imenuje Gradsko vijeće.

Na funkcije iz člana 138. ovog Poslovnika, izabrani su kandidati koji dobiju većinu glasova od ukupnog broja vijećnika.

Ako nijedan od kandidata ne dobije potrebnu većinu glasova, glasanje će se ponoviti za dva kandidata koji su dobili najveći broj glasova.

Ako i u ponovljenom glasanju dva kandidata ne dobiju potrebnu većinu, ponavlja se cijeli izborni postupak.

Predsjedavajući Gradskog vijeća objavljuje rezultate glasanja.

Član 141.
(Javno glasanje za izbor predsjedavajućeg i
zamjenika predsjedavajućeg)

Javno glasanje se vrši dizanjem kartona sa odgovarajućom bojom ili poimenično.

3. Imenovanja i razrješenja

Član 142.
(Glasanje o kandidatima)

O prijedlogu za imenovanje glasa se za svakog kandidata posebno.

Izuzetno od prethodnog stava kod izbora radnih tijela Gradskog vijeća, osim kada se imenovanje vrši radi izmjena i dopuna sastava tih tijela, glasa se za listu u cjelini.

Ukoliko se sa liste ospori imenovanje pojedinog kandidata, za tog kandidata se glasa odvojeno.

Član 143.

Odredbe ovog Poslovnika koje se odnose na izbor, odnosno imenovanje, shodno se primjenjuju i na postupak razrješenja.

4. Smjenjivanje, opoziv i ostavka

Član 144.
(Smjenjivanje)

Funkcioner kojeg bira ili imenuje Gradsko vijeće može biti smijenjen sa dužnosti ako ne vrši tu dužnost u skladu sa Ustavom i zakonom i u okviru datih ovlaštenja.

Član 145.
(Opoziv)

Funkcioner kojeg bira ili imenuje Gradsko vijeće može biti opozvan sa dužnosti u skladu sa zakonom ako je ne obavlja savjesno i odgovorno.

Član 146.
(Podnošenje ostavke)

Kada funkcioner podnese ostavku, predsjedavajući Gradskog vijeća obavještava Komisiju za izbor i imenovanja radi davanja mišljenja o ostavci.

Predsjedavajući Gradskog vijeća ostavku funkcionera dostavlja vijećnicima zajedno sa pribavljenim mišljenjem iz prethodnog stava.

Član 147.
(Razmatranje ostavke)

Gradsko vijeće razmatra ostavku funkcionera i može odlučiti da je uvaži prihvatajući razloge navedene u njenom obrazloženju ili da je ne uvaži ako ocijeni da postoje razlozi za utvrđivanje odgovornosti podnosioca ostavke.

Ako Gradsko vijeće prihvati razloge navedene u obrazloženju ostavke, donijet će odluku o razrješenju funkcionera kojeg je izabrala, odnosno imenovala.

Ako ocijeni da postoje razlozi za utvrđivanje odgovornosti, Gradsko vijeće će sprovesti postupak za smjenjivanje ili opoziv funkcionera koji je podnio ostavku.

IX - ODNOSI GRADSKOG **VIJEĆA I GRADONAČELNIKA**

1. Opće odredbe

Član 148.
(Odnos Gradonačelnika i Gradskog vijeća)

Gradonačelnik prisustvuje sjednicama Gradskog Vijeća i predstavlja izvršnu vlast i Gradsku upravu.

Član 149.**(Informisanje Gradskog vijeća)**

Gradonačelnik po svojoj inicijativi ili na zahtjev Gradskog vijeća, izvještava Gradsko vijeće o svom radu, sprovođenju politike koju je utvrdilo Gradsko vijeće u cjelini ili za pojedine oblasti društvenog života, o izvršavanju općih i drugih akata Gradskog vijeća o sprovođenju zakona, o stanju i razvoju u svim ili pojedinim oblastima društvenog života i društvenih odnosa, te o drugim pitanjima.

Član 150.**(Podnošenje izvještaja o radu)**

Gradonačelnik najmanje jednom godišnje podnosi godišnji izvještaj o svom radu, kao i radu gradskih službi, a najkasnije do 31.marta tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Gradsko vijeće može u svako doba od Gradonačelnika zatražiti podnošenje periodičnih i posebnih izvještaja o njegovom radu, kao i izvještaja o radu pojedinih gradskih službi.

Izvještaj o radu Gradonačelnika razmatra se na sjednici i o tome Gradsko vijeće donosi zaključak.

Član 151.**(Odlučivanje o izvještaju o radu)**

Rasprava o radu Gradonačelnika može se zaključiti:

- zauzimanjem stavova o radu Gradonačelnika,
- donošenjem zaključaka, kojima se utvrđuje obaveza Gradonačelnika i daju smjernice za njegov rad u vezi sa sprovođenjem utvrđene politike, odluka i drugih akata Gradskog vijeća i izvršavanju zakona,
- donošenjem odluka kojima se utvrđuju obaveze Gradonačelnika u vezi s poduzimanjem određenih mjera, podnošenjem izvještaja ili prijedloga akata, ili s dostavljanjem informativnog ili drugog materijala,
- postavljanjem pitanja povjerenja Gradonačelniku,
- zaključkom o inicijativi za opoziv Gradonačelnika.

Član 152.**(Opoziv Gradonačelnika)**

Inicijativu za pokretanje postupka opoziva Gradonačelnika sa obrazloženim navodima za opoziv može pokrenuti u pismenom obliku jedna trećina vijećnika Gradskog vijeća ili 10% birača upisanih u centralni birački spisak za područje Grada.

Gradsko vijeće je dužno sve inicijative za pokretanje postupka opoziva Gradonačelnika iz stava 1. ovog člana staviti na dnevni red prve naredne sjednice Gradskog vijeća a najkasnije u roku od 30 dana od dana dostave prijedloga predsjedavajućem Gradskog vijeća.

U slučaju prihvatanja inicijative Gradsko vijeće je dužno donijeti odluku o pokretanju postupka opoziva Gradonačelnika u roku od 30 dana.

Ako Gradsko vijeće donese odluku o prihvatanju inicijative za pokretanje postupka opoziva Gradonačelnika provodi se postupak u kojem građani odlučuju neposrednim tajnim glasanjem.

Mandat Gradonačelnika prestaje ukoliko natpolovična većina građana koji su glasali donese odluku o opozivu Gradonačelnika.

Nakon izglasavanja opoziva novi izbori za Gradonačelnika raspisuju se u roku od 60 dana.

Gradsko vijeće će imenovati komisiju za provođenje postupka opoziva i provođenje novih izbora za Gradonačelnika.

Član 153.**(Zamjenjivanje Gradonačelnika)**

U slučaju prestanka mandata Gradonačelnika iz razloga propisanih zakonom dužnost Gradonačelnika do izbora novog vrši osoba izabrana od Gradskog vijeća natpolovičnom većinom od ukupnog broja vijećnika Gradskog vijeća.

Za vrijeme privremene odsutnosti ili spriječenosti Gradonačelnika zamjenjuje službenik ili uposlenik gradskog organa uprave kojeg on ovlasti.

2. Vijećnička pitanja**Član 154.****(Vijećnička pitanja i inicijativa)**

Vijećnici imaju pravo postavljati vijećnička pitanja Gradonačelniku, Gradskim

službama uprave i institucijama koje vrše javna ovlaštenja iz gradske nadležnosti.

Vijećnička pitanja se odnose na informacije, činjenice, situacije ili saznanja o radu iz djelokruga Gradonačelnika i Gradske uprave te ostalih nosilaca javno-pravnih ovlaštenja iz gradske nadležnosti.

Član 155.

(Postavljanje vijećničkih pitanja i inicijativa)

Na sjednici Gradskog vijeća, na kraju sjednice u okviru tačke dnevnog reda, postavljaju se vijećnička pitanja i upućuju inicijative i to tako da jedan vijećnik može na jednoj sjednici postaviti najviše dva vijećnička pitanja i uputiti jednu inicijativu.

Član 156.

Vijećničko pitanje se postavlja usmeno ili podnosi predsjedavajućem Gradskog vijeća u pisanoj formi, a on ga prosljeđuje Gradonačelniku ili nadležnom organu kojem je upućeno.

Vijećnik koji postavlja pitanje u pisanoj formi na obrascu za vijećničko pitanje treba navesti da li traži usmeni odgovor na sjednici Gradskog vijeća ili odgovor u pisanoj formi.

Član 157.

(Odgovori na vijećnička pitanja i inicijative)

Odgovori na vijećnička pitanja mogu se davati usmeno ili u pisanoj formi.

Član 158.

(Usmeni odgovor na vijećničko pitanje)

Vijećnik može tražiti usmeni odgovor samo na jedno usmeno izneseno vijećničko pitanje koje treba biti kratko i precizno.

Vijećnik može obrazložiti vijećničko pitanje u vremenu od tri minute, nakon čega se daje usmeni odgovor od strane Gradonačelnika ili drugog ovlaštenog lica.

Ukoliko vijećnik nije zadovoljan odgovorom, može postaviti novo pitanje u vremenu od dvije minute, nakon čega se daje novi odgovor.

Nakon drugog odgovora predsjedavajući Gradskog vijeća zaključuje razmatranje tog pitanja.

Član 159.

Iz opravdanih razloga Gradonačelnik ili drugo ovlašteno lice mogu zatražiti da se

davanje odgovora po određenom pitanju odgodi za narednu sjednicu Gradskog vijeća.

Član 160.

(Odgovor u pisanoj formi na vijećničko pitanje)

Pitanja na koja se traži odgovor u pisanoj formi u pravilu su ona pitanja koja nisu pogodna za jednostavno usmeno objašnjenje, s tim da pitanja, kao ni odgovor na njih, ne bi trebala prekoračiti jedan standardni list papira A-4 formata.

Odgovor, u pisanoj formi u pravilu, dostavlja se predsjedavajućem Gradskog vijeća u roku od 15 dana, a taj rok ne može biti duži od 30 dana.

Predsjedavajući Gradskog vijeća dostavlja odgovor vijećniku na prvoj narednoj sjednici Gradskog vijeća.

X - ODNOS GRADSKOG VIJEĆA PREMA POLITIČKIM STRANKAMA I UDRUŽENJIMA GRAĐANA

Član 161.

(Saradnja sa političkim strankama i udruženjima građana)

U ostvarivanju svojih Statutom Grada i zakonom utvrđenih prava, obaveza i odgovornosti, Gradsko vijeće sarađuje sa političkim strankama i udruženjima građana koji djeluju na području Grada Visoko.

Član 162.

(Konsultacija sa političkim strankama i udruženjima građana)

Kad se na sjednicama Gradskog vijeća raspravljaju pitanja značajna za Grad u cijelini, Gradsko vijeće će inicirati dogovor o tim pitanjima sa političkim strankama i udruženjima građana, a putem svojih radnih tijela, Kolegija i klubova vijećnika.

U ostvarivanju konkretnih aktivnosti Gradsko vijeće može zatražiti mišljenja, prijedloge i sugestije od političkih stranaka i udruženja građana.

Član 163.

(Inicijativa političkih stranaka i udruženja građana)

U slučaju kad političke stranke, odnosno udruženja građana neposredno pokrenu

inicijativu, podnesu prijedlog ili mišljenje za rješavanje pitanja iz nadležnosti Gradskog vijeća, Gradsko vijeće je dužno da o tim inicijativama, prijedlozima i mišljenjima zauzme stav i da o svom stavu obavijesti političku stranku ili udruženje građana.

XI - JAVNOST U RADU GRADSKOG VIJEĆA

Član 164.

(Obavješćavanje javnosti o radu Gradskog vijeća)

Gradsko vijeće obezbjeđuje obavješćavanje javnosti o svom radu i radu svojih radnih tijela.

Član 165.

(Javnost rada)

Gradsko vijeće dužno je osigurati javnost rada u postupku donošenja odluka te omogućiti građanima da neposredno učestvuju u postupku donošenja odluka i odlučivanju, u skladu sa zakonom, Statutom Grada i odredbama ovog Poslovnika.

Član 166.

(Informisanje javnosti)

Gradsko vijeće dužno je upoznati javnost o obavljanju poslova iz svoga djelokruga i izvještavati je o svome radu i radu svojih tijela preko sredstava javnog informisanja, ili na drugi pogodan način.

Član 167.

(Materijali Gradskog vijeća)

Materijali Gradskog vijeća i radnih tijela povjerljive prirode nisu dostupni javnosti.

Član 168.

(Povjerljive informacije)

Podaci koje vijećnik sazna na sjednici Gradskog vijeća ili radnih tijela koja se održavaju bez prisustva javnosti takođe su povjerljive prirode.

Član 169.

(Raspravljanje bez prisustva javnosti)

Na sjednici Gradskog vijeća i radnih tijela može se odlučiti da se o određenim pitanjima raspravlja bez prisustva javnosti.

Član 170.

(Prisustvo sjednici Gradskog vijeća predstavnika sredstava javnog informiranja)

Ovlašteni predstavnici sredstava javnog informiranja i građani imaju pravo prisustvovati sjednici Gradskog vijeća i njegovih radnih tijela u skladu sa prostornim mogućnostima i obavješćavati javnost o njihovom radu.

Član 171.

(Saopćenje za javnost)

Gradsko vijeće i njegova radna tijela mogu odlučiti da putem sredstava javnog informiranja daju službena saopćenja. Tekst saopćenja usvaja se na sjednici.

Član 172.

(Konferencija za štampu)

Konferencija za štampu o pitanjima iz nadležnosti Gradskog vijeća održava se kad to odluči predsjedavajući Gradskog vijeća.

Gradsko vijeće određuje i svog predstavnika koji će održati konferenciju za štampu.

Član 173.

(Objava akata u dnevnoj štampi)

Nacrti, odnosno prijedlozi odluka ili općih akata, kao i usvojeni akti Gradskog vijeća, mogu se u cijelosti objaviti u dnevnoj štampi ili kao posebne publikacije.

XII - OSTVARIVANJE SARADNJE SA ZAKONODAVNIM TIJELIMA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA, FEDERACIJE BiH I BOSNE I HERCEGOVINE

Član 174.

(Saradnja sa zakonodavnim tijelima viših nivoa vlasti)

Vijeće će ostvarivati saradnju sa zakonodavnim tijelima Zeničko - dobojskog kantona, Federacije BiH i Bosne i Hercegovine u skladu sa kantonalnim Ustavom i Ustavima Federacije BiH i Bosne i Hercegovine.

XIII - RAD GRADSKOG VIJEĆA U VRIJEME VANREDNIH OKOLNOSTI, RATNOG STANJA ILI U SLUČAJU NEPOSREDNE RATNE OPASNOSTI

Član 175.**(Rad Gradskog vijeća u vrijeme vanrednih okolnosti)**

Gradsko vijeće u vrijeme vanrednih okolnosti, ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti nastavlja sa radom u skladu sa ustavom, zakonom, Statutom Grada i drugim propisima.

Na rad i organizaciju Gradskog vijeća u uslovima iz stava 1. ovog člana primjenjuje se ovaj Poslovnik, ako Statutom Grada ili drugim aktom Gradskog vijeća nije drugačije određeno.

U slučaju kad je proglašeno stanje prirodne ili druge nesreće ili su nastupile okolnosti iz Poglavlja XIII ovog Poslovnika, Kolegij Gradskog vijeća može predložiti predsjedavajućem Gradskog vijeća da se sjednica Gradskog vijeća, Kolegija, klubova vijećnika i radnih tijela održi online korištenjem informacijskog sistema koji podržava prenos video konferencija ili aplikacija, programa i drugih elektronskih platformi za direktnu audio ili audiovideo komunikaciju.

Prilikom održavanja sjednice iz stava 3. ovog člana shodno se primjenjuje odredbe ovog Poslovnika i osiguravaju potrebne tehničke pretpostavke za rad i odlučivanje.

XIV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 176.****(Prelazne odredbe)**

Stupanjem na snagu ovog Poslovnika prestaje da važi Poslovnik Općinskog vijeća Visoko objavljen u («Službenom glasniku Općine Visoko broj: 07/08, 06/11,02/14 i 02/19») i («Službenom glasniku Grada Visoko, broj: 03/20»).

Član 177.**(Stupanje na snagu i objava)**

Ovaj Poslovnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Službenom glasniku Grada Visoko».

Broj: 02/1-02-93/23
30.03.2023. godine
V i s o k o

PREDSJEDAVAJUĆI
Gradskog vijeća Visoko
Nikola Pekić, s.r.

24.

Na osnovu člana 29. i 174. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine

Federacije Bosne i Hercegovine", broj 39/03, 22/06 i 43/10) i člana 21. Statuta Grada Visoko ("Službeni glasnik Grada Visoko", broj 10/21), Gradsko vijeće Visoko, na 26.redovnoj sjednici, održanoj 30.03. 2023.godine, donijelo je

ODLUKU**O USVAJANJU PROGRAMA RAZVOJA
ZAŠTITE I SPAŠAVANJA LJUDI I
MATERIJALNIH DOBARA OD
PRIRODNIH I DRUGIH
NESREĆA GRADA VISOKO
ZA PERIOD 2023 - 2027. GODINA****Član 1.**

Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Grada Visoko za period 2023.-2027.godina usvaja se kao u tekstu koji je dat u prilogu ove Odluke.

Član 2.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje da važi Odluka o donošenju Programa razvoja zaštite i spašavanja, broj:01/1-02-257/05 od 03.12.2005. godine.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Službenom glasniku Grada Visoko».

Broj: 02/1-02-94/23
30.03.2023. godine
V i s o k o

PREDSJEDAVAJUĆI
Gradskog vijeća Visoko
Nikola Pekić, s.r.

24.

Na osnovu člana 174.stav. 1. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10) i člana 21.Statuta Grada Visoko („Službeni glasnik Grada Visoko“, broj:10/21), Gradsko vijeće Visoko, na prijedlog Gradonačelnika, na 26. sjednici, održanoj, dana 30.03.2023. godine, usvojilo je:

**PROGRAM
RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA
LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA
OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA ZA
PODRUČJE TERITORIJE
GRADA VISOKO**

ZA PERIOD OD 2023. DO 2027. GODINE**I**

Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća za području Grada Visoko za period 2023 - 2027 godina (u daljem tekstu: Program razvoja) predstavlja okvirni dokument kojim će se u procesu razvoja i izgradnje sistema zaštite i spašavanja unaprijediti provedba Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10, u daljem tekstu: Zakon o zaštiti i spašavanju), provedbeni i drugi akti proistekli iz tog Zakona, odrediti smjerove razvoja kroz provedbu konkretnih akcionih planova i prioriteta, uskladiti i funkcionalno objediniti rješenja i nadležnosti nosilaca sistema zaštite i spašavanja iz drugih sistemskih zakona koji se odnose na ostvarivanje sadržaja mjera zaštite i spašavanja naročito u ostvarivanju provođenja preventivnih mjera zaštite i spašavanja i mjera za postizanje pripravnosti/ spremnosti u odgovoru na prirodne i druge nesreće u Gradu Visoko.

Program razvoja zaštite i spašavanja izrađuje Služba civilne zaštite. Sastavni dio Programa je Procjena ugroženosti teritorije Grada Visoko od prirodnih i drugih nesreća, a Program razvoja zaštite nakon donošenja je osnova za izradu Plana zaštite i spašavanja.

Procedura donošenja:

Prema Zakonu, Nacrt Programa zaštite i spašavanja Služba civilne zaštite upućuje Gradonačelniku Grada Visoko na saglasnost, te isti kao prijedlog Gradonačelnik predlaže Gradskom vijeću Visoko.

Cilj donošenja Programa razvoja zaštite i spašavanja:

- Saradnja nosilaca planiranja, usklađivanje i koordinacija u zaštiti i spašavanju,
- Povećanje spremnosti preventivnog djelovanja u Gradu Visoko.
- Smanjenje uticaja prirodnih i drugih nesreća na život i zdravlje ljudi, materijalnih dobara i životne okoline.
- Približavanje prema standardima i pridruživanje sistema zaštite i spašavanja

u system civilne zaštite razvijenih zemalja.

- Uspostavljanje preventivne politike, programiranje i planiranje

1. UVOD

Programiranjem i planiranjem se stvaraju uslovi da se zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od djelovanja prirodnih i drugih nesreća provodi organizovano i planski. To se provodi kroz dvije vrste aktivnosti:

- provođenje mjera i aktivnosti kojima se može uticati na sprečavanje nastanka prirodne ili druge nesreće, kao mjere i aktivnosti na spašavanju, odnosno otklanjanju posljedica nastalih od prirodnih i drugih nesreća
- organizovanje određenih snaga civilne zaštite, odnosno zaštite i spašavanja za provođenje planiranih mjera i aktivnosti

Ove aktivnosti se ostvaruju programiranjem i planiranjem, a kroz izradu programa razvoja i planova zaštite i spašavanja. Programom razvoja zaštite i spašavanja teritorije Grada Visoko utvrđuje se organizacija, mjere i aktivnosti, te snage i sredstva potrebne za ostvarivanje zadataka zaštite i spašavanja koji su za Grad utvrđeni u kantonalnom programu razvoja zaštite i spašavanja. Postavljeni zadaci detaljnije se razrađuju u Planu zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Grada Visoko. Procjena ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (u daljem tekstu: Procjena ugroženosti) predstavlja osnovu za izradu Programa razvoja zaštite i spašavanja i Plana zaštite i spašavanja.

Programiranje u zaštiti i spašavanju podrazumjeva niz aktivnosti kojima se osiguravaju: materijalno-tehničke, finansijske, edukativne i druge potrebe i funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja u uslovima prirodnih i drugih nesreća, a kao oslonac treba se pridržavati sljedećih principa:

- oslonac na postojeću materijalnu bazu organa i službi koje se uključuju u sistem zaštite i spašavanja,
- realan sklad mogućnosti i potreba,
- ekonomičnost i racionalnost,
- kontinuiran razvoj civilne zaštite,

- jedinstven razvoj sa ostalim komponentama sistema zaštite i spašavanja.

Program razvoja zaštite i spašavanja donosi se za period od najmanje pet godina, a sadrži:

1. Zaključci iz Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća.
2. Podaci o stanju organizovanosti civilne zaštite i dostignutom stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća.
3. Preventivne mjere zaštite i spašavanja
4. Osnovni ciljevi, zadaci i način ostvarivanja zaštite i spašavanja sa smjernicama za organiziranje snaga i sredstava civilne zaštite, odnosno snaga zaštite i spašavanja.
5. Osnove za izradu programa obučavanja i osposobljavanja u zaštiti i spašavanju.
6. Smjernice za istraživačku i razvojnu djelatnost od značaja za zaštitu i spašavanje.
7. Pregled očekivanih troškova sa izvorima finansiranja.

2. ZAKLJUČCI PROCJENE UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

- **Vrste prirodnih i drugih nesreća**

1. Prirodne nesreće koje predstavljaju najveću prijetnju po ljude i materijalna dobra

- Zemljotres
- Poplava
- Snijeg
- Suša
- Klizanje i odronjavanje zemljišta
- Vjetar
- Grad
- Mraz (slana)
- Epidemija

2. Tehničko-tehnološke nesreće koje predstavljaju prijetnju po ljude i materijalna dobra

- Požar
- Eksplozije

3. Ostale prijetnje od nesreća većih razmjera

- Mine i neeksplozirana ubojna sredstva,

- Nesreće u cestovnom i željezničkom prometu itd.

1. Prirodne nesreće

Prirodne nesreće podrazumjevaju događaje koji su uzrokovani djelovanjem prirodne sile na koje ljudski faktor ne može uticati, kao što su: zemljotresi, poplave, visoki snijeg i sniježni nanosi, odronjavanje i klizanje zemljišta, suša, prolom oblaka, olujni vjetar, grad, mraz, hladnoća te masovne pojave ljudskih, životinjskih i biljnih bolesti.

Najčešće nesreće koje su karakteristične za teritoriju Grada Visoko, odnose se na:

- zemljotres,
- poplave,
- snijeg,
- suša,
- klizanje i odronjavanje zemljišta,
- vjetar,
- grad (tuča),
- mraz (slana),
- epidemije,
- epizootije – zarazne bolesti životinja,
- biljne bolesti,
- šumski požari,
- rizik od mina.

1.1. Zemljotres

Nauka koja se bavi proučavanjem potresa i njihovih popratnih pojava naziva se seizmologija.

Zemljotres je kratkotrajna vibracija prouzrokovana poremećajima i pokretima u zemljinoj kori. Događa se u Zemljinoj litosferi ili neposredno ispod, u sljedećem sloju tzv. astenosferi i plaštu, koji čini većinu Zemljine mase.

Mogu biti izazvani prirodnim ili vještačkim putem. Prirodni su: tektonski, vulkanski, zemljotresi urušavanja i dubinski.

Oko 85% ukupnih zemljotresa čine tektonski i izazivaju najveća rušilačka djelovanja.

Vještački zemljotresi nastaju usljed eksplozija, obrušavanja ili slijeganja tla zbog kopanja.

Hipocentar je mjesto nastanka potresa, a epicentar je mjesto na Zemljinoj površini na kojem se potres najjače osjeti, i gdje napravi najveću štetu. Uređaji koji mjere zemljotres su seizmografi. Za mjerenje intenziteta zemljotresa na površini postoje razne skale od kojih je najpoznatija MCS.

Merkalijeva skala (MCS) intenziteta zemljotresa

	Stepen (MCS)	Karakteristike oscilacija i oštećenja koja mogu izazvati
1.	I	Oscilacije se registruju samo instrumentima
2.	II	Oscilacije se osjećaju izuzetno pri miru
3.	III	Oscilacije osjećaju poneki ljudi ili oni koji su upoznati s eksplozijom
4.	IV	Oscilacije osjećaju mnogi ljudi, stakla zveckaju
5.	V	Opadaju komadići maltera, javljaju se pukotine u malteru
6.	VI	Sitne pukotine u malteru i oštećenja slabijih zgrada
7.	VII	Oštećenja zgrada koje su u zadovoljavajućem stanju, pukotine u malteru, opadanje komada maltera, pukotine na spojevima zidova
8.	VIII	Značajna oštećenja na zgradama, pukotine u konstrukcijskim zidovima i velike pukotine kod pregradnih zidova i sl.
9.	IX	Razvaljivanje zgrada, otvorene pukotine u zidovima
10.	X	Teška razaranja na oko 3/4 zgrade, mnoge se ruše. Nasipi se oštećuju, željezničke šine se blago savijaju, vodovi za gas, vodu i kanalizaciju u tlu se kidaju, smiču ili gniječe. Na kolovozu nastaju prsline ili talasaste bore.
11.	XI	Sve zidane zgrade se ruše. Vodovi u tlu se potpuno kidaju i postaju neupotrebljivi. U tlu se javljaju široke pukotine, dolazi do razdvajanja u horizontalnom i vertikalnom pravcu, mnogobrojna su obrušavanja stijena.
12.	XII	Ne odolijeva ni jedan objekat koji je djelo ljudskih ruku. Tlo potpuno mijenja svoj izgled. Nastaju vodopadi, stvaraju se nova jezera, rijeke mijenjaju tok itd.

Područje Grada Visoko spada u trusna područja, a u pogledu seizmoloških uslova spada u zonu 6-7 stepeni MCS skale. Tačno vrijeme pojave i jačine zemljotresa nije moguće predvidjeti. Zemljotres može uzrokovati velika razaranja, rušenje objekata, nastanak požara, oštećenja infrastrukture i druga oštećenja. U slučaju jačeg zemljotresa postoji mogućnost odronjavanja cesta, zemljišta u padinskim dijelovima, kao i deformaciju šina, naročito kod mjesta Mačuh, u Donjoj Seoči. Tunnel u Mulićima bi pretrpio jaka oštećenja, a može doći i do propadanja zemlje u tunnelskim šuplinama.

U posljednjih sto godina naše područje je zahvatio zemljotres nekoliko puta, a najjači je bio 1904. i 1974. godine intenziteta 7° MCS.

1.2. Poplava

Poplava je pojava neuobičajeno velike količine vode na određenom mjestu zbog djelovanja prirodnih sila (velika količina oborina) ili drugih uzroka kao što su propuštanje brana, ratna razaranja i sl.

Prema uzrocima nastanka poplave se mogu podijeliti na:

- poplave nastale zbog jakih oborina,
- poplave nastale zbog nagomilavanja leda u vodotocima,
- poplave nastale zbog klizanja tla ili potresa,
- poplave nastale zbog rušenja brane ili ratnih razaranja.

Poplavom se smatra stihijsko plavljenje terena usljed izlivanja spoljnih voda iz prirodnih i drugih zaštitnih objekata, kao i usljed plavljenja terena unutrašnjim vodama u uslovima nenormalne hidrološke situacije i usljed izdizanja podzemnih voda i velikih padavina.

Posljednih nekoliko godina zbog neplanske sječe šuma, eksploatacije šljunka iz riječnih korita, Grad Visoko je izložen poplavama. Registrovane su tri neuralgične tačke : u naselju Prijeko- lokalitet starog Mirića mlina, Gornje Moštre- šest kuća do deponije i mjesto Dobrinje-Donja Seoča.

1.3. Snijeg

Snijeg je oborina u čvrstom stanju. Nastaje očvršćenjem vodene pare u oblik razgranjenih heksagonalnih kristala i zvjezdica.

Srednje maksimalne vrijednosti sniježnog pokrivača kreću se od 30 cm u ravničarskim do 200 pa i više cm u višim predjelima. Posljedice padanja snijega i sniježnih nanosa mogu biti velike. Pored rušenja objekata zbog opterećenja, snijeg može da parališe čitav život jednog naselja, kako u odnosu na komunikacije, tako i u pogledu snabdijevanja. U gradu snijeg može paralisati cjelokupan saobraćaj zbog čega mogu nastati velike štete u privredi i drugim djelatnostima.

Grad Visoko zadesile su velike sniježne padavine, a posebno u decembru 1999. i 2012. godine. U februaru 2012. godine rubni dijelovi Grada: Šošnje, Dolovi, Kondžilo i Brezovik bili su blokirani velikim sniježnim nanosima koji su bili između 70 i 80 cm.

Uzrokovana je i velika materijalna šteta kako na stambenim, tako i na infrastrukturnim instalacijama (elektro stubovi, vodovodne instalacije, telekomunikacione instalacije i dr), kao i na objektima pravnih lica i javnih ustanova. Na području Grada su evidentirane štete na plastenicima i zasadima na otvorenom.

1.4. Suša

Suša je izuzetno suho razdoblje kada su zalihe vode u tlu i vodotocima smanjene zbog pomanjkanja oborina.

Suše su uslovljene različitim klimatskim i vremenskim faktorima. One se manifestuju nedostatkom vode koja je neophodna za život, rast i razvoj živih bića, kao elementarnog faktora biljnih i životinjskih organizama. S obzirom na to da u sebi sadrži oko 80 i više procenata vode, njen nedostatak vodi ka uginuću bilja i životinja.

Suše kod biljaka izazivaju promjene i poremećaje mnogih normalnih procesa, među kojima je i fotosinteza. Bez vode u bilju dolazi do poremećaja disanja, rasta, prometa šećera, bjelanjčevina masti i dr. Dugotrajne suše imaju za posljedicu isušivanje površinskih voda i

smanjivanje voda u dubljim objektima sa vodom, što navodi na zaključak da su vode u objektima za pojenje životinja u vrijeme sušnih perioda veoma ugrožene i da sa tim treba računati.

Intenzitet suše se procjenjuje prema smanjenju prinosa, pod uslovom da nisu uticali drugi štetni faktori. Ako je prinos umanjen do 20% riječ je o slaboj suši, od 20-50% o srednjoj suši i preko 50% o jakoj suši.

Usljed velikih globalnih poremećaja na klimu koji su se odrazili i na Grad Visoko u posljednjim godinama broj sušnih dana tokom godine se drastično povećao. Mjesne zajednice koje nisu bile pokrivene gradskom vodovodnom mrežom su to posebno osjetile, a to su: Kula Banjer, Gračanica, Čekrekčije, Rosulje (lokaliteti Ravne i Paljike), Liješeva, Orašac, Kološići itd.

1.5. Klizanje i odronjavanje zemljišta

Klizište je termin za stjenovitu ili rastresitu stijensku masu odvojenu od podloge koja pod uticajem gravitacije klizi niz padinu. Klizište ne mora da se kreće po jasno definisanoj površini (klizna površina) i tada se sredina po kojoj se odvija kretanje tijela klizišta naziva "klizna zona". Klizište je jedan od geomorfoloških oblika koluvijalnog procesa i geodinamički proces u inženjerskoj geologiji.

Klizište se može odvijati veoma različitim brzinama, od najsporijih kada se kretanje tla ne primjećuje, do veoma brzog kada je moguć nastanak velikih šteta i mogu biti ugroženi životi ljudi.

Klizanje i odronjavanje zemljišta je vrlo česta pojava na kosim i jako strmim terenima. Pri ovome vrlo važnu ulogu ima vrsta zemljišta i raspored slojeva, odnosno, ugao pada tih slojeva. Pored toga, položaj vodopropusnih i vodonepropusnih slojeva je takođe značajan faktor. Atmosferske padavine, koje se zadržavaju na vodonepropustljivom sloju, raskvase ga i ukoliko je taj sloj pod nagibom, počinju da klize gornji slojevi. Na takvo pokretanje zemljine mase utiču neki spoljni i unutrašnji faktori. U spoljne faktore spadaju: atmosferilije (snijeg, kiša, led i dr), novonastala opterećenja, poremećaj ravnoteže usljed

zemljanih radova (potkopi, usjeci, zasjeci i dr), vještački potresi izazvani eksplozijom bombi i miniranjem. Unutrašnji faktori su: dejstva podzemnih voda i zemljotresi.

Služba civilne zaštite je, u saradnji sa Službom za urbanizam, stambene, geodetske poslove i katastar nekretnina sačinila Registar klizišta i odrona po mjesnim zajednicama na području Grada Visoko.

1.6. Vjetar- oluja

Vjetrovi nastaju zbog temperaturnih razlika u atmosferi, pri čemu nastaje strujanje. Jačina vjetra određuje se prema Boforovoj skali koja ima 12°. Olujom se smatra vjetar brzine 17,2 m/sek odnosno oko 82 km/h jačine (8 stepeni po Boforovoj skali) koji lomi grane i stabla, valja i lomi usjeve, otesa plodove voća i nanosi štetu građevinskim objektima.

Grad Visoko se nalazi u kontinentalnom dijelu naše zemlje gdje pušu umjereno jaki vjetrovi, a to je prva zona intenziteta vjetra u našoj zemlji.

1.7. Grad (tuča, led)

Grad predstavlja atmosfersku padavinu u čvrstom stanju (led) promjera 5 mm ili više koji svojim udarom izaziva velika oštećenja poljoprivrednih i šumskih kultura, a može prouzrokovati štete i na građevinskim objektima. Potrebno je provoditi nadgledanje i proučavanje rizika od grada, te obavještavanje javnosti kako bi se mogle poduzeti učinkovite i organizirane mjere zaštite u slučaju nastanka nesreće.

1.8. Mraz (slana)

Mraz, slana i inje nastaju na temperaturi ispod 0°C. Tada se stvaraju ledeni kristali koji mogu stvoriti debele naslage leda. Mraz, slana i inje mogu prouzrokovati znatne štete na poljoprivrednim kulturama i građevinskim objektima.

1.9. Epidemije

Epidemije zaraznih bolesti predstavljaju nagle pojave više slučajeva nekog zaraznog oboljenja ljudi u određenom vremenskom razdoblju na nekom području. Pojavi epidemija zaraznih

bolesti pogoduje niz faktora od kojih su najvažniji sljedeći:

- Opskrba vodom za piće, nizak vodostaj rijeka zbog povećane koncentracije krutog otpada, fekalija i sl. rijeke i vodotoci su mikrobiološki zagađeni, zbog čega u vodu mogu prodrijeti uzročnici crijevnih zaraznih bolesti koji mogu uzrokovati epidemije zarazne žutice, enterokolitisa, trbušnog tifusa i sl.
- Divlje deponije predstavljaju potencijalne izvore epidemija.
- Prirodna žarišta zaraznih bolesti životinja, takođe predstavljaju potencijalnu opasnost od pojave i širenja epidemija zaraznih bolesti kod ljudi.

1.10. Epizootije – zarazne bolesti životinja

Epizootijom se smatra pojava oboljenja ili uginuća većeg broja životinja od nekog zaraznog oboljenja.

Uzroci i pojave zaraznih bolesti su posljedica sljedećeg:

- Oslabljeni nadzor prilikom uvoza životinja, njihovih proizvoda kao i stočne hrane,
- Slab nadzor inspeksijskih službi u unutrašnjem prometu koji omogućava širenje bolesti,
- Namjerno unošenje uzročnika pojedinih zaraznih bolesti iz inostranstva.

Na području Grada Visoko dolazilo je do pojave zaraznih bolesti životinja, kao i pojave zoonoza

1.11. Biljne bolesti

Bilje i biljni proizvodi vrlo su osjetljivi i često ugroženi djelovanjem prirodnih nesreća, od biljnih bolesti, korova, a u slučaju rata, od djelovanja borbenih sredstava. Radi se o destruktivnim procesima na bilje i biljne proizvode, a posljedice te destrukcije mogu biti u vidu onečišćenja, smanjene upotrebne vrijednosti ili fizičkog uništenja bilja.

Pojedine biljne bolesti i štetočine (šarka šljive, kalifornijska štitasta uš i gar crnog luka), pričinjavaju velike ekonomske štete i predstavljaju stalnu opasnost. Meteorološki

faktori su jako bitni za rast, razvoj i disimilaciju uzročnika bolesti biljaka i štetočina. To se odnosi na visine temperatura i količine padavina u mjesecima vegetacijskog razdoblja.

2. Tehničko-tehnološke nesreće

U tehničko-tehnološke nesreće podrazumjevaju se požari, ekspanzija i eksplozija opasnih materija, radioaktivno i drugo zagađenje vazduha, vode, zemljišta i namirnica biljnog i životinjskog porijekla.

2.1. Požar

Požarom se smatra svaka vatra koja je nastala izvan kontroliranog ognjišta ili vatra koja je ovo mjesto napustila i sposobna je da se dalje razvija vlastitom snagom, pri čemu nanosi materijalnu štetu. Zaštita i spašavanje od požara obuhvaća: pripremu i provođenje preventivnih mjera u svim sredinama, objektima, mjestima i prostorima gdje postoje mogućnosti nastanka požara, organizovanje i pripremanje snaga za gašenje požara, organizovanje osmatranja i uzbuñjivanja o pojavama požara, gašenje i lokalizovanje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara iz objekata i područja ugroženih požarom.

Grad Visoko svojim geografskim položajem, veličinom urbanih sredina, brojem stanovnika, površinom šumskih predjela, razmještajem industrijskih građevina i kompleksa unutar i u neposrednoj blizini urbanih naselja, blazinom pogona namjenske industrije, pozicijom elektroenergetskih postrojenja i drugim bitnim faktorima sa aspekta zaštite od požara i tehnoloških eksplozija, spada među srednje ugrožene prostore unutar BiH. Opasnostima od katastrofalnih požara mogu biti izloženi: privredni subjekti, stambeni i drugi objekti, zatim, skladišta, kao i šumska područja.

2.2. Eksplozije plinova i opasnih tvari

Eksplozije plinova prouzrokovanih opasnim tvarima u određenim okolnostima, iznenada i u vrlo kratkom vremenu mogu prerasti u prirodnu i drugu nesreću. Posljedice koje bi nastupile u slučaju nekontroliranog izljevanja plinova otrovnih i eksplozivnih materija, odrazile bi se na ljude, čovjekovu okolinu i materijalna dobra.

Grad Visoko je najugroženiji od gasnog sistema.

Mogući uzroci havarije na gasnom sistemu su različiti. Prirodni gas je potencijalna opasnost iz osnovnog razloga što se sastoji od 85% do 95 % metana, te je lako zapaljiva u određenim uslovima mješavine sa vazduhom i eksplozivom. Kako su svi gasovodi pod pritiskom izloženi stalnoj opasnosti od oštećenja, zbog toga se transport i distribucija gasa uvijek vrši uz visok stepen opasnosti.

2.3. Rizik od mina

Zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS-a) je mjera koja se sastoji u pronalaženju, otkrivanju, označavanju, iskopavanju, prenošenju, utovaru, prevoženju, istovaru, privremenom skladištenju, deaktiviranju i uništavanju NUS-a, na svim područjima na kojima se nalaze ta sredstva.

Ove poslove obavljaju jedinice civilne zaštite za uklanjanje mina i NUS-a na način regulisan Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 5/02), Standardom za uklanjanje mina i NUS-a u Bosni i Hercegovini i Standardnim operativnim procedurama uklanjanja i uništavanja NUS-a, koje donosi Federalna uprava CZ. Prema podacima sa kojima raspolaže Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (BHMACH), u Bosni i Hercegovini je oko 18.600 registriranih minskih polja, od toga 74 % su na području Federacije Bosne i Hercegovine, a oko 10 % na području ZDK.

2.4. Radioaktivno i drugo zagađenje

U svijetu je sve veći broj zemalja koje razvijaju programe za proizvodnju nuklearnog naoružanja, a one koje ga posjeduju rade na sistemima većeg dometa i mogućnosti balističkih raketa i širenje sistema i proizvodne tehnologije. S obzirom na meteorološke uslove i druge faktore koji bi u tom momentu vladali, te geografski položaj Federacije bez obzira gdje se takav akcident desi, postoji opasnost da i teritorij ZDK i Grad Visoko budu obuhvaćeni radioaktivnim padavinama.

U slučaju neposredne opasnosti od radioaktivne kontaminacije Grada Visoko najvažnija

materijalna dobra koja bi trebalo zaštititi su poljoprivredne kulture, stočni fond i robne rezerve, obzirom na potrebu osiguranja radijacijsko-hemijski ispravne hrane za ishranu ljudi i životinja.

Zagađenje zraka na teritoriji Grada Visoko je sve više prisutno posljednjih godina, naročito u industrijskim zonama i većim urbanim naseljima kao posljedica emitiranja štetnih tvari iz postrojenja, motornih vozila, kotlovnica, domaćinstava koja za loženje koriste fosilna goriva i dr.

3. Ostale nesreće

3.1. Nesreće u cestovnom i željezničkom saobraćaju

Oblast saobraćaja i veza posebno je osjetljiva na djelovanje prirodnih i drugih nesreća, koje otežavaju normalno odvijanje cestovnog i željezničkog saobraćaja, čime se direktno utiče na sigurnost saobraćanja i dovodi do uzroka saobraćajnih nesreća.

Komunikacije na području Grada Visoko su putne i željezničke.

Ukupna dužina putne mreže iznosi 155 km, od čega 14,8 km otpada na auto-put Sarajevo-Zenica, na regionalne ceste 23,5 km, lokalne ceste 60,5 i ulice u Gradu 56,2 km.

Karakteristika putnih pravaca je da su međusobno povezani u samom Gradu Visoko, gdje predstavljaju gradske ulice sa manje-više dobrim karakteristikama.

Uz putnu, kroz visočko područje prolazi magistralna željeznička pruga Šamac-Sarajevo-Ploče u dužini od 13,6 km. Na ovoj dionici locirane su četiri željezničke stanice i to: Visoko, Buzići, Poriječani i Dobrinje.

Pored prirodnih nepogoda, uzroci saobraćajnih nesreća na putevima su tehničke neispravnosti vozila i puteva (crne tačke, putne signalizacije, tehnička neispravnost motornih vozila, neizgrađenost autobuskih stajališta, neregulisani priključni putevi, neprilagođenost brzine uslovima puta i drugo).

OPĆI ZAKLJUČCI IZ PROCJENE UGROŽENOSTI

KLJUČNE OPASNOSTI ZA TERITORIJU GRADA VISOKO

Posljedice djelovanja prirodnih i drugih nesreća po ljude i materijalna dobra mogu biti, zavisno od vrste, intenziteta i vremena trajanja prirodne i druge nesreće, u dijapazonu od minimalnih posljedica do posljedica koje ugrožavaju zdravlje i živote ljudi i pričinjavaju velika oštećenja ili potpuno uništavaju materijalna, kulturna i druga dobra.

Neke prirodne nesreće, kao što su: zemljotresi, poplave, jak olujni vjetar, klizišta, veliki požari, velike tehnološke nesreće, velike saobraćajne nesreće, epidemije i epizootije zaraznih bolesti velikih razmjera biljnih bolesti i štetočina, mogu izazvati katastrofalne posljedice sa velikim brojem povrijeđenih i poginulih lica, te sa materijalnim štetama ogromnih razmjera.

Iz procjene ugroženosti je vidljivo da je područje Grada Visoko podložno zemljotresima, poplavama, sniježnim nanosima, odronima i klizanjem terena, sušama tokom ljetnih mjeseci, kao i požarima i eksplozijama i isto tako posebno tokom jeseni i zime, dolazi do velikih hladnoća koje prouzrokuju štete na infrastrukturi. U pojedinim razdobljima može doći do pojave masovnih ljudskih, životinjskih i biljnih bolesti (epidemije, epizootije i kalomiteti biljnih bolesti). Jedan takav slučaj imamo sa zaraznom bolesti Sars Cov2 – Covid 19 koji je pandemijski i koji je zahvatio cijeli svijet.

Pored ovoga moguće su nesreće u cestovnom i željezničkom saobraćaju.

Neizvjesnost o mogućem nastanku i djelovanju prirodnih nepogoda upućuje na predviđanje i mogućnost reagovanja na nove i nepredviđene momente.

a) Zemljotres

Planiranje i sprovođenje preventivnih mjera zaštite je od najvećeg značaja za uspješnu zaštitu ljudi i materijalnih dobara od zemljotresa.

Zaključci

- Da bi se smanjile posljedice po ljude i materijalna dobra od pojave zemljotresa potrebno je planiranje i provođenje

preventivnih mjera zaštite prije zemljotresa.

- U cilju smanjenja posljedica od zemljotresa izrađuje se karta seizmičke regionalizacije Grada i označava teren nepovoljan za izgradnju. Projektuju se i rade novi i rekonstruišu postojeći objekti po propisima koji regulišu projektovanje na seizmičkim područjima.
- U slučaju nastanka zemljotresa poduzeti sve aktivnosti na spašavanju ljudi i materijalnih dobara koje se odnose na:
 - o Isključenje i zabrana upotrebe vode iz vodovoda dok se ne utvrdi higijensko-epidemiološka ispravnost.
 - o Gašenje svih vrsta ložišta da bi se spriječilo izbijanje požara.
 - o Zabrana pristupa svim licima (izuzev spasiocima) u teško oštećene objekte dok se ne ocijeni mogućnost njihovog daljeg korištenja.
- U slučaju nastanka zemljotresa većih razmjera provoditi mjere za otklanjanje posljedica:
 - o Pružanje što brže stručne medicinske pomoći od strane zdravstvene službe.
 - o Brzo raskrčavanje ruševina sa komunikacija i odvoz porušenog građevinskog materijala.
 - o Preduzimanje potrebnih medicinskih, asanacionih i drugih mjera za sprečavanje masovne pojave zaraznih oboljenja.
 - o Organizacija akcija dobrovoljnog darivanja krvi za potrebe povrijeđenih građana.
 - o Organizovanje snabdijevanja ugroženog područja osnovnim životnim namirnicama.
 - o Organizovanje ishrane stanovništva koje je ostalo bez krova nad glavom i ishrane mobilisanih snaga koje učestvuju u otklanjanju posljedica.
 - o Regulisanje funkcionisanja saobraćaja na porušenom području i obezbjeđenje nesmetanog kretanja vozila sa prioritetom.
 - o Identifikacija poginulih građana i vođenje potrebne evidencije.
 - o Određivanje lokacije za izgradnju privremenih naselja za smještaj ugroženih lica.

- o Formiranje informativnog centra i obavješćavanje javnosti o posljedicama i njihovom saniranju.

b) Zaštita od poplava

Područja koja su ugrožena od poplava su prvenstveno uz rijeke Bosnu i Fojnicu i to: Čekrekčije, Ozrakovići, Naselje Luke, Porječani, Moštre (Gornje Moštre), Dobrinje- Donja Seoča, zatim u naselju Prijeko- lokalitet starog Mirića mlina te tzv. Ada-šetnica ispod spomen obilježja Trg žrtava Srebrenice.

Zaključci

- Grad Visoko, svojim geografskim, geološkim i hidrografskim karakteristikama obiluje mogućnostima za izbijanje poplave. Na području Grada Visoko, veći poplavni vodostaji kao posljedica jakih atmosferskih oborina nastaju uglavnom dva puta godišnje. Proljetne kiše padaju i naglo tope snijeg, te se stvaraju vrlo visoki vodostaji. S jeseni, obilne oborine također stvaraju visoke vodostaje.
- Izljevanje rijeka Bosne i Fojnice, kao i potoka na području Grada Visoko koji su bujičnog karaktera, pričinjavaju znatne materijalne štete.
- Potrebno je osigurati dodatna sredstva na preduzimanje preventivnih mjera zaštite od poplava koje se odnose na izgradnju odbrambenih linija koje čine nasipi od zemlje, izgrađeni do takve visine da se računске visine vode ne mogu prelići preko njih i prodrijeti u zaštićeno područje.
- Pored preventivnih mjera zaštite najčešće mjere zaštite i spašavanja koje bi se preduzimale u uslovima većih poplava su: pružanje medicinske pomoći, zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom, evakuacija i asanacija terena.

c) Zaštita od snijega i sniježnih nanosa

Mjere zaštite od snijega sastoje se u blagovremenoj pripremi ljudstva i mehanizacije za čišćenje snijega, obezbjeđenju i deponovanju tehničke soli, šljake i drugih materijala za posipanje puteva radi sprečavanja klizavosti, organizaciji i pripremi sredstava veze za izvješćavanje o stanju i prohodnosti puteva i željezničkih pruga i traženju pomoći.

Zaključci

- Posljedice snijega i sniježnih nanosa mogu biti velike, što je pokazalo iskustvo iz 2019.godine, te je neophodno preduzimanje preventivnih mjera koje se odnose na pravovremeno plansko raščišćavanje uz obezbjeđenje dovoljnih količina posipnog materijala. Čišćenje saobraćajnica treba razraditi po zonama čišćenja tako da u što kraćem roku kompletan teritorij Grada Visoko bude očišćen u cilju zaštite ljudskih i materijalnih dobara.
- Najugroženiji dijelovi teritorije Grada Visoko usljed velikih sniježnih padavina su rubni dijelovi Grada, naselja: Šošnje, Dolovi, Kondžilo i Brezovik. U saradnji sa povjerenicima civilne zaštite ovih područja pravovremeno upozoriti stanovništvo na preduzimanje svih mjera zaštite i spašavanja.
- Pored preventivnih mjera zaštite, najčešće mjere zaštite i spašavanja koje bi se preduzimale u uslovima većih sniježnih nanosa su: pružanje medicinske pomoći, zaštita i spašavanje od rušenja, asanacija terena i zbrinjavanje.

d) Suša**Zaključci**

- Suša, kao specifična prirodna nepogoda, svoj negativan uticaj ispoljava na zdravlje ljudi i životinja, te poljoprivredne usjeve.
- Preventivno djelovati na obezbjeđenju dovoljnih količina vode za područja koja nemaju riješeno vodosnabdijevanje tako što će se obezbijediti odvoz vode cisternama.
- Zaštiti postojeća izvorišta i pronalaziti nova izvorišta u cilju osiguranja dodatnih količina vode u ugroženim područjima.
- Osigurati rezervne količine vode za gašenje požara na otvorenom.

e) Zaštita od klizanja i odronjavanja zemljišta

Preventivne mjere zaštite sastoje se u predhodnom analiziranju i ispitivanju terena (geološki sastav zemljišta, vjetrovi, atmosferske padavine, potresi itd) i u pogodnom izboru mjesta, tj lokacije za objekte koji se grade, kao i

u saniranju načelnih opasnosti prije njene pojave kod već postojećih objekata i naseljenih mjesta.

Građevinsko-tehničke mjere zaštite: podizanje građevinskih objekata koji obezbjeđuju sigurnost od nailazeće opasnosti, kao što su: potporni zidovi, propusti i dr .

Mjere zaštite koje se sprovode u momentu pojave klizanja terena imaju za cilj da umanje posljedice klizanja ili ih svedu na najmanju mjeru. Te mjere sastoje se u spašavanju ljudi i materijalnih dobara putem evakuacije.

Zaključci

- Odranjavanje i klizanje zemljišta na području Grada Visoko su česta pojava, ali pošto su to pojave manjih obima nisu predstavljale veću opasnost. Međutim, slučajevi klizanja u 2014.godini izazvali su materijalne štete i ugrozili ljudske živote, te se u narednom periodu moraju preduzeti potrebne mjere kako bi se zaštitili ljudski životi i materijalna dobra. Česti uzroci pojave klizišta su zemljani radovi na izgradnji puteva, zgrada, nekontrolisana sječa šuma na pojedinim dijelovima Grada, pojava podzemnih voda, kao i nekontrolisano otjecanje površinskih voda. Poseban problem do sada registrovanih klizišta predstavlja neizgrađena kanalizaciona mreža, kao i neriješena podužna i poprečna odvodnja cestovne infrastrukture.
- Preventivne mjere zaštite sastoje se u predhodnom analiziranju i ispitivanju terena (geološki sastav zemljišta, vjetrovi, atmosferske padavine, zemljotresi itd) i u pogodnom izboru lokacije za objekte koji se grade, kao i u saniranju načelnih opasnosti prije njene pojave kod već postojećih objekata i naseljenih mjesta.
- Pored preventivnih, najčešće mjere zaštite i spašavanja koje bi se preduzimale u uslovima većih pomijeranja i slijeganja zemljanih masa su: zaštita i spašavanje od rušenja, evakuacija, zbrinjavanje i asanacija terena.

g) Zaštita od vjetra

Osnovne zaštitne mjere od vjetrova su preventivne, jer od njihovog pravilnog i

blagovremenog izvršavanja u mnogome će zavisiti i mjere otklanjanja posljedica.

Zaključci

- Posljedice, odnosno štete koje vjetar nanosi mogu biti izazvane neposredno, njegovom snagom i posrednim putem. Obično su štete, izazvane posrednim putem znatno veće, jer se može desiti da se usljed rušenja objekata pojavi požar kojeg vjetar širi dalje; mogu da se prekinu elektroinstalacije i druga sredstva (telekomunikacija i sl.) posebno uz pojavu požara u šumskim kompleksima.
- Pored preventivnih mjera, uglavnom (građevinsko – tehničkih), najčešće mjere zaštite i spašavanja koje bi se preduzimale u uslovima su: zaštita i spašavanje od rušenja, pružanje medicinske pomoći, evakuacija, zbrinjavanje i asanacija terena.

f) Grad-tuča

Zaključci

- Osnovna preventivna zaštita se sastoji u prikupljanju podataka o hidrometeorološkoj situaciji, obzirom da Grad Visoko nema razvijen sistem zaštite odbrane od grada.
- Saradnja sa višim nivoima vlasti i slijeđenje uputa o postupanju.
- Mjere zaštite i spašavanja koje bi se preduzimale u uslovima pojave grada su: zaštita i spašavanje bilja i asanacija terena.

h) Zaštita od zaraznih oboljenja ljudi i stoke – epidemija

U slučaju nastanka epidemija i epizootija bilo bi zahvaćeno cijelo područje Grada i za posljedicu bi imalo gubitke ljudskih života i umanjenje stočnog fonda.

U vanrednim situacijama (u slučaju poplave, zemljotresa i sl.) opasnosti od izbijanja epidemija su mnogostruke. Higijenske mjere u vanrednim situacijama od neprocjenjive su važnosti za sprečavanje i suzbijanje zaraznih i ostalih oboljenja stanovništva na pogođenom području.

U takvim situacijama, pored mjera koje se preduzimaju u normalnim uslovima,

preduzimaju se i sljedeće: vakcinacija stanovništva pogođenog područja protiv crijevnih oboljenja, kontrola i asanacija vodnih objekata, asanacija stambenih zgrada, higijenskih mjera pri evakuaciji na zbornim mjestima, mjestima prihvata i razmještaja i zdravstveno vaspitanje stanovništva, zatim provođenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, neškodljivo uklanjanje leševa uginulih i ubijenih životinja, zagađenih, zatrovanih i pokvarenih namirnica, ostvarivanje evidencije o posljedicama i predlaganje mjera za njihovo otklanjanje.

Zaključci

- Preduzimanje općih mjera zaštite ljudi koje podrazumijevaju:
 1. Osigurati higijenski ispravnu vodu za piće, kao i sanitarnu zaštitu izvorišta.
 2. Uklanjanje otpadnih voda i drugih otpadnih tvari na način i pod uslovima kojima se osigurava zaštita od onečišćavanja voda iz zemlje.
 3. Održavanje sanitarno-tehničkih uslova u javnim zgradama.
 4. Vršenje preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije.
 5. Osiguranje prostorija za eventualnu izolaciju zaraženih ljudi – Izolatorij.
- U slučaju pojave epidemije, Higijensko-epidemijska služba pri Domu zdravlja treba da organizuje i sprovodi sljedeće mjere:
 - da aktivno istražuje oboljele od zaraznih bolesti,
 - da blokira zgrade, rejone ili područja gdje se nalaze oboljeli,
 - da ograniči kretanje ljudi i u zavisnosti od intenziteta i širenja zaraze,
 - da razvija pokretne mikrobiološke laboratorije,
 - da organizuje dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju,
 - da sprovede vakcinaciju stanovništva,
 - da sprovede hematoprofilaksu, suroprofilaksu i druge potrebne radnje.
- Od mjera zaštite i spašavanja koje bi se preduzimale u uslovima izbijanja i širenja

većeg stepena i intenziteta epidemija i epizootija i ukoliko izostanu aktivnosti na provođenju mjera preventivne zaštite, provodile bi se : zaštita i spašavanje životinja i proizvoda životinjskog porijekla, pružanje medicinske pomoći, asanacija terena.

Pored Štaba civilne zaštite Grada Visoko, JU "Dom zdravlja" Visoko i Veterinarska stanica Visoko su glavni nosioci zaštite od zaraznih bolesti ljudi i životinja. Najveći problem predstavlja iznalaženje finansijskih sredstava koja moraju pratiti preventivne mjere na sprečavanju širenja zaraznih bolesti.

i) Biljne bolesti

Zaključci

- Provođenje preventivnih mjera koje se odnose na uzgajanje otpornih sorti i hibrida i primjena agrotehničkih metoda zaštite (pravilna plodosmjena, đubrenja i zaštita) ima ključnu ulogu u zaštiti bilja i biljnih proizvoda.
- Obučavanje i osposobljavanje individualnih poljoprivrednih proizvođača za izvršavanje zadataka na zaštiti bilja i biljnih proizvoda.

j) Tehničko-tehnološke nesreće

Zaključci

- Veliki požari se javljaju kao konstantna prijetnja u slučaju slabljenja preventivnih mjera zaštite. Veliki požari mogu izbiti u proizvodnim halama, stovarištima i skladištima, te za svoju posljedicu mogu imati velike materijalne štete. Opasnost od šumskih požara predstavlja posebnu prijetnju, s obzirom da je veliki dio područja Grada pokriveno šumom i rastinjem i jedan su od najčešćih pojava oblika požara.
- Eksplozivnim materijama mogu da rukuju samo lica koja su kvalitetno osposobljena, koja poznaju osnovna svojstva i mjere zaštite za datu vrstu eksplozivnih materijala i već su provjerene za konkretan oblik rada, zdrave i psihofizički stabilne osobe.

- Zaštita od NUS-a je mjera koja se sastoji u pronalaženju, otkrivanju, označavanju, iskopavanju, prenošenju, utovaru, prevoženju, istovaru, privremenom skladištenju, deaktiviranju i uništavanju NUS-a, na svim područjima na kojima se nalaze ta sredstva.

Poslove koji se odnose na problematiku uklanjanja mina i NUS-a, vrše jedinice civilne zaštite za uklanjanje mina i NUS-a, odnosno timovi za deminiranje na način regulisan Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 5/02), Standardom za uklanjanje mina i NUS-a u Bosni i Hercegovini i Standardnim operativnim procedurama uklanjanja i uništavanja NUS-a, koje donosi direktor Federalne uprave civilne zaštite.

- Mjere zaštite u fazi spašavanja i otklanjanja posljedica od saobraćajnih udesa obuhvatile bi: spašavanje i sanitetsko zbrinjavanje unesrećenih, identifikaciju poginulih i njihov transport do mjesta sahranjivanja, spašavanje materijalnih dobara, uklanjanje slupanih i oštećenih vozila sa puteva, pruga, opravku oštećenih pruga i dr.

3. PODACI O STANJU

ORGANIZOVANOSTI CZ I DOSTIGNUTOM STEPENU ZAŠTITE I SPAŠAVANJU OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA.

SNAGE CIVILNE ZAŠTITE

3.1. Strukture civilne zaštite za realizaciju predviđenih mjera zaštite i spašavanja

- Štab civilne zaštite Grada Visoko;
- Služba civilne zaštite Grada Visoko;
- Profesionalna vatrogasna jedinica (PVJ);
- Službe zaštite i spašavanja (6 službi organizovanih u: DVD Visoko, JKP Visoko, JU Dom zdravlja Visoko, Eko viking Visoko, Veterinarska stanica Visoko i GSS Visoko);
- Povjerenici CZ u 19 mjesnih zajednica na području Grada Visoko.

Navedene strukture civilne zaštite za područje Grada Visoko potrebno je opremiti materijalno-tehničkim sredstvima, shodno Pravilniku o ličnoj i materijalnoj formaciji tih struktura.

Štab civilne zaštite Grada Visoko opremiti shodno ličnoj i materijalnoj formaciji i vršiti obuku i osposobljavanje.

PVJ je jedina specijalizovana jedinica koju je potrebno dodatno kadrovski ojačati i materijalno - tehnički opremiti, uz stalnu obuku i osposobljavanje.

Mjere zaštite i spašavanja koja provode pravna lica u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća podrazumijevaju, prije svega, provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja iz oblasti za koju su osnovana.

U okviru pravnih lica čija je redovna djelatnost zaštita i spašavanje formirane su službe zaštite i spašavanja. Ove strukture je potrebno dodatno opremiti i obučiti.

Jedan od ključnih segmenata za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara predstavlja centar za osmatranje i uzbunjivanje, odnosno operativni centar, koji je trenutno kadrovski popunjen sa jednim profesionalnim licem koje radi redovno osmočasovno vrijeme, a uspostaviti rezervni sastav od najmanje 6 lica koji će se angažovati po potrebi.

Takođe, neophodno je operativni centar opremiti sa svim potrebnim savremenim sredstvima komunikacijskog karaktera.

3.2. Lična i uzajamna zaštita građana

U slučajevima nastanka prirodnih i drugih nesreća većih razmjera, kada snage i sredstva struktura civilne zaštite nisu dovoljna, angažuje se ljudstvo sa teritorije Grada od 16 – 60 godina starosti, koje nije raspoređeno po drugom osnovu za zadatke zaštite i spašavanja. Za ove potrebe moglo bi se angažovati oko 5.000 građana iz 88 naseljenih mjesta, pri čemu bi se formirale radne jedinice i preko povjerenika CZ u mjesnim zajednicama uključile u akcije zaštite i spašavanja.

Radne jedinice mogu se upotrijebiti za:

- evakuaciju i zbrinjavanje ljudi i materijalnih dobara;
- dislokaciju proizvodnih kapaciteta, sirovina i poluproizvoda;
- ispomoć Službi civilne zaštite, organizacijama i snagama civilne zaštite pri raščišćavanju i spašavanju iz ruševina;
- rušenje objekata i izgradnja nasipa, kanala i propusta;
- izradu kanalizacione i vodovodne mreže.

3.3. Ostale snage civilne zaštite

U akcijama zaštite i spašavanja mogu se angažovati : nevladine organizacije, udruženja prvenstveno omladinska, kao i Crveni križ.

Angažovanje oružanih snaga će se vršiti u slučaju iznenadnog nastanka prirodne ili druge nesreće katastrofalnih razmjera. Pomoć će se tražiti putem Kantonalnog štaba civilne zaštite, a indirektno putem izvršne vlasti Grada Visoko.

Angažovanje Gradske komisije za procjenu šteta se vrši po prestanku prirodne nesreće, pri čemu se odmah pristupa procjeni štete u skladu sa propisanom metodologijom. Komisija mora u roku od 30 dana završiti svoj rad i izvještaj podnijeti Gradonačelniku koji će isti podnijeti Gradskom vijeću.

Savjeti mjesnih zajednica, privredna društva, državni organi, povjerenici, kao i svi građani su dužni u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, dostavljati podatke o prijetećim opasnostima Operativnom centru civilne zaštite.

Saradnja sa medijima će se provoditi u cilju informisanja javnosti, u vidu saopćenja putem lokalnih radio i TV stanica, a kada to mogućnosti dozvoljavaju i štampanjem letaka.

3.4. Materijalno-tehničko opremanje struktura civilne zaštite

Predviđene snage civilne zaštite u akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u značajnoj mjeri su opremljene materijalno - tehničkim sredstvima koja su u njihovom vlasništvu.

Jedan dio nedostajućih sredstava koja su neophodna za provođenje mjera zaštite i

spašavanja, moguće je obezbjediti i staviti ovim službama na raspolaganje, sistemom angažovanja snaga i sredstava od odgovarajućih pravnih subjekata koji egzistiraju u Gradu Visoko, prije svega onih koji posjeduju značajan broj građevinskih mašina, kamiona, terenskih vozila i sl. o čemu će odluke donositi Štab civilne zaštite Grada Visoko.

Drugi dio sredstava koji bi nedostajao za kvalitetno provođenje zaštite i spašavanja bi bilo neophodno obezbjediti finansijskim intervencijama, u skladu sa procijenjenim rizicima opasnosti od prirodnih i drugih nesreća. Izvori finansiranja za ove namjere su: Budžet Grada, sredstva pravnih lica, međunarodne pomoći, donacije i sredstva po osnovu poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Značajno je naglasiti da se u narednom periodu mogu očekivati velike klimatske promjene koje dovode do prirodnih nesreća, što ima za posljedicu ugrožavanje života ljudi i uništavanje materijalnih i kulturnih dobara.

Takođe, napredak tehnike i tehnologije dovodi do stvaranja opasnosti za nastajanje tehničko-tehnoloških nesreća većih razmjera, te ugrožavanja ljudskih života i dobara. S tim u vezi, potrebno je posvetiti maksimalnu pažnju i ozbiljnost na lokalnom nivou, na sprečavanje nastajanja prirodnih i drugih nesreća, ublažavanje posljedica po ljudske živote i materijalna dobra kada neka prirodna i druga nesreća nastane i stvoriti neophodne uslove za otklanjanje posljedica nakon djelovanja određene prirodne i druge nesreće.

Grad, kao osnovni nosilac zaštite i spašavanja na lokalnom nivou, mora uložiti dodatne napore na jačanju sistema zaštite i spašavanja u smislu savremenije organizovanosti i opremljenosti Službe civilne zaštite i svih njenih struktura.

4. PREVENTIVNE MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Preventivne mjere kao redovne aktivnosti trebaju biti usmjerene na smanjenje mogućnosti nastanka prirodnih i drugih nesreća i njihovih posljedica. Prije nastanka prirodnih ili drugih nesreća neophodno je provođenje određenih mjera kojima se može uticati na sprečavanje, odnosno na smanjenje djelovanja prirodne ili

druge nesreće. Za provođenje ovih mjera naročito su odgovorni tijela vlasti i pravne osobe, koji u svojim godišnjim planovima trebaju utvrditi mjere, zadatke i izvor finansiranja za provođenje tih mjera. Procjenom ugroženosti navedene su prirodne i druge nesreće koje se mogu desiti na područje Grada Visoko.

U skladu sa tim provodiće se slijedeće preventivne mjere:

4.1. Zaštita od zemljotresa

Područje Grada Visoko spada u trusna područja, a u pogledu seizmoloških uslova spada u zonu 6-7 stepeni MCS skale. Tačno vrijeme pojave i jačine zemljotresa nije moguće predvidjeti.

Zemljotres može uzrokovati velika razaranja, rušenje objekata, nastanak požara, oštećenja infrastrukture i druga oštećenja. U slučaju jačeg zemljotresa postoji mogućnost odronjavanja cesta, zemljišta u padinskim dijelovima, kao i deformaciju šina, naročito kod mjesta Mačuh, u Donjoj Seoči. Tunel u Mulićima bi pretrpio jaka oštećenja, a može doći i do propadanja zemlje u tunelskim šuplinama.

U posljednjih sto godina naše područje je zahvatio zemljotres nekoliko puta, a najjači je bio 1904. i 1974. godine intenziteta 7^o MCS.

Godine 2012. u različitim ciklusima se osjetio zemljotres na teritoriji Grada Visoko slabijeg intenziteta sa epicentrom u zeničkoj kotlini. Službi civilne zaštite Grada Visoko prijavljena je neznatna materijalna šteta na starijim i ruševnim objektima.

Rb.	Izvršilac	Zadatak	Rokovi
1.	Služba za urbanizam, imovinsko pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina.	Utvrđivanje uvjeta za građenje objekata i građevina u skladu sa važećim propisima i standardima iz oblasti gradnje, kao i normativima urbanističkog planiranja	Stalni zadatak
2.	Odsjek za inspeksijske poslove.	Nadzor nad dotrajanim i oštećenim građevinama.	Stalni zadatak
3.	Služba za infrastrukturu, ekologiju, komunalne i inspeksijske	Obezbjedenje i uređenje grobnih mjesta	Stalni zadatak

	poslove sa nadležnim komunalnim preduzećima.		
4.	Štab civilne zaštite Grada Visoko.	Obučavanje, osposobljavanje građana i struktura civilne zaštite za poduzimanje mjera samozaštite i uzajamne zaštite u slučaju zemljotresa	Stalni zadatak
5.	Štab civilne zaštite Grada Visoko.	Izrada planova za smještaj, evakuaciju i zbrinjavanje iz ugroženih područja	Stalni zadatak
6.	JU „Dom zdravlja“ Visoko.	Izrada planova za medicinsko zbrinjavanje povrijeđenih. Provođenje pritivenepidemijskih I higijenskih mjera stanovništva	Do kraja 2023. godine Stalni zadatak
7.	Crveni križ Visoko, Humanitarne organizacije i Trgovačke i prehrambene firme na području Grada Visoko.	Obezbjedenje robnih rezervi hrane, odjeće, obuće, higijenskih sredstava i dr./	Stalni zadatak

		najbliže zdravstvene ustanove, -identifikacija poginulih, -u suradnji sa Crvenim križom i drugim zdravstvenim ustanovama obezbjeđenje dovoljne količine krvi i krvne plazme.
6.	Policajska stanica Visoko.	-Obezbjedenje, usmjeravanje saobraćaja i dr. mjere za otklanjanje i ublažavanje posljedica.
7.	Štab civilne zaštite Grada Visoko.	-Rukovodi i koordinira aktivnostima na provođenju operativnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u skladu sa svojim nadležnostima.

4.2. Zaštita od poplava

Prema uzrocima nastanka poplave se mogu podijeliti na:

- poplave nastale zbog jakih oborina,
- poplave nastale zbog nagomilavanja leda u vodotocima,
- poplave nastale zbog klizanja tla ili potresa,
- poplave nastale zbog rušenja brane ili ratnih razaranja.

Operativne mjere

Rb.	Izvršilac	Zadatak
1.	Građani	-Učešće u spašavanju ljudi i materijalnih dobara. -Učešće u otklanjanju posljedica
2.	Službe za zaštitu i spašavanje, Druge strukture civilne zaštite.	-Raščišćavanje ruševina i spašavanje zatrpanih, prevoženje i prenošenje povrijeđenih van zone rušenja, -Operativno provođenje svih mjera zaštite i spašavanja i otklanjanje posljedica.
3.	Građevinske firme i druga pravna lica na području Grada Visoko.	-Učešće sa mehanizacijom i opremom za raščišćavanje saobraćajnica, uklanjanje prepreka i dr. radova po nalogu Štaba CZ.
4.	Gradske službe.	-Provođenje mjere zaštite i spašavanja iz svoje oblasti, a po naredbi Štaba CZ, koordiniraju na angažovanju komunalnih i privrednih lica u provođenju mjera zaštite i spašavanja.
5.	JU „Dom zdravlja Visoko“ i druge zdravstvene ustanove.	-Pružanje prve medicinske pomoći, medicinska trijaža povrijeđenih i oboljelih, sanitetska evakuacija i transport do

Poplavom se smatra stihijsko plavljenje terena usljed izlivanja spoljnih voda iz prirodnih i drugih zaštitnih objekata, kao i usljed plavljenja terena unutrašnjim vodama u uslovima nenormalne hidrološke situacije i usljed izdizanja podzemnih voda i velikih padavina.

Posljednjih nekoliko godina zbog neplanske sječe šuma, eksploatacije šljunka iz riječnih korita, Grad Visoko je izložen poplavama. Registrovane su tri neuralgične tačke : u naselju Prijeko- lokalitet starog Mirića mlina, Gornje Moštre- šest kuća do deponije i mjesto Dobrinje-Donja Seoča.

Obilne kišne padavine zahvatile su teritoriju Grada Visoko 14/15 maj 2014. godine, kada je maksimalan nivo rijeke Bosne kod betonskog mosta iznosio 4,40 m.

Izlijevanje rijeke Bosne je zabilježeno na regionalnom putu Visoko-Iljaš kod privrednih objekata „Vračo“ i „Delko“, te plavljenje privrednih objekata „Kotex“ i „DEEP“, zatim, nizvodno kroz naselja Čekrekčije, Novo Naselje,

Ozrakoviće, Muliće, Moštre i Dobrinje, što je prouzrokovalo materijalne štete na stambenim i drugim objektima, te oštećenje obradivog zemljišta, naročito u priobalnom pojasu. Tokom majskih poplava nije registrovano izljevanje rijeke Fojnice iako je ranije zabilježeno plavljenje oko 80 ha zemljišta na dužini oko 9 km. Došlo je do izljevanja Muhašinovačkog potoka na regionalnoj cesti Visoko-Kakanj na lokalitetu naselja Muhašinovići, kao i u naselju Vrblje.

U skladu sa Odlukom o proglašenju stanja prirodne i druge nesreće na nivou Federacije i Zeničko-dobojskog kantona, donesena je Odluka o proglašenju stanja prirodne i druge nesreće na području općine Visoko, pod brojem: 01/2-02-574/14, od 15.05.2014.godine.

Sa proglašenjem stanja prirodne nesreće, angažovani su: Služba civilne zaštite u čijem sastavu je Profesionalna vatrogasna jedinica i Operativni centar civilne zaštite i uspostavljeno dežurstvo 24 sata. Članovi Općinskog štaba su dobili određena zaduženja i svi su djelovali u tom okviru. Ostvaren je kontakt sa svim službama zaštite i spašavanja na teritoriji općine Visoko, kao i sa javnim preduzećima i ustanovama, pravnim i fizičkim licima, udruženjima građana i svim subjektima zaštite i spašavanja. Značajna saradnja je uspostavljena sa Crvenim križem Visoko, te Centrom za socijalni rad. Evakuisano je više porodica (80 članova) sa poplavljenog teritorija kod svojih komšija i rodbine.

		infrastrukture na područjima ugroženim od poplava.	
4.	Štab civilne zaštite Grada Visoko.	Izrada planova za smještaj, evakuaciju i zbrinjavanje iz ugroženog područja	Stalni zadatak
5.	JU „Dom zdravlja“ Visoko.	Izrada planova za medicinsko zbrinjavanje povrijeđenih. Provođenje pritvepidemijskih i higijenskih mjera stanovništva.	Do kraja 2023. godine Stalni zadatak
6.	Služba za urbanizam, imovinsko pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina	Provođenje mjera kroz urbanističke i prostorne planove u smislu načina gradnje stambenih, poslovnih, industrijskih i infrastrukturnih objekata. Prilikom izrade provedbenoplanske dokumentacije i usklađivanja iste sa Kantonalnim planovima, planirati regulisanje korita vodotoka.	Stalni zadatak
7.	Crveni križ Visoko, Humanitarne organizacije i Trgovačke i prehrambene firme na području Grada Visoko.	Obezbjedenje robnih rezervi hrane, odjeće, obuće, higijenskih sredstava i dr./	Stalni zadatak

Preventivne mjere

R b.	Izvršilac	Zadatak	Rokovi
1.	Služba civilne zaštite	Locirati kritične tačke i mjesta plavljenja i dati prijedlog mjera za otklanjanje nedostataka.	Stalni zadatak
2.	Služba za infrastrukturu, ekologiju, komunalne i inspeksijske poslove i nadležno Komunalno preduzeće	Čišćenje i regulacija korita i nasipa, sanacija i izgradnja kanalizacione mreže i kanala za prihvatanje površinskih i podzemnih voda.	Stalni zadatak
3.	Odsjek za inspeksijske poslove	Zabrana izgradnje objekata na lokacijama uz vodotoke, Zabrana odlaganja raznog otpadnog materijala uz i u korita, Kontrola oštećenja građevina i	Stalni zadatak

Operativne mjere

Rb.	Izvršilac	Zadatak
1.	Štab civilne zaštite Grada Visoko	-predlaže početak i prestanak vanredne odbrane od poplava, -naređuje upotrebu snaga i sredstava na području Grada Visoko, a u skladu sa Planom zaštite i spašavanja, - rukovodi akcijom zaštite i spašavanja, -koordinira sa višim nivoima vlasti (KUCZ i FUCZ).
2.	Strukture civilne zaštite Grada Visoko	-Provođenje mjera zaštite i spašavanja stanovništva i materijalnih dobara po naredbi Štaba CZ.
3.	Građevinske firme i druga pravna lica.	Angažovanje građevinskih firmi i dr. pravnih lica na području Grada sa mehanizacijom i opremom za izradu nasipa, raščišćavanje saobraćajnica, uklanjanje prepreka i pročišćavanje korita u skladu sa

		važećim propisima.
4.	Građani	-Provođenje lične i uzajamne zaštite u spašavanju na ugroženom području stanovništva i materijalnih dobara prema uputama Štaba CZ.
5.	Gradske službe	-Prate stanje na svim mostovima i saobraćajnicama i vrše sanaciju infrastrukture, -Preko Zavoda zdravstvenog osiguranja ZDK organizuju nadzor nad ugroženim stanovništvom i kontrolu higijenske ispravnosti vode i hrane, -Snabdijevanje ugroženog stanovništva pitkom vodom, -Provođenje mjera iz svoje nadležnosti prema uputama Štaba CZ.
6.	JU „Dom zdravlja Visoko	-Pružanje prve medicinske pomoći, medicinska trijaža povrijeđenih i oboljelih, sanitetska evakuacija i transport do najbliže zdravstvene ustanove,
7.	Policijska stanica Visoko	-Učešće PS Visoko na obezbjeđenju područja zahvaćenog poplavama -Organizuje privremenu obustavu saobraćaja ako se za to ukaže potreba i dr. mjere iz svoje nadležnosti.

4.3. Zaštita od klizanja i odronjavanja zemljišta

Klizište se može odvijati veoma različitim brzinama, od najsporijih kada se kretanje tla ne primjećuje, do veoma brzog kada je moguć nastanak velikih šteta i mogu biti ugroženi životi ljudi.

Klizanje i odronjavanje zemljišta je vrlo česta pojava na kosim i jako strmim terenima. Pri ovome vrlo važnu ulogu ima vrsta zemljišta i raspored slojeva, odnosno, ugao pada tih slojeva. Pored toga, položaj vodopropusnih i vodonepropusnih slojeva je takođe značajan faktor. Atmosferske padavine, koje se zadržavaju na vodonepropustljivom sloju, raskvase ga i ukoliko je taj sloj pod nagibom, počinju da klize gornji slojevi. Na takvo pokretanje zemljine mase utiču neki spoljni i unutrašnji faktori. U spoljne faktore spadaju: atmosferilije (snijeg, kiša, led i dr), novonastala opterećenja, poremećaj ravnoteže usljed zemljanih radova (potkopi, usjeci, zasjeci i dr),

vještački potresi izazvani eksplozijom bombi i miniranjem. Unutrašnji faktori su: dejstva podzemnih voda i zemljotresi.

Obilne kišne padavine koje su zahvatile teritoriju kompletnog Grada Visoko u maju i augustu 2014. godine prouzrokovale su aktiviranje većeg broja klizišta koja su ranije registrovana, ali i pojavu novih klizišta i odronjavanja zemljišta. Evidentirano je 42 klizišta od kojih je 37 aktivirano u prethodnom periodu (3 lokaliteta su izrazito opasna i to: lokalitet naselja Isakovići- Vratnica, naselje Vratnica-Haldija i zaseok Grabovi). Izvršena je djelimična sanacija na 7 klizišta, dok je u toku provođenje postupka javnih nabavki za sanaciju za 5 klizišta.

Preventivne mjere

Rb.	Izvršilac	Zadatak	Rokovi
1.	Služba civilne zaštite i Služba za urbanizam, imovinsko pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina prema Registru klizišta	Utvrđiti lokacije klizišta.	Do kraja 2023. godine
2.	Služba za infrastrukturu, ekologiju, komunalne i inspeksijske poslove u saradnji sa Službom civilne zaštite.	Uraditi plan sanacije klizišta i utvrditi prioritete za sanaciju	Stalni zadatak
3.	Odsjek za inspeksijske poslove. JP „SPD“ ZDK d.o.o. Zavidovići, PJ Šumarija Visoko	-Zabrana izgradnje objekata na lokacijama nestabilnih terena, -kontrola i zabrana nekontrolisane sječe šuma	Stalni zadatak
4.	Služba za urbanizam, imovinsko pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina	Provođenje mjera kroz urbanističke i prostorne planove u smislu načina gradnje	Stalni zadatak
5.	Štab civilne zaštite Grada Visoko	Izrada planova za smještaj, evakuaciju i zbrinjavanje iz ugroženog područja	Stalni zadatak

Operativne mjere

Rb.	Izvršilac	Zadatak
1.	Služba za urbanizam, imovinsko pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina	-Izdavanje građevinskih dozvola za sanaciju predloženih klizišta.

2.	Služba civilne zaštite i Služba za infrastrukturu, ekologiju, komunalne i inspekcijske poslove	-Sanacija klizišta i odrona.
----	--	------------------------------

4.4. Zaštita od sniježnih padavina i visokih nanosa

U gradu snijeg može paralisati cjelokupan saobraćaj zbog čega mogu nastati velike štete u privredi i drugim djelatnostima.

Grad Visoko zadesile velike sniježne padavine, a posebno u decembru 1999. i 2012. godine. U februaru 2012. godine rubni dijelovi Grada: Šošnje, Dolovi, Kondžilo i Brezovik bili su blokirani velikim sniježnim nanosima koji su bili između 70 i 80 cm.

Uzrokovana je i velika materijalna šteta kako na stambenim, tako i na infrastrukturnim instalacijama (elektro stubovi, vodovodne instalacije, telekomunikacione instalacije i dr), kao i na objektima pravnih lica i javnih ustanova. Na području Grada su evidentirane štete na plastenicima i zasadima na otvorenom. Zahvaljujući aktivnostima Štaba CZ, Službe civilne zaštite, povjerenika civilne zaštite po mjesnim zajednicama, službama zaštite i spašavanja, kao i predsjednika savjeta mjesnih zajednica i građana, lijekovi i hrana su dostavljeni do najugroženijih sredina, na sreću nisu zabilježeni tragični slučajevi.

Uslijed intenzivnih padavina snijega na području teritorije Grada Visoko, stvorile bi se naslage snijega veće od 40 cm na stambenim objektima čime bi bili posebno ugroženi dotrajali objekti slabije konstrukcije. Moguća su teža oštećenja pa i rušenja posebno baraka i ostalih montažnih objekata kao i industrijskih hala.

Preventivne mjere

R b.	Izvršilac	Zadatak	Rokovi
1.	Služba za infrastrukturu, ekologiju, komunalne i inspekcijske poslove	Izrada planova i programa za zimsko održavanje puteva saobraćajnica, te na vrijeme provesti postupke javnih nabavki za zimsko održavanje saobraćajnica.	Do kraja tekuće godine
2.	Vlasnici objekata	-Čišćenje snijega ispred ulaza i skidanje sa krovova stambenih objekata,	Stalni zadatak Do kraja

	Upravitelji zgrada	-Izrada plana aktivnosti za skidanje snijega i ledenica sa krovova i čišćenje ispred ulaza.	tekuće godine
3.	Nadležne službe i komunalna preduzeća	Opremanje i nabavka neophodne mehanizacije za čišćenje snijega i obezbjeđenje dovoljne količine posipnog materijala	Stalni zadatak
4.	Odsjek za inspekcijske poslove	Vršiti kontrolu i nadzor o stanju na dotrajalim ili oštećenim građevinama	Stalni zadatak

Operativne mjere

Rb.	Izvršilac	Zadatak
1.	Građani	Provođenje mjera u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća kao i svih drugih podzakonskih akata koji regulišu ovu oblast.
2.	Služba za infrastrukturu, ekologiju, komunalne i inspekcijske poslove sa nadležnim komunalnim preduzećima	Održavanje cesta u zimskim uslovima (uklanjanje snijega sa kolovoza i pješačkih staza i sl.)
3.	Građevinske firme i dr. pravna lica (u slučaju proglašenja prirodne ili druge nesreće)	-Učešće sa mehanizacijom i opremom za raščišćavanje, -Uklanjanje prepreka i evakuacija stanovništva i materijalnih dobara po uputama Štaba CZ.
4.	JU „Dom zdravlja“ Visoko (u slučaju proglašenja prirodne ili druge nesreće)	Pružanje prve medicinske pomoći
5.	Policajska stanica Visoko (u slučaju proglašenja prirodne ili druge nesreće)	Učešće na obezbjeđenju i usmjeravanje saobraćaja van zone opasnosti
6.	Štab civilne zaštite Grada Visoko	-Rukovođenje akcijama u otklanjanju sniježnih nanosa i spašavanju ljudi i materijalnih dobara

4.5. Zaštita od olujnog vjetera, grada i suše

Vjetrovi nastaju zbog temperaturnih razlika u atmosferi, pri čemu nastaje strujanje. Jačina vjetera određuje se prema Boforovoj skali koja ima 12°. Olujom se smatra vjetar brzine 17,2

m/sec odnosno oko 82 km/h jačine (8 stepeni po Boforovoj skali) koji lomi grane i stabla, valja i lomi usjeve, otresa plodove voća i nanosi štetu građevinskim objektima.

Grad Visoko se nalazi u kontinentalnom dijelu naše zemlje gdje pušu umjereno jaki vjetrovi, a to je prva zona intenziteta vjetra u našoj zemlji.

Grad (tuča) predstavlja atmosfersku padavinu u čvrstom stanju (led) promjera 5 mm ili više koji svojim udarom izaziva velika oštećenja poljoprivrednih i šumskih kultura, a može prouzrokovati štete i na građevinskim objektima. Takav slučaj na području teritorije Grada Visoko desio se 2021.godine posebno u u mjesnim zajednicama Buci i Kralupi, gdje je usljed grada nastala velika materijalna šteta na stambenim i pomoćnim objektima, a posebno na poljoprivrednim usjevima.

Potrebno je provoditi nadgledanje i proučavanje rizika od grada, te obavješćavanje javnosti kako bi se mogle poduzeti učinkovite i organizirane mjere zaštite u slučaju nastanka nesreće.

Usljed velikih globalnih poremećaja na klimu koji su se odrazili i na Grad Visoko u posljednjim godinama broj sušnih dana tokom godine se drastično povećao. Mjesne zajednice koje nisu bile pokrivene gradskom vodovodnom mrežom su to posebno osjetile, a to su: Kula Banjer, Gračanica, Čekrekčije, Rosulje (lokaliteti Ravne i Paljike), Liješeva, Orašac, Kološići itd.

Preventivne mjere

R b.	Izvršilac	Zadatak	Rokovi
1.	Služba za finansije, privredu, poslovne prostore i ekonomski razvoj	Edukacija poljoprivrednih proizvođača u cilju osposobljavanja za samozaštitu u slučaju pojave olujnog vjetra, grada i suše.	Najmanje jednom u toku godine
2.	Služba za infrastrukturu, ekologiju, komunalne i inspeksijske poslove sa nadležnim komunalnim preduzećima	Izrada plana sječe i uklanjanja drveća na javnim površinama, koje predstavljaju opasnost	Stalni zadatak
3.	Služba za infrastrukturu, ekologiju,	Provođenje mjera za snabdijevanje vodom za piće	U slučaju poremećaja distribucije

	komunalne i inspeksijske poslove sa nadležnim komunalnim preduzećima i Služba civilne zaštite	ugroženog stanovništva	vode
--	---	------------------------	------

4.6.Epidemije - Pojava ljudskih, životinjskih i biljnih bolesti

Pojava nekih zaraznih bolesti u epidemijskom obliku mogu se javiti na području Grada Visoko. S tim u vezi trebaju se poduzeti mjere zaštite koje će biti usmjerene u pravcu uništavanja, otklanjanja ili onemogućavanja izvora zaraze, prekidanje puteva prenošenja zaraze i povećanja otpornosti organizma stanovništva.

Epidemije zaraznih bolesti predstavljaju nagle pojave više slučajeva nekog zaraznog oboljenja ljudi u određenom vremenskom razdoblju na nekom području. Pojavi epidemija zaraznih bolesti pogoduje niz faktora od kojih su najvažniji sljedeći:

- Opskrba vodom za piće, nizak vodostaj rijeka zbog povećane koncentracije krutog otpada, fekalija i sl. rijeke i vodotoci su mikrobiološki zagađeni, zbog čega u vodu mogu prodrijeti uzročnici crijevnih zaraznih bolesti koji mogu uzrokovati epidemije zarazne žutice, enterokolitisa, trbušnog tifusa i sl.
- Divlje deponije predstavljaju potencijalne izvore epidemija.
- Prirodna žarišta zaraznih bolesti životinja, takođe predstavljaju potencijalnu opasnost od pojave i širenja epidemija zaraznih bolesti kod ljudi

Tokom 2020. godine prijavljeno je ukupno 1598 zaraznih oboljenja. Od toga vodećih je:

1.	COVID 19 U 07.1	807
2.	Influenza – J11	668
3.	Varicellae B01	77
4.	Enterocolitis	12
5.	TBC A15	6
6.	Angina streptococcica J02	4
7.	Scabies B86	4
8.	Salmonellosis A02	4

Zarazna bolest	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ukupno
Angina strept. J02	2	1			1								4
Enterocolitis A09	2	4	1			1		2				2	12
Influenza J11	87	329	163	10		3	4	16	8	27	10	11	668
Mononucleosis inf.B27	1			1							1		3
Parotitis epidemica B26			1										1
Scabies B86	2						1				1		4
Scarlatina A38			1				1						2
TBC A15	2		1		2							1	6
Varicellae B01	33	22	9	1	1	1				3	5	2	77
Erysipelas A46	2												2
Meningitis epidemica								1					1
Salmonellosis A02								1		2	1		4
Bartonellosis							1						1
Enterovirosis										1			1
Brucellosis A23		1						1					2
Pertusis			1										1
Q fever A78					1								1
Meningitis virosa A87			1										1
COVID 19 Uo7.1			1	1		5	60	70	154	216	175	125	807
Ukupno	131	357	179	13	5	10	67	91	162	249	193	141	1598

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je u 2020. godini proglasila stanje nesreće uzrokovano pojavom zarazne bolesti Coronavirus (Covid – 19). Stanje nesreće je trajalo od 16.03. do 31.05.2020. godine. Odmah po prestanku stanja nesreće Federalno ministarstvo zdravstva je u skladu sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti proglasilo „epidemiju“. Ovo stanje epidemije još uvijek traje. Coronavirus je pogodio cijeli svijet i zaraza se još uvijek širi.

Preventivne mjere

Rb.	Izvršilac	Zadatak	Rokovi
1.	Služba za infrastrukturu, ekologiju, komunalne i inspeksijske poslove sa nadležnim komunalnim preduzećima.	-Obezbjedenje higijenski ispravne vode i sanitarna zaštita izvorišta i objekata za snabdijevanje vodom -Odvodenje otpadnih voda po tehnički propisanim normativima	Stalni zadatak
2.	JU „Dom zdravlja“ Visoko	Izrada planova za provođenje mjera protivepidemijskih i higijenskih mjera stanovništva	Stalni zadatak uz redovno ažuriranje istih.
3.	JU „Dom zdravlja“ Visoko	Vršiti redovno praćenje kretanja zaraznih bolesti	Stalni zadatak
4.	Nadležne zdravstvene ustanove i inspeksijske službe	Kontrola ispravnosti vode za piće i prehrambenih namirnica	Stalni zadatak

4.7. Epizootije – zarazne bolesti životinja

Epizootijom se smatra pojava oboljenja ili uginuća većeg broja životinja od nekog zaraznog oboljenja.

Uzroci i pojave zaraznih bolesti su posljedica sljedećeg:

- Oslabljeni nadzor prilikom uvoza životinja, njihovih proizvoda kao i stočne hrane,
- Slab nadzor inspekcijskih službi u unutrašnjem prometu koji omogućava širenje bolesti,
- Namjerno unošenje uzročnika pojedinih zaraznih bolesti iz inostranstva.

Na području Grada Visoko dolazilo je do pojave zaraznih bolesti životinja, kao i pojave zoonoza (bolesti koje se prenose sa životinja na čovjeka).

Pregled zaraznih bolesti životinja na teritoriji Grada Visoko

R/B	Naziv bolesti	Broj oboljelih životinja	Godina pojave bolesti	Mjesto pojave	Broj oboljelih ljudi
1.	Bedrenica (Antraks)				
2.	Bjesnilo (Rabies)				
3.	Bruceloza	5 ovaca 3 ovce 3 ovca	2018. 2019. 2020.	Liješeva Veliko Čajno Tramošnjik	
4.	Američka gnjiloča	1 košnica 1 košnica 1 košnica	2017. 2018. 2019.	Zbilje Zbilje Zbilje	
5.	Varoa	1 košnica	2017.	Visoko	
6.	Nozemoza				
7.	Leptospiroza (zoonoza)				
8.	Hemoragič na groznica (zoonoza)	10 ovaca	2019.	Veliko Čajno	

Preventivne mjere

R b.	Izvršilac	Zadatak	Rokovi
1.	Služba za infrastrukturu, ekologiju, komunalne i inspekcijske poslove sa nadležnim komunalnim preduzećima.	Obezbjedenje higijenski ispravne vode i sanitarna zaštita izvorišta i objekata za snabdijevanje vodom	Stalni zadatak
	Služba za infrastrukturu, ekologiju,	Obezbjedenje lokacija za ukop uginulih životinja	Stalni zadatak

2.	komunalne i inspekcijske poslove sa nadležnim komunalnim preduzećima.		
3.	Nadležne ustanove i preduzeća putem Službe za finansije, privredu, poslovne prostore i ekonomski razvoj	Izrada programa praćenja bolesti životinja Izrada plana provođenja mjera zaštite od bolesti životinja	Stalni zadatak
4.	Nadležne zdravstvene ustanove i inspekcijske službe	Kontrola ispravnosti vode i stočne hrane	Stalni zadatak

4.8. Biljne bolesti

Bilje i biljni proizvodi vrlo su osjetljivi i često ugroženi djelovanjem prirodnih nesreća, od biljnih bolesti, korova, a u slučaju rata, od djelovanja borbenih sredstava. Radi se o destruktivnim procesima na bilje i biljne proizvode, a posljedice te destrukcije mogu biti u vidu onečišćenja, smanjene upotrebne vrijednosti ili fizičkog uništenja bilja.

Pojedine biljne bolesti i štetočine (šarka šljive, kalifornijska štitasta uš i gar crnog luka), pričinjavaju velike ekonomske štete i predstavljaju stalnu opasnost. Meteorološki faktori su jako bitni za rast, razvoj i disimilaciju uzročnika bolesti biljaka i štetočina. To se odnosi na visine temperatura i količine padavina u mjesecima vegetacijskog razdoblja.

Preventivne mjere

R b.	Izvršilac	Zadatak	Rokovi
1.	Služba za finansije, privredu, poslovne prostore i ekonomski razvoj sa poljoprivrednim institucijama.	-Izrada programa praćenja biljnih bolesti i štetočina i izvještaja o realizaciji istih. -Izrada plana provođenja mjera zaštite bilja i biljnih proizvoda	Jednom godišnje. Do kraja 2024. godine

Tehničko – tehnološke nesreće i zaštita od neeksplozivnih ubojitih sredstava /NUS-a/ i minskoeksplozivnih sredstava /MES-a/

U tehničko-tehnološke nesreće podrazumjevaju se požari, ekspanzija i eksplozija opasnih materija, radioaktivno i drugo zagađenje vazduha, vode, zemljišta i namirnica biljnog i životinjskog porjekla

4.9. Zaštita od požara

Požarom se smatra svaka vatra koja je nastala izvan kontroliranog ognjišta ili vatra koja je ovo mjesto napustila i sposobna je da se dalje razvija vlastitom snagom, pri čemu nanosi materijalnu štetu. Zaštita i spašavanje od požara obuhvaća: pripremu i provođenje preventivnih mjera u svim sredinama, objektima, mjestima i prostorima gdje postoje mogućnosti nastanka požara, organizovanje i pripremanje snaga za gašenje požara, organizovanje osmatranja i uzbuđivanja o pojavama požara, gašenje i lokalizovanje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara iz objekata i područja ugroženih požarom.

Grad Visoko svojim geografskim položajem, veličinom urbanih sredina, brojem stanovnika, površinom šumskih predjela, razmještajem industrijskih građevina i kompleksa unutar i u neposrednoj blizini urbanih naselja, blizinom pogona namjenske industrije, pozicijom elektroenergetskih postrojenja i drugim bitnim faktorima sa aspekta zaštite od požara i tehnoloških eksplozija, spada među srednje ugrožene prostore unutar BiH. Opasnostima od katastrofalnih požara mogu biti izloženi: privredni subjekti, stambeni i drugi objekti, zatim, skladišta, kao i šumska područja. Požar, kao izvor opasnosti, obrađen je i regulisan Procjenom ugroženosti od požara teritorije Grada Visoko, kao i Planom zaštite od požara, a prema Zakonu o zaštiti od požara i vatrogastvu.

Tabelarni pregled intervencija Profesionalne vatrogasne jedinice u 2021. godini

R/b	Vrsta intervencije	Broj intervencija u 2021 godini
1.	Tehničke intervencije	120
2.	Požari na stambenim	38

	objektima	
3.	Požari na privredno-poslovnim subjektima	3
4.	Šumski požar	13
5.	Požari niskog rastinja i trave	50
6.	Požari na deponijama i otpadnim materijama	33
7.	Požari na vozilima i intervencije u saobraćajnim nesrećama	11
8.	Požari na pomoćnim objektima na otvorenom	3
9.	Požari na javnim objektima	5
10.	Eksplozije	1
11.	Ostalo	2
Ukupno :		279

Preventivne mjere

R b.	Izvršilac	Zadatak	Rokovi
1.	Pravna lica i privredna društva koja u procesu rada mogu izazvati požar i druge eksplozije	Izrada planova zaštite od požara, eksplozija, ekspanzija gasova i opasnih materija i njihovo redovno ažuriranje.	Stalni zadatak
2.	Vlasnici privrednih društava i druga pravna lica	Opremanje i osposobljavanje službi zaštite i spašavanja osnovanih u privrednim društvima	Stalni zadatak
3.	Vlasnici objekata	Redovno servisiranje protivpožarnih aparata, sredstava za početno gašenje požara i hidrantske mreže	Stalni zadatak
4.	Služba za urbanizam, imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina	-Poštivanje građevinskih normi prilikom planiranja i izgradnje objekata u cilju zaštite od požara i eksplozije, -Poštivanje ekoloških normi kod izdavanja saglasnosti za izgradnju industrijskih i drugih privrednih objekata i postrojenja koji mogu imati štetan uticaj po okoliš	Stalni zadatak
5.	Služba za infrastrukturu, ekologiju,	-Uklanjanje divljih deponija i drugog otpada,	Stalni

	komunalne i inspeksijske poslove u saradnji sa nadležnim komunalnim preduzećima i drugim nadležnim ustanovama.	-Redovna kontrola higijenske ispravnosti kvaliteta vode, zraka, zemljišta	zadatak
--	--	---	---------

Operativne mjere

Rb.	Izvršilac	Zadatak
1.	Građani	- učešće u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara.
2.	Službe za zaštitu i spašavanje, Profesionalna vatrogasna jedinica i dobrovoljno vatrogasno društvo	-provođenje mjera u gašenju požara spašavanju ljudi i materijalnih dobara -evakuacija i zbrinjavanje povrijeđenih i ugroženih.
3.	Građevinske firme i dr.pravna lica (u slučaju proglašenja prirodne ili druge nesreće)	-Učešće sa mehanizacijom i opremom za raščišćavanje, -Uklanjanje prepreka i evakuacija stanovništva i materijalnih dobara po uputama Štaba CZ.
4.	Pravna lica i privredna društva koja u procesu rada mogu izazvati požar i druge eksplozije, Strukture civilne zaštite	-provođenje mjera u gašenju požara, otklanjanje opasnih materija, raščišćavanje prolaza, evakuacija ljudi i materijalnih dobara
5.	JU „Dom zdravlja“ Visoko	- pružanje prve medicinske pomoći
6.	Policajska stanica Visoko	- obezbjeđenje i usmjeravanje saobraćaja van zone opasnosti
7.	Štab civilne zaštite Grada Visoko	-rukovodi i koordinira aktivnostima na provođenju operativnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

4.10.Zaštita od neeksplozivnih ubojitih sredstava /NUS-a/ i minskoeksplozivnih sredstava /MES-a/

Rizik od mina

Zaštita od neeksplozivnih ubojitih sredstava (NUS-a) je mjera koja se sastoji u pronalaženju, otkrivanju, označavanju, iskopavanju, prenošenju, utovaru, prevoženju, istovaru, privremenom skladištenju, deaktiviranju i uništavanju NUS-a, na svim područjima na kojima se nalaze ta sredstva.

Ove poslove obavljaju jedinice civilne zaštite za uklanjanje mina i NUS-a na način regulisan Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, broj 5/02), Standardom za uklanjanje mina i NUS-a u Bosni i Hercegovini i Standardnim operativnim procedurama uklanjanja i uništavanja NUS-a, koje donosi Federalna uprava CZ. Prema podacima sa kojima raspolaže Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (BHMAC), u Bosni i Hercegovini je oko 18.600 registriranih minskih polja, od toga 74 % su na području Federacije Bosne i Hercegovine, a oko 10 % na području ZDK.

Prema podacima BH MAC-a iz 2011.godine, ukupna sumnjiva površina na području Grada Visoko iznosila je 15.438.533,00 m² ili 6,68 %, razvrstana po kategorijama i to:

I kategorija: naselja Čekrekčije, Kula Banjer, Kut, Prijeko, Vrela, Vlačići, Ratkovci, Vidovići, Vela, Kruševo, Zagorica, Tušnjići, Stojkovići, Svinjarevo i Hadrovići. Ukupna površina I kategorije je cca 2.000.000,00 m².

II kategorija sumnjive površine zahvata cca 1.600.000,00 m² i tu spada poljoprivredno zemljište koje se nalazi u okolini naselja I kategorije.

III kategorija sumnjive površine su šumska područja izvan naseljenih mjesta i kontaminiranost ovih područja je cca 11.500.000,00 m².

Prema podacima BH MAC-a iz 2016.godine, izviđeno i reizviđeno je 3.065.201,00 m², te je ustanovljeno da je ova površina rizična, dok je površina od 1.156.896,90 m² bez utvrđenog rizika.

Broj poginulih od mina i NUS-a na području Grada Visoko u periodu od 1995. do danas je 15, a broj povrijeđenih je 9 osoba.

Pregled površine bez utvrđenog rizika u periodu 1999. do 2022.godine

GODINA	UKUPNO DEMINIRANA POVRŠINA u m ²
1999.	5.131,00
2001.	2.864,00
2002.	36.544,00
2003.	48.428,00
2004.	59.349,48
2005.	166.783,28

2006.	72.552,38
2007.	31.669,97
2008.	146.619,41
2009.	189.405,02
2010.	33.882,00
2012.	51.125,15
2013.	209.033,07
2014.	58.605,27
2016.	60.438,00
2017.	82.351,81
2018.	19.340,41
2020.- 2022.	2.188.613,00
UKUPNO	3.462.705,25

Grad Visoko je zahvaljujući međunarodnoj organizaciji MAG (Mines advisory Group) i Američkoj Vladi ušao u program deminiranja pod nazivom MSP „Vlajčići“ kojim je planirano čišćenje i reduciranje minirane površine u iznosu od 2.173.562 m².

U 2022. godini Gradu Visoko je predata deminirana površina od 2.173.562 m², čime je završen projekat deminiranja MSP Vlajčići. Projekat je realizovan u saradnji sa deminerskom organizacijom MAG, BH MAC-om i Gradskom upravom Visoko-Služba civilne zaštite.

Isto tako na području MZ Kralupi, naselje Čifluk u 2022.godini deminirano je ukupno 15.051,00 m² od strane deminerske organizacije „Detektor“.

Rb.	Izvršilac	Zadatak	Rokovi
1.	Služba civilne zaštite, Vladine i nevladine organizacije, Obrazovne ustanove	Upozoravanje stanovništva na opasnost od zaostalih MES i NUS, edukacija školske djece i omladine o opasnostima od ovih sredstava	Stalni zadatak
2.	Vlasnici privrednih društava i druga pravna lica	-Izrada liste prioriteta projekata deminiranja -Koordinacija sa humanitarnim i drugim organizacijama za obezbjeđenje sredstava u sufinansiranje deminiranja	Stalni zadatak

3.	GRAD VISOKO	Obezbjedenje finansijskih sredstava kao podršku deminiranju teritorije Grada Visoko	Stalni zadatak
----	-------------	---	----------------

5. OSNOVNI CILJEVI, ZADACI I NAČIN OSTVARIVANJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA SA SMJERNICAMA ZA ORGANIZIRANJE SNAGA I SREDSTAVA CIVILNE ZAŠTITE, ODNOSNO SNAGA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA.

S obzirom na procijenjeno stanje ugroženosti područja Grada Visoko od prirodnih i drugih nesreća, pri čemu su definisane ključne opasnosti i rizici kao stalna prijetnja životu i zdravlju ljudi i materijalnim dobrima, nameće se potreba hitnog pristupanja realizaciji postavljenih ciljeva i zadataka.

Donošenjem Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području Federacije Bosne i Hercegovine postignuti su određeni rezultati kako na planu normativno-pravne dogradnje sistema zaštite i spašavanja, tako i u pogledu pitanja koja se odnose na njegove osnovne elemente organizovanje, pripremanje, učešće, tehničko i stručno osposobljavanje svih radno sposobnih ljudi i građana i svih nivoa vlasti, za sve funkcije zaštite i spašavanja od svih oblika ugrožavanja.

Uvažavajući sva dosadašnja iskustva Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća teritorije Grada Visoko, koju je na prijedlog Službe civilne zaštite usvojio Gradonačelnik Grada Visoko, događaje i trendove koji imaju uticaj na organizaciju i funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, utvrđuju se osnovni ciljevi zaštite i spašavanja u Gradu Visoko i to:

- 1) uspostavljanje sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara koji će biti u mogućnosti odgovoriti na sve potencijalne opasnosti na način da cjelovito, dugoročno i u najvećoj mjeri zadovolje potrebe Grada Visoko i njenih građana, na smanjenju uticaja prirodnih i drugih nesreća na život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i okoliš, a ako se dogode prirodne i druge nesreće da

- budu sa što manje posljedica i efikasnije otklanjanje posljedica tih nesreća,
- 2) povećanje saradnje među nosiocima planiranja, stručno usmjeravanje aktivnosti i resursa, usklađivanje i koordinaciju u provođenju akcija zaštite i spašavanja u Gradu Visoko primjenom svih raspoloživih mehanizama upravne nadležnosti,
 - 3) organizovanje i izgradnja djelotvornog i prilagodljivog sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara usmjerenog na ostvarivanje vizije i ciljeva po svakom elementu, naročito na povećanju nivoa prevencije u okviru koncepta održivog razvoja prilagođenog interesima i potrebama zaštite i spašavanja,
 - 4) definisanje i izgradnju odgovarajućih struktura za zaštitu i spašavanje čija će okosnica biti pravna lica i udruženja građana koja se u okviru redovne djelatnosti bave nekim od poslova zaštite i spašavanja i imaju visok nivo spremnosti.
 - 5) još veću pažnju posvetiti ličnoj i uzajamnoj zaštiti u cilju opremanja zaštitnom opremom i sredstvima i njihovom obučavanju, kako građana u kolektivnom stanovanju, tako radnika i uposlenika,
 - 6) posebnu pažnju posvetiti kvalitetnijoj i organizovanijoj popuni struktura civilne zaštite i njihovoj što boljoj osposobljenosti,
 - 7) strukture u sistemu zaštite i spašavanja usmeriti na provođenje humanitarnih načela propisanih Ženevskom konvencijom - razvoj sistema informisanja i obaveštavanja i stavljanja u jedinstven sistem,
 - 8) razvoj sistema rukovođenja u akcijama zaštite i spašavanja i što kvalitetniju opremljenost štabova civilne zaštite,
 - 9) raditi na jačanju sistema međususedske pomoći i razmjene iskustava u sistemu zaštite i spašavanja i u daljem razvoju sistema zaštite i spašavanja uključiti sve nadležne službe, pravna lica, privredne subjekte, naučne i obrazovne institucije za što kvalitetnije unapređenje zaštite i spašavanja iz okvira svoje djelatnosti,
 - 10) obezbjeđenje kontinuiranog izvora finansiranja za zaštitu i spašavanje

Još uvijek je prisutno neshvatanje potrebe za masovno organizovanje i pripremanje sistema zaštite i spašavanja, pa čak i potcjenjivanje njegovog značaja i uloge gdje su prisutna

shvatanja da se poslovima zaštite i spašavanja moraju baviti samo stručni organi civilne zaštite, odnosno da akcije zaštite i spašavanja treba da budu isključivo briga profesionalno organizovanih snaga, čime se zanemaruje činjenica da se samo društvo u cjelini može efikasno suprostaviti svim vidovima prirodnih i drugih nesreća.

Sistem zaštite i spašavanja se mora razvijati u pravcu jedinstvenog preventivnog djelovanja u cilju sprečavanja mogućih opasnosti. Svim ovim kao i zaključcima iz Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća na području Grada Visoko pokazuje se na nužnost provođenja planskih i stručnooperativnih mjera zaštite i spašavanja za postizanje spremnosti na prijetnje od prirodnih i drugih nesreća kod svih nosilaca planiranja zakonodavne i izvršne vlasti, pravnih osoba, privrednih i drugih organizacija i samih građana. Materijalno-tehničkim opremanjem operativnih snaga, stručnim osposobljavanjem svih struktura civilne zaštite, kao i podizanjem svijesti građana, moguće je ublažiti djelovanje prirodnih i drugih nesreća

Planiranje sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara odvija se u dvije faze:

- faza smanjenja rizika od nastajanja prirodnih i drugih nesreća i
- faza otklanjanja posljedica nastalih prirodnim i drugom nesrećom.

U ostvarivanju prava i dužnosti u oblasti zaštite i spašavanja:

- Gradsko vijeće Visoko na prijedlog Gradonačelnika donosi Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području teritorije Grada Visoko, Plan zaštite od požara za područje Grada Visoko, Odluku o organizovanju i funkcionisanju zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Grada, razmatra stanje zaštite i spašavanja i utvrđuje mjere za razvoj i usavršavanje zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća
- Gradonačelnik Grada Visoko na prijedlog Službe civilne zaštite donosi Procjenu ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća za područje teritorije Grada Visoko, Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća, Procjenu ugroženosti od požara

- za područje Grada Visoko, organizuje Operativni centar civilne zaštite i obezbjeđuje njegovo funkcionisanje, donosi akte o osnivanju i funkcionisanju zaštite i spašavanja,
- Štab civilne zaštite, proglašava stanje prirodne i druge nesreće i naređuje upotrebu snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje, proglašava prestanak prirodne i druge nesreće, naređuje mobilizaciju građana, njihovih sredstava, pravnih lica, državnih organa i struktura civilne zaštite.
 - Gradske službe za upravu:
 - Služba za urbanizam će u cilju zaštite od zemljotresa, klizanja tla, eksplozija plinova i poplava provoditi preventivne mjere kroz urbanističke i prostorne planove u smislu načina gradnje stambenih, poslovnih, industrijskih, infrastrukturnih objekata
 - Odsjek za inspekcijske poslove će u cilju zaštite od klizanja tla, poplava, zagađenja okoline, raditi na kontinuiranom praćenju, dokumentovanju i zabrani izgradnje objekata na nedozvoljenim lokacijama, a naročito u blizini vodnih objekata i plavnih područja, klizištima, suzbijanje neplanske sječe šuma, suzbijanje divljih deponija, odvodnja otpadnih voda.
 - Služba za infrastrukturu, ekologiju, komunalne i inspekcijske poslove će u cilju zaštite od suša, poplava, zagađenja okoliša utvrditi obezbjeđenje redovnog čišćenja i regulacije vodotoka i održavanje vodnih objekata, redovno održavanje puteva u zimskim uslovima, izrada plana u slučaju eventualnih suša za obezbjeđenje dovoljne količine pitke vode, utvrditi mjere zbog nepostojanja ili nedovoljne izgrađenosti zona sanitarne zaštite kod lokalnih objekata vodosnabdijevanja i kanizacione mreže, izrada plana zimskog održavanja saobraćajnica.
 - Služba za finansije, privredu, poslovne prostore i ekonomski razvoj će u cilju zaštite bolesti životinja i biljaka u saradnji sa nadležnim institucijama poduzeti mjere na sprečavanju ili umanjenju nastanka zaraznih bolesti, težiti ka što boljoj opremljenosti laboratorija i edukaciji poljoprivrednih proizvođača.

- Služba civilne zaštite i JU "Centar za kulturu, sport i informiranje će uraditi plan informisanja stanovništva prilikom pojave prirodnih i drugih nesreća, plan edukacije učenika iz oblasti zaštite i spašavanja.
- Nadležne zdravstvene ustanove u saradnji sa Crvenim križom Visoko će uraditi planove za medicinsko zbrinjavanje ugroženih u slučaju prirodnih i drugih nesreća i plan zaštite od pojave zaraznih bolesti ljudi.
- Služba za finansije, privredu, poslovne prostore i ekonomski razvoj u saradnji sa ostalim službama za upravu obezbjeđuje finansijska sredstava za provođenje mjera zaštite i spašavanja.
- Služba civilne zaštite ima glavnu ulogu u provođenju zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, a posebno kao koordinator provođenja politika koje su postavljene u sistemu zaštite i spašavanja.

5.1. SMJERNICE ZA ORGANIZOVANJE SNAGA I SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE

U Gradu Visoko, je osnovana Služba civilne zaštite u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, ali ista nije popunjena u skladu sa propisima iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, odnosno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kako bi se na kvalitetniji način moglo odgovoriti postavljenim zadacima utvrđenim Zakonom o zaštiti i spašavanju i Zakonu o zaštiti od požara.

Prilikom organizacije snaga i sredstava zaštite i spašavanja posebnu pažnju treba usmjeriti na: - organizaciju i planiranje zakonskih propisa iz oblasti zaštite i spašavanja, obučavanje i osposobljavanje struktura civilne zaštite, radnih ljudi i građana

- održavanje i nadogradnja postojećih resursa, naročito objekte i sisteme za upozoravanje i efikasno vođenje akcija zaštite i spašavanja, opremu i sredstva koja će se koristiti u akcijama zaštite i spašavanja
- koordinaciju svih učesnika u akcijama zaštite i spašavanja kao i u fazi preventivne zaštite

- uspostava jedinstvenog sistema za osmatranje i obavještanje,
- obuka i obavještenje javnosti o opasnostima i nesrećama koji se mogu desiti na području Grada, kao postupke i način ponašanja u toku djelovanja tih nesreća U vezi sa svim navedenim posebnu pažnju treba posvetiti spremnosti snaga zaštite i spašavanja da bi blagovremeno i efikasno odgovorili na eventualne katastrofe.

Popunjavanje Službe civilne zaštite u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju i Zakonom o zaštiti od požara kao i planskim dokumentima završiti najkasnije do kraja 2024. godine.

Operativni centar civilne zaštite

S obzirom na to da je Grad Visoko u skladu sa finansijskim mogućnostima opremio Operativni centar civilne zaštite, ovaj centar je u narednom periodu potrebno opremiti i osposobiti za rad, odnosno kako bi mogao u punom kapacitetu vršiti svoje Zakonom utvrđene obaveze i poslove. Posebnu pažnju prilikom organizovanja i popunjavanja ovog Centra treba obratiti na njegovu „mirnodopsku ulogu“ odnosno ulogu u uslovima prirodne ili druge nesreće, kada se centar popunjava do punog broja i kada radi neprekidno 24 sata. Operativni centar civilne zaštite se treba opremiti nedostajućom opremom najkasnije do kraja 2024. godine.

Štab civilne zaštite Grada Visoko je organiziran i popunjen stručnim kadrovima u skladu sa zakonom o zaštiti i spašavanju i Pravilnikom o načinu rada i funkcioniranja štabova i osposobljen je za izvršavanje svoje misije rukovođenja i upravljanja akcijama zaštite i spašavanja. Povjerenici civilne zaštite u mjesnim zajednicama su popunjeni ali ne u punom kapacitetu, dok u pravnim licima i drugim institucijama nisu organizirani niti popunjeni. U narednom periodu je potrebno izvršiti njihovo popunjavanje i stručno osposobljavanje za vršenje zadataka iz njihove nadležnosti. Organiziranje, popuna i obučavanje članova štabova civilne zaštite u mjesnim područjima treba završiti najkasnije do kraja 2024. godine.

Službe zaštite i spašavanja Prema odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju, a u skladu sa članom 32., u privrednim društvima, drugim pravnim licima i udruženjima građana koja obavljaju djelatnost od značaja za zaštitu i

spašavanje osnivaju se Službe zaštite i spašavanja, odnosno ako nije moguće u tim privrednim društvima i drugim pravnim licima organizirati Službu zaštite i spašavanja u skladu sa procenom ugroženosti, organiziraju se samostalne službe zaštite i spašavanja koje djeluju na području Grada Visoko.

U vezi s tim je osnovano 6. (šest) odgovarajućih Službi zaštite i spašavanja i to:

1. Služba za zaštitu od požara u Dobrovoljnom vatrogasnom društvu;
2. Služba za spašavanje iz ruševina i komunalne poslove formirana u okviru JKP „Visoko“ Visoko,
3. Služba za spašavanje na vodi i pod vodom formirana u okviru UG „Eko viking“ Visoko,
4. Gorska služba spašavanja, Stanica Visoko;
5. Služba za medicinsku pomoć formirana u okviru JU „Dom zdravlja“ Visoko,
6. Služba za zaštitu životinja i namirnica životinjskog porijekla formirana u okviru JP „Veterinarska stanica Visoko.

Isto tako pokrenute su aktivnosti na formiranje još dvije službe zaštite i spašavanja i to:

- služba za asanaciju terena i
- služba za zaštitu okoline.

U narednom periodu treba raditi na stručnom osposobljavanju, odnosno obuci rukovodilaca i pripadnika ovih Službi te u skladu sa mogućnostima budžeta, pomagati u njihovom dodatnom opremanju. Služba za civilnu zaštitu će osigurati izvršenje obuke pripadnika svih službi zaštite i spašavanja a Štab civilne zaštite i Gradonačelnik će u budžetu obezbijediti dio sredstava za njihovo opremanje (sredstva posebne namjene za zaštitu i spašavanje) kao što je urađeno u budžetu za 2023.godinu.

Komisija za utvrđivanje i procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća.

Praksa je pokazala da na terenu vlada velika nejasnoća u vezi sa metodama i postupcima u radu na procjenjivanju i evidentiranju nastalih šteta i provedbi postupka oko traženja i odobravanja finansijske ili materijalne pomoći. Iz tih razloga, da bi komisija za utvrđivanje i procjenu štete vršila što efikasnije svoj rad, potrebno je putem medija izvršiti edukaciju građana o postupcima i načinima prijavljivanja

šteta nastalih kao posljedica djelovanja prirodnih i drugih nesreća.

Da bi komisija za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća mogla kvalitetno ispunjavati svoje obaveze, utvrđene i u mjerama prevencije, potrebno je kontinuirano svake godine vršiti organiziranje i provođenje njihove obuke u provođenju Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta.

Osnovne strukture civilne zaštite – zaštite i spašavanja, opremaju se i finansiraju iz budžeta Grada ili drugim Zakonom predviđenih izvora. U narednom periodu svi nosioci planiranja zaštite i spašavanja dužni su pravovremeno planirati odgovarajuća finansijska sredstva za nabavku i opremanje te obučavanje svih struktura civilne zaštite u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju.

Saradnja sa nevladinim organizacijama i udruženjima mora biti prioritet. Zbog raznolikosti sadržaja djelovanja (pri pružanju pomoći u pronalaženju, spašavanju i zbrinjavanju ugroženog i nastradalog stanovništva, osiguranju raznovrsne humanitarne pomoći u slučaju masovnih prirodnih i drugih nesreća, gašenju požara, uspostavi pokidanih veza i dr.) potrebno je afirmisati društveni značaj nevladinog humanitarnog sektora i organizacija civilnog društva.

Zaštita i spašavanje ostvaruje se prije svega dosljednim provođenjem Zakona o zaštiti i spašavanju i provedbenih propisa koji proizilaze iz Zakona, te zakonskih i provedbenih propisa kojima je regulisana ova oblast.

Da bi se ovo ostvarilo potrebno je:

- 1) izvršiti interresorno usklađivanje svih provedbenih propisa u dijelu koji se odnosi na zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara;
- 2) pratiti, procjenjivati i kontinuirano ažurirati planske dokumente (procjenu ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća i Plan zaštite i spašavanja);
- 3) osigurati punu transparentnost i odgovornost u trošenju finansijskih sredstava namijenjenih za zaštitu i spašavanje, posebno namjenskih sredstava.

Opće smjernice:

Na osnovu Zakona o zaštiti i spašavanju smjernice o organiziranju strukture civilne zaštite sadržane su u propisima kako slijedi:

- Odlukom o organizovanju i funkcionisanju zaštite i spašavanja teritorije Grada Visoko utvrđene su nadležnosti organa vlasti u obavljanju poslova iz člana 29.,
- Federalna uprava civilne zaštite je propisala način rada i upravljanja štabova i organa iz člana 111.,
- Federalna uprava civilne zaštite propisala je poslove i zadatke i način rada povjerenika civilne zaštite iz člana 118.stav 1.,
- Federalna uprava civilne zaštite je svojim propisom bliže utvrdila uvjete za organiziranje, poslove i zadatke i način rada službi zaštite i spašavanja iz člana 122. i 124.,
- Federalna uprava civilne zaštite je svojim propisom bliže utvrdila uvjete za organiziranje, poslove i zadatke i način rada jedinica civilne zaštite iz člana 127.,
- Propisom federalnog ministarstva finansija utvrđen je način prikupljanja, evidentiranja i namjenskog trošenja posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća na osnovu člana 180.

Procjena ugroženosti ukazuje na potrebu da se obavezno planira i organiziranje:

- Štabova civilne zaštite u mjesnim zajednicama,
- Imenovanje povjerenika u mjesnim zajednicama u punom kapacitetu,
- Formiranje službi zaštite i spašavanja.

Organizacija i uspostavljanje struktura civilne zaštite koje u prošlom periodu nije urađeno, treba biti izvršeno do kraja 2024. godine.

5.2.Dodatne smjernice

U cilju ublažavanja prirodnih i drugih nesreća i osposobljavanja u sistemu zaštite od prirodnih i drugih nesreća potrebno je pažnju usmjeriti na:

- osmatranje i praćenje, prognoziranje i predviđanje mogućih opasnosti i prirodnih i drugih nesreća,
- planiranje zajedničkih mjera prevencije,
- edukaciju građana, pravnih i fizičkih lica o njihovim pravima i obavezama u planiranju i provođenju zaštite i spašavanja,
- informacijsko-komunikacijski sistem kao podršku u rukovođenju u prirodnim i

drugim nesrećama i to izradom Glavnog projekta integrisanog sistema radio komunikacija i sistema za oglašavanje i uzbunjivanje građana za potrebe civilne zaštite Grada Visoko,

- povećanje lične zaštite građana.

5.3. Programi i planovi za smanjenje rizika

U planovima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara predviđeno je da se kroz provođenje ovih planova moraju smanjiti veliki rizici koji mogu prouzrokovati prirodne i druge nesreće većih (katastrofalnih) razmjera, a odnose se na velike zemljotrese, poplave, odrone, klizišta, požare i sl. Programom razvoja utvrdit će se preventivne i operativne mjere koje treba provoditi prije nastanka, u toku i nakon ispoljene prirodne nesreće, što će biti osnov za izradu i ažuriranje planova zaštite i spašavanja

6. OSNOVE ZA IZRADU PROGRAMA ZA OBUČAVANJE I OSPOSOBLJAVANJE U ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Ovim dokumentom uređuju se: ciljevi i namjena, planiranje, organiziranje, izvođenje i provjeravanje stepena obučenosti i osposobljenosti za zaštitu i spašavanje, kao i materijalno-tehničko i finansijsko osiguravanje procesa izvođenja obuke. Obuka i osposobljavanje za zaštitu i spašavanje obuhvata prezentiranje osnovnih i posebnih znanja o prirodnim i drugim nesrećama, obuka i osposobljavanje kadrova iz organa uprave nadležnih za prevenciju i saniranje posljedica prirodnih i drugih nesreća, pripadnika službi zaštite i spašavanja, stanovništva, nevladinih organizacija i privrednih društava čija djelatnost može koristiti u zaštiti i spašavanju. Trenutno stanje u oblasti planiranja i izvođenja obuke vrši se djelimično u skladu sa finansijskim mogućnostima, s tim što je u 2023. godini za sve službe zaštite i spašavanja obezbjeđeno ukupno 42.000,00 KM za provođenje obuka i stručnog usavršavanja za oblasti za koje su namjenjene i to:

- Gorska služba spašavanja, stanica Visoko 10.000,00 KM,
- Služba za zaštitu od požara 5.000,00 KM,
- Služba za spašavanje na vodi i pod vodom 10.000,00 KM,
- Služba za medicinsku pomoć 7.000,00 KM,

- Služba za spašavanje iz ruševina i komunalne poslove 5.000,00 KM,
- Služba za zaštitu i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla 5.000,00 KM.

Osnovni cilj obučavanja i osposobljavanja je prenošenje znanja i osposobljavanje za kvalitetno izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća, a posebno mjera prevencije u zaštiti i spašavanju i provođenju mjera zaštite i spašavanja.

Da bi se navedene strukture uspješno osposobile za izvršavanje svojih zadataka potrebno je da Kantonalna i Federalna uprava civilne zaštite donesu nastavne planove i programe kroz koje bi se naročito realizovale slijedeće teme:

Štab civilne zaštite Grada Visoko

- nadležnost štaba civilne zaštite i način vršenja tih poslova
- način rada u preventivnoj fazi
- rukovođenje u akcijama zaštite i spašavanja.

Službe zaštite i spašavanja

- zadaci i način rada službi zaštite i spašavanja u vršenju preventivne funkcije zaštite i spašavanja u okviru redovne djelatnosti u fazi preventivne zaštite, fazi spašavanja i fazi otklanjanja posljedica

Povjerenici civilne zaštite u mjesnim zajednicama

- način određivanja povjerenika civilne zaštite u mjesnim zajednicama,
- poslovi i način rada povjerenika u fazi preventivne zaštite, fazi spašavanja i fazi otklanjanja posljedica.

Državni službenici i namještenici

- obaveze i način rada, kao i angažovanje državnih službenika i namještenika u fazi preventivne zaštite, fazi spašavanja i fazi otklanjanja posljedica
- samozaštita i zaštita ljudstva i materijalno-tehničkih sredstava u organima u kojima su zaposleni

Stanovništvo – građani

- sadržaj i način vršenja lične i kolektivne zaštite, kao i nabavka potrebne opreme i sredstava za zaštitu njihovih porodica ostvarivanje saradnje sa organima mjesnih

- zajednica, povjerenicima i Štabom civilne zaštite,
- organizacija otklanjanja posljedica prirodne i druge nesreće.

Učenici osnovnih i srednjih škola

- upoznavanje sa opasnostima i načinom postupanja u slučaju nastanka prirodne i druge nesreće,
- upoznavanje sa opasnostima od neeksplozivnih ubojnih sredstava i minsko eksplozivnih sredstava, posebno jer u Gradu Visoko ima dosta sumnjive i minirane površine.

Obuku treba izvoditi u teoretskom i praktičnom obliku. Finansijska sredstva za obuku, osposobljavanje i vježbe struktura civilne zaštite i drugih pravnih lica, treba planirati u okviru Budžeta Grada, za strukture civilne zaštite u skladu sa članom 184. Zakona o zaštiti i spašavanju i druga pravna lica u svojim Budžetima.

Federalna uprava civilne zaštite bi trebala uvesti kao praksu održavanja seminara i predavanja na temu djelovanja svih struktura civilne zaštite prije, za vrijeme nastanka prirodne i druge nesreće i poslije prestanka djelovanja prirodne i druge nesreće. Sada je praksa da se JLS obrate zahtjevom za održavanjem obuka i seminara Federalnoj upravi CZ pojedinačno, što smo i mi radili u prethodnom periodu, ali smatramo da je bolje sistemski riješiti ovu oblast. Obučavanje svih struktura civilne zaštite u narednom periodu treba biti prioritet.

Pored Kantonalne i Federalne uprave civilne zaštite, Grad Visoko – Služba civilne zaštite treba donijeti svoj Plan i program osposobljavanja koji je u skladu sa federalnim Planom obuka, a u skladu sa svojim nadležnostima, te obuhvatiti osposobljavanje:

1. rukovodioca službi za upravu, državnih službenika i namještenika, koji po važećim propisima imaju zadatke na prevenciji i saniranju posljedica od prirodnih i drugih nesreća;
2. članovi Gradskog štaba civilne zaštite;
3. osobe koje profesionalno rade na poslovima civilne zaštite;
4. rukovodioci službi zaštite i spašavanja;
5. pripadnici jedinice CZ opće namjene;

6. pripadnici nevladinih organizacija i udruženja koja po prirodi svog djelovanja imaju značaj za zaštitu i spašavanje;
7. stanovništvo (građani);
8. učenici osnovnih i srednjih škola.

Navedeni programi razlikuju se prema namjeni svake od struktura za zaštitu i spašavanje za koju se planiraju i realizuju i to:

- pripadnici jedinica civilne zaštite moraju proći kroz uvodno, osnovno i dopunsko osposobljavanje najmanje jednom u roku od pet godina;
- pripadnici službi zaštite i spašavanja uvodno i dopunsko osposobljavanje, jer im osnovna znanja osigurava njihova osnovna djelatnost;
- rukovodioci službi zaštite i spašavanja za obavljanje komandnih odnosno rukovodnih dužnosti najmanje jednom u dvije godine;
- rukovodioci službi za upravu, državni službenici i namještenici za izvršavanje preventivnih mjera i upravljanja akcijama zaštite i spašavanja iz svoje nadležnosti najmanje jednom u tri godine;
- štab civilne zaštite za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja najmanje jednom godišnje;
- nevladine organizacije i udruženja (crveni križ, radioamateri, planinari i dr.) obučavati tako da uz svoju osnovnu djelatnost osiguraju i potrebnu osposobljenost u zadacima zaštite i spašavanja;
- planirati obuku stanovništva za provođenje mjera samopomoći i prve pomoći u zaštiti i spašavanju u saradnji sa sredstvima masovnog komuniciranja, prije svega lokalnih radio i TV stanica i društvenih mreža (saopćenja, tematske rasprave, spotovi i sl.) kontinuirano tokom godine, a najmanje jednom u tri mjeseca.

Na osnovu Plana obuke koji donosi Federalna uprava civilne zaštite, sačinjavat će se godišnji operativni plan izvođenja obuke i osposobljavanja po mjerama zaštite i spašavanja, uvažavajući elemente navedene u Programu razvoja i zaključcima iz Procjene ugroženosti.

Prilikom priprema za izvođenje obuke i osposobljavanja planira se nabavka potrebnih očiglednih nastavnih sredstava. Služba civilne

zaštite će, prema vlastitoj procjeni, pripremati i štampati potrebne količine priručnika, skripti, publikacija i sl. prema određenim mjerama zaštite i spašavanja i iznaći najpovoljnije mogućnosti u ovom planskom periodu za realizaciju kvalitetne obuke po svim mjerama zaštite i spašavanja.

Radi dodatnog interesovanja i razvijanja takmičarskog duha u izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja, a na osnovu Uredbe Vlade Federacije BiH o vrsti, kriterijima i postupku za dodjelu priznanja i nagrada civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“, broj: 11/20) potrebno je, nakon svake značajnije obuke ili vježbe izabrati najistaknutije pojedince ili grupe kojima se na prigodan način uručuju odgovarajuća priznanja i nagrade.

Za predavače-instruktoze zaštite i spašavanja angažovati sertifikovane instruktore civilne zaštite, istaknute stručnjake iz određenih oblasti. Pored toga, za predavače angažovati i vanjske saradnike sa fakulteta, a posebno one koji su angažovani na izradi naučno-istraživačkih projekata iz zaštite i spašavanja

Finansijska sredstva za obučavanje i osposobljavanje struktura civilne zaštite, čiji je osnivač Grad, osiguravaju se u budžetu Grada Visoko iz sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje, a u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća („Sl. novine FBiH“, br. 4/12, 80/13 i 20/20).

7. SMJERNICE ZA ISTRAŽIVAČKU I RAZVOJNU DJELATNOST OD ZNAČAJA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE

Da bi sistem civilne zaštite funkcionisao i odgovorio predviđenim zadacima teško je izdvojiti ono što je prioritetno jer sistem može uspješno djelovati samo kao kompleksna cjelina.

Težište u razvoju treba usmjeriti na slijedeće:

- analiza mogućih prirodnih i drugih nesreća koje se mogu desiti na području Grada i primjena dosadašnjih iskustava kako vlastitih tako i drugih učesnika sistema zaštite i spašavanja, a naročito preventivnog djelovanja,
- planiranje i provođenje vlastitih istraživanja u zaštiti i spašavanju,
- međususedska saradnja u razmjeni stručnih i praktičnih iskustava u njihovom

planiranju, kao i u akcijama zaštite i spašavanja

- uključivanje svih subjekata iz oblasti naučnog i drugog istraživanja u dogradnju sistema zaštite i spašavanja kroz zakonsku i pravnu regulativu i njegovu praktičnu primjenu,
- obučavanje na svim nivoima za zaštitu i spašavanje.

Projekte istraživačke i razvojne djelatnosti u Programu razvoja treba isključivo usmjeriti na realizaciju zaključaka iz Procjene ugroženosti. Ove smjernice su okvirne koje se mogu djelimično mijenjati ili dopunjavati uz osiguranje finansijskih sredstava i način za provođenje tih projekata.

8. PREGLED OČEKIVANIH TROŠKOVA SA IZVORIMA FINANSIRANJA

8.1.Uvod

U Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u poglavlju finansiranje, tačno su predviđeni izvori sredstava kao i područja ulaganja sredstava. Sredstva za zaštitu i spašavanje su strogo namjenska sredstva koja zahtijevaju punu transparentnost u trošenju i mogu se koristiti isključivo za namjene utvrđene u Zakonu o zaštiti i spašavanju, Odluci o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, kroz godišnje planove korištenja koje donosi Štab civilne zaštite Grada Visoko.

8.2.Izvori finansiranja

Uzimajući u obzir dosadašnji tempo prikupljanja sredstava ostvarenih od posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u visini od 0,5% osnovice koju čine isplaćene neto plate uposlenika u radnom odnosu procjenjuje se da bi u narednih pet godina taj iznos bio oko 1.500.000,00 KM za ove namjene, što nije ni blizu dovoljno za realizaciju projekata u Programu razvoja zaštite i spašavanja. S tim u vezi svake godine bi bilo potrebno planirati u Budžetu Grada 1% od ukupno prikupljenih sredstava za projekte zaštite i spašavanja.

Sredstva potrebna za realizaciju Zakona o zaštiti i spašavanju, Programa razvoja i donešenih godišnjih planova, te projekata definisanih u strateškim pravcima razvoja i u odgovarajućim akcijskim planovima osigurati će se:

- iz budžetskih sredstava u okviru redovnog planiranja budžeta za potrebe redovne djelatnosti, po pravilu, kao dio preventivnih i strukturalnih mjera prije nastanka prirodne ili druge nesreće, kao i za otklanjanje posljedica prirodne ili druge nesreće,
- iz sredstava pravnih lica, iz osiguranja, dobrovoljnih priloga, međunarodne pomoći i drugih izvora utvrđenih u Zakonu o zaštiti i spašavanju i drugim zakonima,
- na osnovu posebne naknade na neto plaće 0,5 % iz sredstava koja pripadaju gradu, a na osnovu godišnjeg plana korištenja sredstava zaštite i spašavanja i zadataka utvrđenih u Programu razvoja, naročito za osiguranje materijalnih resursa-opremanje, te osposobljenosti za odgovor na prirodnu ili drugu nesreću.

Polazeći od visine godišnjeg budžeta Grada Visoko u narednom periodu za potrebe zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u budžetu Grada za period 2023. – 2027. godine, mogla bi se izdvojiti sredstva za zaštitu i spašavanje u iznosima prikazanim u sljedećoj tabeli:

Opis	2023	2024	2025	2026	2027
Novčana sredstva koja bi trebalo planirati u budžetu Grada za potrebe zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća	KM 200.000,00	KM 300.000,00	KM 320.000,00	KM 330.000,00	KM 350.000,00

Finansiranje sistema zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća je sadržan u Zakonu o zaštiti i spašavanju koji navodi izvore i uvođenje posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u visini od 0,5 % od osnovice koju čine isplaćene neto plaće zaposlenika u radnom odnosu i svih lica angažovanih po ugovoru za obavljanje privremenih i povremenih poslova i po ugovoru o djelu.

Zakon je utvrdio i način raspodjele tih sredstava između Federacije, Kantona i Općina/Gradova u kojima su ta sredstva ostvarena i to:

- 15 % pripada Federaciji BiH i služi isključivo za namjene iz člana 182.tač.2 do 7. Zakona o zaštiti i spašavanju,
- 25 % pripada Kantonu i služi isključivo za namjene iz člana 183. tač. 2. do 8. Zakona o zaštiti i spašavanju,
- 60 % pripada Općini/gradu u kojoj su ta sredstva ostvarena i služe isključivo za namjene iz člana 184. tač. 2.do 7. Zakona o zaštiti i spašavanju.

Očekuje se da sredstva prikupljena na osnovu posebne naknade za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća u visini 0,5 % od isplaćene neto plaće i naknade na osnovu ugovora o djelu, u planskom periodu 2023. – 2027. godina iznose:

Opis	2023	2024	2025	2026	2027
Sredstva Grada 60 %	KM 273.000,00	KM 300.000,00	KM 320.000,00	KM 340.000,00	KM 360.000,00
Ukupno za planski period 1.530.000,00 KM					

Sredstva iz ove predhodne tabele nemaju karakter budžetskih sredstava tako da se neutrošena sredstva iz prethodne godine prenose u naredne godine.

To podrazumijeva da se u godišnjim finansijskim planovima realizacije Programa razvoja, odnosno strateških pravaca razvoja uključuju sredstva iz budžeta Grada Visoko izdvojena za ove namjene i kumulirana sredstva posebnih naknada za zaštitu i spašavanje iz člana 180. Zakona o zaštiti i spašavanju. Sredstva ostvarena na osnovu člana 180. Zakona o zaštiti i spašavanju su kolateralno dobro, nisu i ne mogu biti jedina sredstva za sveukupne namjenske potrebe zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. Potrebno je voditi računa i o svim drugim izvorima sredstava prema članu 179. Zakona o zaštiti i spašavanju koja kao objedinjena obavezno voditi na posebnom računu za zaštitu i spašavanje.

Upravljanje raspoloživim finansijskim i materijalnim resursima uputno je i jedino izvodljivo izradom budžeta na svim nivoima od Općine/Grada, preko Kantona do Federacije i njihovim optimiziranjem, po principu povezanosti, poštujući okvirne uvjete koji trebaju biti strateški oblikovani u Programu razvoja.

8.3.Očekivani troškovi

Raznovrsni poslovni interesi kompatibilni interesima zaštite i spašavanja mogu biti oblik sufinansiranja ove djelatnosti, posebno ukoliko promoviraju razvijanje svjesnosti o opće društvenim vrijednostima, zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i okoliša. Pored oblasti finansiranja utvrđenih Zakonom o zaštiti i spašavanju, sredstva za sufinansiranje, podrazumijevaju ulaganja u:

- postojeće službe medicinske pomoći, profesionalne vatrogasne jedinice i dobrovoljna vatrogasna društva,
- kapacitete javnih i drugih preduzeća, institucije i druga pravna lica koja su proglašene službama zaštite i spašavanja,
- naučne i istraživačke projekte zaštite i spašavanja,
- obučavanje za potrebe zaštite i spašavanja,
- zaštitu poljoprivrednih dobara,

- zaštitu vodnih resursa,
- zaštitu šumskih resursa,
- nevladine i organizacije civilnog društva zbog raznolikosti djelovanja su od posebnog značaja za upotpunjavanje sadržaja svih mjera zaštite i spašavanja koje budu imale tretman službi zaštite i spašavanja.

Sve vrste ulaganja moraju biti razrađena u godišnjim finansijskim planovima svih nosilaca planiranja, a realizacija tih planova mora biti predmet informisanja i verifikovanja kod nadležnih organa.

Finansiranje očekivanih troškova podrazumijeva da zajednica neće biti pogođena prirodnim i drugim nesrećama velikih razmjera, jer u takvim situacijama dolazi do revizije i budžeta i drugih izvora sredstava koja se ulažu u odgovor ili u oporavak na nastalu prirodnu ili drugu nesreću, jer praksa pokazuje da svaka zajednica koja bude pogođena prirodnom ili drugom nesrećom (katastrofa) odmah pristupa radikalnoj izmjeni budžeta, kada postojeća planirana i osigurana sredstva nisu dovoljna za trenutni odgovor ili sanaciju stanja, odnosno rehabilitaciju u fazi oporavka.

U eventualnom slučaju takve situacije u Gradu Visoko, Gradsko vijeće Visoko će pored izmjena budžeta izvršiti i promjenu ovih sredstava planiranih za realizaciju Programa razvoja, na prijedlog Gradonačelnika Grada Visoko.

8.4.Završni dio

Program razvoja nije mogao predvidjeti sve zadatke koje će situacija i specifičnosti nalogati u organizaciji i provođenju mjera, prije svega što nisu doneseni svi propisi na višim nivoima vlasti.

Do rješenja ovog problema svi nosioci zaštite i spašavanja će u svojim godišnjim programima uskladiti zadatke u okviru svoga djelovanja. Služba civilne zaštite, kao osnovni nosilac iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih drugih nesreća ima obavezu da prati realizaciju Programa razvoja, inicira i koordinira aktivnosti gradskih službi na realizaciji zadataka utvrđenih u Programu razvoja iz njihove oblasti.

Po završenim projektima redovno, godišnje da informiše Gradonačelnika o stanju realizacije.

Gradske službe su dužne, svaka iz svoje nadležnosti u svojim godišnjim programima rada planirati i izvršavati sve zadatke iz Programa razvoja, kao i finansijska sredstva za njihovu realizaciju. Svi zadaci dati u Programu razvoja, detaljnije će se utvrditi u Planu zaštite i spašavanja Grada Visoko koji donosi Gradonačelnik.

Gradonačelnik u okviru ovlaštenja iz svoje nadležnosti treba da osigura potpunu realizaciju ovog Programa i da povremeno kroz odgovarajuće Informacije iz oblasti zaštite i spašavanja, informiše Gradsko vijeće Visoko o svim pitanjima i problemima koji postoje u provođenju Programa, a na osnovu svih informacija koje dobije iz Službe civilne zaštite. Period za koji se donosi Program razvoja je najmanje pet godina, a u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara.

II

Ovaj Program stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Grada Visoko“.

Broj: 02/1-02-94/23
30.03.2023. godine
V i s o k o

PREDSJEDAVAJUĆI
Gradskog vijeća Visoko
Nikola Pekić, s.r.

26.

Na osnovu člana 26. Zakona o poljoprivredi („Sužbene novine FBiH” broj: 88/07,4/10 i 7/13.) čl.21.Statuta Grada Visoko („Službeni glasnik Grada Visoko broj: 10/21”) i odredbi Odluke o izvršenju Budžeta Grada Visoko za 2023. godinu („Službeni glasnik Grada Visoko broj: 10/22”), Gradsko vijeće Grada Visoko na 26.sjednici, održanoj 30.03.2023.godine, donosi:

PROGRAM

**utroška sredstava iz Budžeta Grada Visoko
za podršku poljoprivredi za 2023. godinu**

I

1.Podaci o programu

Program utroška sredstava iz Budžeta Grada Visoko za podrške u poljoprivredi za 2023.

godinu sa kriterijima raspodjele temelji se na odobrenim sredstvima za ovu namjenu u Budžetu Grada Visoko za 2023. godinu sa pozicije “Poticaj za poljoprivrednu proizvodnju”.

2. Period realizacije programa

Podrška se odnosi na primarnu poljoprivrednu proizvodnju koja će se realizovati u periodu 01.01-31.12.2023. godine i nabavku novih priključaka za motokultivatore i novih muzilica u periodu 01.10.2022. – 01.10.2023. godine.

3. Raspoloživi iznos sredstava: 550.000,00 KM

4. Namjena programa

Podrška u poljoprivrednoj proizvodnji

5. Korisnici programa

Registrovani poljoprivredni proizvođači: privredna društva, poljoprivredni obrti i fizička lica (porodična poljoprivredna gazdinstva), čija primarna proizvodnja je organizovana na teritoriji Grada Visoko.

6. Izvor sredstava

Budžet Grada Visoko za 2023. godinu, pozicija: “Poticaj poljoprivrednoj proizvodnji”

UVOD

Programom utroška sredstava iz Budžeta Grada Visoko namjenjenih za podršku u oblasti poljoprivrede za 2023.-u godinu Grad Visoko nastoji stvoriti povoljnije uslove za intenzivniji razvoj poljoprivredne proizvodnje, podržati proizvođače za proizvodnju veće količine poljoprivrednih proizvoda za vlastite potrebe i potrebe tržišta, podržati organizovanu kooperativnu proizvodnju i plasman tržišnih viškova poljoprivrednih proizvoda. Pored ovog cilja postoje i drugi specifični ciljevi Programa, a to su:

- osposobljavanje tržišno orijentisanih proizvođača,
- inteziviranje postojeće poljoprivredne proizvodnje,
- značajnije korištenje poljoprivrednog zemljišta i drugih raspoloživih resursa,
- očuvanje radnih mjesta u oblasti poljoprivrede i mogućnosti samozapošljavanja

Prema čl.26. Zakona o poljoprivredi ("Sužbene novine FBiH" broj:88/07,4/10 i7/13.) navedeno je da jedinice lokalne samouprave mogu osigurati novčane podrške za razvoj poljoprivrede, te je u skladu s tim i u Budžetu Grada Visoko za 2023. godinu odobreno 550.000,00 KM za podršku poljoprivrednoj proizvodnji. Program utroška sredstava iz Budžeta Grada Visoko za podršku poljoprivrednoj proizvodnji za 2023.godinu podrazumijeva jednokratne isplate za stimulisanje animalne i biljne proizvodnje, te za edukacije, promociju i druge aktivnosti vezane za poljoprivrednu proizvodnju. Nakon usvajanja Programa od strane Gradskog vijeća, Služba nadležna za poslove poljoprivrede će u saradnji sa udruženjima poljoprivrednika i sredstvima javnog informisanja obavijestiti poljoprivredne proizvođače o poticajnim mjerama, kao i o kriterijima koji moraju biti ispunjeni da bi podrška bila odobrena krajnjem korisniku (registrovanom poljoprivredniku).

Pri izradi Programa za 2023.godinu koristio se uvid u sljedeće:

- resursne mogućnosti Grada Visoko
- kontinuitet poticajnih mjera i iskustva u realizaciji novčanih poticaja prethodnih godina
- analiza Pravilnika o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji ("Sl. novine FBiH", broj. 32/17, 55/17, 56/18.)
- analiza Programa novčanih poticaja u poljoprivredi Vlade Zeničko-dobojskog kantona
- analize proizvodnji na području Grada Visoko za koju se ostvaruju poticajna sredstva
- sugestije učesnika u sektoru poljoprivrede, sugestije udruženja poljoprivrednih proizvođača,
- iznos odobrenih sredstava u Budžetu Grada Visoko za tekuću godinu
- sastanak i javna rasprava sa predstavnicima Udruženja poljoprivrednika u gradu Visoko

Na osnovu gore navedenog sačinjen je Program utroška novčanih sredstava sa pozicije "Poticaj poljoprivrednoj proizvodnji".

Svrha programa

Svrha programa je nastaviti podršku prioritetnim mjerama u okviru raspoloživih sredstava za ovu namjenu.

NAČIN OSTVARIVANJA PODRŠKE I KRITERIJI ZA RASPODJELU SREDSTAVA

OPĆE ODREDBE

Novčane podrške u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji mogu ostvariti registrovani poljoprivredni proizvođači:

1. Koji imaju zasnovanu proizvodnju na području grada Visoko
2. Porodična poljoprivredna gazdinstva (obrti u poljoprivredi, fizička i pravna lica) koji su upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata, Registar pčelara i pčelinjaka FBiH u Gradu Visoko, te da su obavili ažuriranje podataka u 2023.godini do zakonski predviđenog roka 31.03.2023.godine.
3. Lica koja blagovremeno podnesu zahtjev za podršku s potrebnom dokumentacijom i ispune sve propisane kriterije
4. Zahtjev za jednu ili više vrsta proizvodnje podnosi nosilac poljoprivrednog gazdinstva (za svaku vrstu proizvodnje podnosi poseban zahtjev). Podnošenje zahtjeva se vrši u predviđenim rokovima za svaku vrstu podrške naznačenih u Programu.
5. Svi podneseni zahtjevi moraju biti u skladu sa ažurnim podacima iz RPG i RK (Služba će navedene podatke službeno provjeriti i uporediti sa podnesenim zahtjevom)
6. Ispunjavanje kriterija u svakom pojedinačnom slučaju će utvrditi komisija imenovana od strane Gradonačelnika. Nakon provjere dokumentacije sačinjavanja zapisnika, selektivnog uvida na terenu i obračuna, odobreni iznos podrške se uplaćuje na tekući račun korisnika.

Iznos sredstava podrške sa kriterijima

Novčana sredstva odobrena u Budžetu Grada Visoko za 2023. godinu iznose 550.000,00 KM

na poziciji "Poticaj poljoprivredi. Sredstva se raspoređuju u više oblasti poljoprivrede i druge namjene, a u skladu sa Programom utroška sredstava i razvrstana su u tri modela:

A) Model podrške animalnoj proizvodnji

B) Model podrške biljnoj proizvodnji

C) Model ostale vrste podrške

A/1 PODRŠKA ZA ANIMALNU PROIZVODNJU

- 1.1. Proizvodnja i prerada mlijeka
- 1.2. Pčelarska proizvodnja
- 1.3. Uzgoj koka nosilja za konzumna jaja
- 1.4. Podrška za uzgajivače tovnih brojlera

B/2 PODRŠKA ZA BILJNU PROIZVODNJU

- 2.1. Proizvodnja povrća, cvijeća i jagode u plasteniku/stakleniku
- 2.2. Proizvodnja maline
- 2.3. Proizvodnja jagode
- 2.4. Proizvodnja na otvorenom (poljoprivredni obrti)

C/3 OSTALE VRSTE PODRŠKE

- 3.1. Podrška za nabavku novih priključaka za traktore, motokultivatore i nove muzilice
- 3.2. Podrška za edukacije i organizaciju manifestacija
- 3.3. Podrška za incidentne situacije u poljoprivrednoj proizvodnji
- 3.4. Podrška za sufinansiranje proljetne sjetve
- 3.5. Podrška za organsku proizvodnju

Ukoliko se planirana sredstva po vrstama novčanih poticaja iz objektivnih razloga u cijelosti ili djelimično ne iskoriste, ista se mogu preusmjeriti sa jedne pozicije na drugu unutar Programa, uz prijedlog nadležne Službe i uz saglasnost Gradonačelnika.

POSEBNE ODREDBE

A/1. ANIMALNA PROIZVODNJA

1.1 Proizvodnja mlijeka

1.1.1. Podrška za mliječne krave u sistemu otkupa mlijeka – obrti i privredna društva

Pravo na podršku imaju proizvođači svježeg kravljeg mlijeka koji su upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata, te su u sistemu otkupa mlijeka. Podršku ostvaruju i prerađivači mlijeka koji rasterom i knjigovodstvenom ispravom dokazuju količinu proizvedenog i prerađenog mlijeka na gazdinstvu. Podrška za navedenu proizvodnju će se isplaćivati kvartalno za I, II i III kvartal u tekućoj godini, a IV kvartal iz tekuće godine u Programu za 2024. godinu. Klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka, ako pored općih uslova ispunji i sljedeće uslove.

- a) da posjeduje ugovor sa otkupljivačem mlijeka, a ako je prerada mlijeka na vlastitom gazdinstvu – raster ili knjigovodstveni dokaz (ovjeren iz knjigovodstvene agencije) o količini proizvedenog i prerađenog mlijeka.
- b) starost grla u vrijeme sačinjavanja zapisnika ne može biti manja od 24 mjeseca
- c) da su grla obilježena ušnom markicom

Iznos podrške je: do 0,04 kf/litru

Minimalna količina mlijeka koja će se uzeti u obračun iznosi 3 000 litara/kvartal

Maksimalna količina mlijeka koja će se uzeti u obračun iznosi 30 000 litara/kvartal

Ostvarena podrška za obrte koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao dopunsko zanimanje umanjuje se za 20% u odnosu na obrte osnovno zanimanje i privredna društva.

Uz zahtjev za podršku obrti i privredna društva dostavljaju sljedeću dokumentaciju:

1. Uvjerenje da je obrt aktivan sa naznakom dopunskog ili osnovnog zanimanja
2. Pasoš goveda na ime podnosioca zahtjeva (neovjerena kopija, a original mora imati na farmi)
3. Uvjerenje porezne uprave izdato u tekućoj godini iz koje je vidljivo da podnosilac zahtjeva nema dospjelih, a neizmirenih obaveza
4. Uvjerenje uprave za indirektno oporezivanje izdato u tekućoj godini iz koje je vidljivo da podnosilac zahtjeva

- nema dospjelih, a neizmirenih obaveza – za obrte i firme koje su u sistemu PDV-a.
5. Dokaz od otkupljivača o količini predatog mlijeka za I kvartal – raster/tabela
 6. Dokaz o količini proizvedenog i prerađenog mlijeka za I kvartal – prerađivači mlijeka
 7. Kopija potvrde računa banke (potvrda izdata u 2023. godini)
 8. Ugovor sa otkupljivačem/mljekarom.

Zahtjev se podnosi do 10.04.2023. godine za I kvartal

Za ostale kvartale (II, III, IV) nadležna služba će po službenoj dužnosti preuzeti spiskove proizvođača mlijeka/kooperanata od mljekara sa upisanim količinama za traženi kvartal. Pravo na ostvarivanje poticaja za (II, III, IV) imaju proizvođači/prerađivači koji su podnijeli zahtjev sa cjelokupnom dokumentacijom do 10.04.2023. godine.

Prerađivači mlijeka koji nisu u sistemu otkupa, za svaki kvartal pojedinačno dostavljaju raster/tabelu o utrošku proizvedenog mlijeka.

1.1.2 Podrška za uzgoj mliječnih krava u sistemu otkupa – fizička lica PPG

Proizvođač ostvaruje pravo na novčanu podršku za uzgoj muznih krava u sistemu otkupa mlijeka i ispunjava slijedeće uslove:

1. Posjeduje ugovor sa registrovanim otkupljivačem kojem isporučuje mlijeko

Iznos podrške je: do 0,06 k€/litru

Minimalna količina mlijeka koja će se uzeti u obračun iznosi 1 500 litara/kvartal
Maksimalna količina mlijeka koja će se uzeti u obračun iznosi 15 000 litara/kvartal

Uz zahtjev za podršku podnosilac zahtjeva dostavlja slijedeću dokumentaciju:

1. Pasoš goveda – neovjerena kopija, a original mora imati na farmi
2. Ugovor sa registrovanim otkupljivačem
3. Dokaz o isporuci mlijeka od otkupljivača za zadnja tri mjeseca – raster/tabela
4. Kopija potvrde računa banke (potvrda izdata u 2023. godini)

Zahtjev se podnosi do 10.04.2023. godine za I kvartal

Za ostale kvartale (II, III, IV) nadležna služba će po službenoj dužnosti preuzeti spiskove proizvođača mlijeka/kooperanata od mljekara sa upisanim količinama za traženi kvartal. Pravo na ostvarivanje poticaja za (II, III, IV) imaju proizvođači/prerađivači koji su podnijeli zahtjev sa cjelokupnom dokumentacijom do 10.04.2023. godine.

1.2. Pčelarska proizvodnja

Pravo na podršku imaju pčelari, fizička lica, registrovani obrti i pravna lica sa područja grada Visoko koji su upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar pčelara i pčelinjaka FBiH, te da su članovi udruženja pčelara, da posjeduju košnice stacionirane na području grada Visoko ili posjeduju odobrenje općine/grada za smještaj selećeg pčelinjaka ili ovjeren ugovor o zakupu zemljišta.

Iznos podrške je:

do 12,00 KM /košnici - obrti

do 10,00 KM/košnici - fizička lica

Novčana naknada se ostvaruje za minimalno 10 i maksimalno 50 košnica

Uz zahtjev za podršku podnosilac dostavlja slijedeću dokumentaciju:

1. Originalnu potvrdu izdatu od strane Udruženja pčelara kojom se potvrđuje da podnosilac zahtjeva ima prijavljene košnice sa pčelama;
2. Ovjerenu izjavu o broju pčelinjih drštava
3. Kopiju potvrde o otvorenom bankovnom računu; (potvrda izdata u 2023. godini)
4. Uvjerenje porezne uprave izdato u tekućoj godini iz koje je vidljivo da podnosilac zahtjeva nema dospjelih, a neizmirenih obaveza (za obrte)
5. Pčelari čije se pčele nalaze na teritoriji druge općine/grada, prilažu ovjerenu kopiju rješenja o odobrenju za smještaj pokretnog pčelinjaka ili ugovor o zakupu zemljišta.
6. Uvjerenje da je obrt aktivan

Krajnji rok podnošenja zahtjeva je 15.05.2023. godine.

1.3. Uzgoj koka nosilja za konzumna jaja

Pravo na podršku imaju registrovana porodična poljoprivredna gazdinstva, registrovani obrti i pravna lica upisani u RPG. Podrška se odnosi za vlasnike koji imaju koke nosilje (slobodni i kavezni uzgoj). Obračun poticaja će se izvršiti prema broju koka nosilja prijavljenih u Registar i to:

Minimalan broj jedinki u uzgoju za koji se obračunava poticaj je 50 koka nosilja
Maksimalan broj jedinki u uzgoju za koji se obračunava poticaj je 300 koka nosilja

Visina poticaja iznosi: do 1,50 KM/kljunu

Za registrovane poljoprivredne obrte poticaj se uvećava za 20% u zavisnosti od broja nosilja u uzgoju.

Uz zahtjev za podršku podnosilac dostavlja slijedeću dokumentaciju:

1. Ažuriranu listu stoke iz RPG-a
2. Ovjerenu izjavu o broju jedinki u uzgoju
3. Kopiju potvrde o otvorenom bankovnom računu; (potvrda izdata u 2023. godini)
4. Uvjerenje porezne uprave izdato u tekućoj godini iz koje je vidljivo da podnosilac zahtjeva nema dospjelih, a neizmirenih obaveza (za obrte i pravna lica)
5. Uvjerenje da je obrt aktivan

Krajnji rok podnošenja zahtjeva je 01.10.2023. godine.

1.4. Podrška za uzgajivače tovnih brojlera

Pravo na podršku imaju registrovani obrti i privredna društva upisani u Registar poljoprivrednih proizvođača koji se bave uzgojem i tovom brojlera i imaju ugovor o otkupu utovljenih brojlera sa registrovanim otkupljivačem.

Obračun poticaja će se izvršiti prema prijavljenom broju tovnih brojlera u RPG-u za jedan turnus:

- a) do 10 000 kapacitet (visina poticaja do 700,00 KM)
- b) do 50 000 kapacitet (visina poticaja do 800,00KM)
- c) do 100 000 kapacitet (visina poticaja do 900,00 KM)
- d) preko 100 000 kapacitet (visina poticaja do 1000,00 KM)

Uz zahtjev za podršku podnosilac dostavlja slijedeću dokumentaciju:

1. Ažuriranu listu stoke iz RPG-a
2. Kopiju potvrde o otvorenom bankovnom računu; (potvrda izdata u 2023. godini)
3. Uvjerenje porezne uprave izdato u tekućoj godini iz koje je vidljivo da podnosilac zahtjeva nema dospjelih, a neizmirenih obaveza (za obrte i pravna lica)
4. Ugovor o otkupu tovnih brojlera
5. Uvjerenje da je obrt aktivan

Krajnji rok podnošenja zahtjeva je 01.10.2023. godine.

B/2 BILJNA PROIZVODNJA

2.1. Podrška za poljoprivrednu proizvodnju u plastenicima i staklenicima

Pravo na podršku mogu ostvariti poljoprivredni proizvođači fizička lica, obrti (osnovno i dopunsko zanimanje), zadruge i privredna društva upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava i registar klijenata koji ispunjavaju slijedeće uslove:

1. Da u plateniku/stakleniku imaju zasnovanu proizvodnju povrća, cvijeća i jagode
2. Da je visina konstrukcije platenika u najvišem dijelu minimalno 2 metra
3. Da su platenici sa UV folijom, zatvoreni sa čeonih strana i montiranim vratima.

2.1.1 Podrška za plateničku/stakleničku proizvodnju povrća, cvijeća i jagoda

Pravo na podršku mogu ostvariti poljoprivredni proizvođači koji imaju registrovan obrt u poljoprivrednoj djelatnosti kao osnovno ili dopunsko zanimanje, privredno društvo i imaju

zasnovanu proizvodnju povrća, cvijeća i jagode na minimalnoj površini 100 m² pod plastenicima/staklenicima.

Iznos podrške je:

Obrti osnovno zanimanje, zadruge i privredna društva do 1.00 KM/m²

Obrti dopunsko zanimanje – do 0,70 kf/m²

Minimalna površina za koju se ostvaruje podrška je 300 m²

Maksimalna površina za koju se ostvaruje podrška je 1000 m²

Uz zahtjev za podršku podnosilac dostavlja slijedeću dokumentaciju

1. Lista korištenja zemljišta iz RPG-a sa naznačenom proizvodnjom u plasteniku
2. Uvjerenje da je obrt aktivan sa naznakom dopunskog ili osnovnog zanimanja
3. Uvjerenje porezne uprave izdato u tekućoj godini iz koje je vidljivo da podnosilac zahtjeva nema dospjelih, a neizmirenih obaveza.
4. Kopija potvrde računa banke (potvrda izdata u 2023. godini)

Krajnji rok za podnošenje zahtjeva je 01.07.2023. godine.

2.1.3. Podrška za plasteničku/stakleničku proizvodnju povrća, cvijeća i jagode –fizička lica

Pravo na podršku mogu ostvariti poljoprivredni proizvođači fizička lica koji imaju zasnovanu proizvodnju povrća, cvijeća i jagode u plastenicima na minimalnoj površini od 300 m² i maksimalnoj površini do 500 m² pod plastenicima.

Iznos podrške je do 0,80 KM/ m²

Minimalna površina za koju se ostvaruje podrška je 300 m²

Maksimalna površina za koju se ostvaruje podrška je 500m²

Uz zahtjev za podršku podnosi se slijedeća dokumentacija:

1. Lista korištenja zemljišta iz Registra poljoprivrednih gazdinstava za 2023. godinu sa naznačenom proizvodnjom u plasteniku.
2. Kopija potvrde računa banke (potvrda izdata u 2023. godini)

Rok za podnošenje zahtjeva je 01.06.2023. godine.

2.2 Podrška za proizvodnju maline

Pravo na podršku mogu ostvariti proizvođači maline, fizička lica, obrti i privredna društva čije se parcele nalaze na području grada Visoko i imaju zaključen ugovor sa otkupljivačem na području FBiH.

Podrška za obrte i privredna društva iznosi do 0,15 KM/kg, a za fizička lica iznosi do 0,10 KM/kg.

Minimalna količina maline za koju se ostvaruje podrška je 500 kg

Maksimalna količina maline za koju se ostvaruje podrška je 5000 kg

2.2.1. Obrt –osnovno zanimanje

Uz zahtjev za podršku podnosilac dostavlja slijedeću dokumentaciju:

1. Dokaz o otkupljenim količinama maline od strane otkupljivača/prerađivača
2. Ugovor sa otkupljivačem/prerađivačem – ovjerena kopija
3. Lista korištenja zemljišta iz RPG-a sa upisanim zasadam maline za tekuću godinu
4. Uvjerenje porezne uprave izdato u tekućoj godini iz koje je vidljivo da podnosilac zahtjeva nema dospjelih, a neizmirenih obaveza (za obrte)
5. Uvjerenje da je obrt aktivan sa naznakom dopunskog ili osnovnog zanimanja
6. Kopija potvrde računa banke (potvrda izdata u 2023. godini)

2.2.2. Prizvođači maline - fizička lica

Uz zahtjev za podršku podnosilac dostavlja slijedeću dokumentaciju:

1. Dokaz o otkupljenim količinama maline od stane otkupljivača/prerađivača
2. Ugovor sa otkupljivačem/prerađivačem – ovjerena kopija
3. Lista korištenja zemljišta iz RPG-a sa upisanim zasadom maline za tekuću godinu
4. Kopija potvrde računa banke (potvrda izdata u 2023. godini)

Krajnji rok podnošenja zahtjeva je 15.11.2023. godine.

2.3 Podrška za proizvodnju jagode

Pravo na podršku imaju proizvođači jagode, fizička lica i obrti upisani u Registar poljoprivrednih proizvođača koji imaju zasnovanu proizvodnju jagode na površini od minimalno 0,1 ha (ažurni podaci iz RPG-a)

Visina podrške iznosi:

- do 150,00 KM/dunum - fizička lica
- do 170,00 KM/dunum - registrovani obrt –dopunska djelatnost
- do 200,00 KM/dunumu - registrovani obrt –osnovno zanimanje

Minimalna površina za koju se ostvaruje podrška je 0,1 ha

Maksimalna površina za koju se ostvaruje podrška je 0,4 ha

2.3.1. Podrška za proizvodnju jagode –obrt osnovno i dopunsko zanimanje

Uz zahtjev za podršku podnosilac dostavlja slijedeću dokumentaciju

1. Ažurnu listu korištenja sa prikazanom površinom pod zasadom jagode
2. Uvjerenje nadležne gradske službe da je obrt aktivan sa naznakom dopunsko ili osnovno zanimanje
3. Uvjerenje porezne uprave izdato u tekućoj godini iz koje je vidljivo da podnosilac zahtjeva nema dospjelih, a neizmirenih obaveza.
4. Kopija potvrde računa banke (potvrda izdata u 2023. godini)

2.3.2. Podrška za proizvodnju jagode – fizička lica

Uz zahtjev za podršku podnosilac dostavlja slijedeću dokumentaciju

1. Listu korištenja zemljišta iz RPG-a sa prikazanom površinom jagode za tekuću godinu
2. Kopija potvrde računa banke (potvrda izdata u 2023. godini)

Rok za podnošenje zahtjeva je 01.06.2023. godine.

2.4 Podrška za poljoprivredne obrte za proizvodnju na otvorenom

Pravo na podršku imaju registrovani poljoprivredni obrti osnovno i dopunsko zanimanje koji imaju organizovanu proizvodnju povrća, žitarica i voća na otvorenom na minimalnoj površini od 0,3ha. Obrti koji ostvaruju podršku sa ove stavke iz Programa poticaja ne mogu ostvarivati u toku godine poticaj i sa stavke Podrška za plasteničku/stakleničku proizvodnju povrća, cvijeća i jagoda ili obrnuto, podrška za proizvodnju mlijeka ili obrnuto, podrška za proizvodnju maline ili obrnuto.

Visina podrške iznosi:

- do 250,00 KM/ registrovani obrt – dopunska djelatnost
- do 500,00 KM/ - registrovani obrt – osnovno zanimanje

1. Ažurnu listu korištenja sa prikazanom površinom od minimalno 0,3 ha pod zasadima
2. Uvjerenje nadležne gradske službe da je obrt aktivan sa naznakom dopunsko ili osnovno zanimanje
3. Uvjerenje porezne uprave izdato u tekućoj godini iz koje je vidljivo da podnosilac zahtjeva nema dospjelih, a neizmirenih obaveza
4. Kopija potvrde računa banke (potvrda izdata u 2023. godini)
5. Ovjerenu izjavu da podnosilac zahtjeva ne ostvaruje podršku iz drugih stavki iz Programa poticaja:

Proizvodnja i prerada mlijeka
Uzgoj tovnih brojlera
Držanje pčelinjih zajednica
Proizvodnja povrća i voća u
plastenicima/staklenicima
Proizvodnja maline i jagode na otvorenom

Rok za podnošenje zahtjeva je 01.07.2023. godine.

3.1 Podrška za nabavku novih priključaka za traktor, motokultivator i muzilica

Podržava se nabavka novih priključaka za poljoprivrednu mehanizaciju, i novih muzilica u iznosu do 25% vrijednosti i dodatnih 5% za žene nosioce gazdinstva što poljoprivredni proizvođač dokazuje računom o kupovini. Podrška se odnosi na nabavku obavljenju u periodu od 01.10.2022. do 05.10.2023. godine.

Maksimalni iznos vrijednosti kupljenih priključaka i muzilica iznosi do 2.000,00 KM.

Pravo na podršku mogu ostvariti poljoprivredni proizvođači – fizička lica upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar clijenata kao nosioci gazdinstva, a koji nabave nove, priključke za mehanizaciju i muzilice. Priključci i muzilice koji su nabavljeni na lizing, polovna ili putem komisije prodaje neće se uzimati u razmatranje i zahtjev će biti odbijen. Obračun i isplata će se vršiti po dostavljanju zahtjeva sukcesivno do roka podnošenja zahtjeva. Uz zahtjev za ostvarenje prava na novčanu podršku podnosilac zahtjeva dostavlja u originalu ili ovjerenoj kopiji slijedeću dokumentaciju:

1. Otpremnicu na ime podnosioca zahtjeva i fiskalni račun
2. Ovjerena izjava podnosioca zahtjeva da nabavljeni priključci ili muzilica neće biti prodana ili otuđena u period od pet (5) godina od trenutka dobijanja poticaja.
3. Potvrda banke o otvorenom i aktivnom računu (potvrda izdata u 2023. godini)

Prihvatljivi troškovi nabavke:

Poljoprivredna mehanizacija: priključci za traktor i motokultivator
Mljekarska oprema: muzilice,

Rok za podnošenje zahtjeva je 01.10.2023. godine.

3.2. Podrška za edukacije i manifestacije

Podrška za edukacije poljoprivrednih proizvođača i održavanje manifestacija vezanih za promociju poljoprivredne proizvodnje – sajmovi, studijska putovanja poljoprivrednika, edukativna predavanja koja će se realizovati u 2023. godini.

3.3. Sredstva za incidentne situacije u poljoprivrednoj proizvodnji

Podrška je namjenjena za posebne slučajeve pričinjenih šteta primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji izazvanih oboljevanjem od zoonoza životinja i članova porodice i drugih neuobičajenih šteta nastalih od strane isključivo divljih životinja – divlje svinje, medvjed, vukovi, lisice) koja se ne može ostvariti putem drugih organa). Rok za podnošenje zahtjeva je 3 dana od nastanka štete.

Zavisno od prirode nastale štete uz zahtjev se prilaže slijedeća dokumentacija:

1. Zapisnik veterinarske stanice ili zapisnik policijske uprave,
2. Fotodokumentacija nastale štete
3. ZK izvadak parcele gdje je nastal šteta
4. Kopija katastarskog plana/skica
5. Lista korištenja zemljišta za štete nastale na poljoprivrednim kulturama

Procjenu novčane podrške za incidentne situacije u poljoprivrednoj proizvodnji vrši komisija koju imenuje Gradonačelnik. Visina obračunate štete za isplatu podnosiocu poticaja će biti obračunata u skladu sa raspoloživim sredstvima iz Programa, do maksimalno 30% po jednom zahtjevu.

Rok podnošenja zahtjeva je 01.12.2023. godine

3.2 Sredstva za sufinansiranje proljetne sjetve

Podrška za proljetnu sjetvu predviđena je za sufinansiranje nabavke sjemena i mineralnih đubriva za proizvodnju žitarica i povrća. Pored odredbi ovog Programa, posebni uslovi koje

moraju ispunjavati klijenti, prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi, način ostvarivanja prava na novčanu podršku kao i druga pitanja propisuju se naknadno Javnim pozivom.

3.3 Podrška za registrovanu organsku proizvodnju

Pravo na podršku za registrovanu organsku poljoprivrednu proizvodnju mogu ostvariti proizvođači u oblasti biljne i animalne proizvodnje koji su registrovani kao obrt – osnovno zanimanje i pravna lica koji posjeduju certifikat za organsku proizvodnju za 2023. godinu.

Iznos podrške je do 500,00 KM/obrt

Uz zahtjev se prilaže slijedeća dokumentacija:

1. Certifikat za organsku proizvodnju za 2023. godinu.
2. Uvjerenje porezne uprave izdato u tekućoj godini iz koje je vidljivo da podnosilac zahtjeva nema dospjelih, a neizmirenih obaveza
3. Uvjerenje da je obrt aktivan
4. Kopija potvrde računa banke (potvrda izdata u 2023. godini)

Rok podnošenja zahtjeva je 01.10.2023. godine

Nakon usvajanja Programa od strane Gradskog vijeća, isti će se objaviti na lokalnim TV i radio sredstvima informisanja, web stranici Grada Visoko, te dostaviti registrovanim udruženjima poljoprivrednih proizvođača na području grada Visoko. Nadležna Služba će u toku godine objavljivati pojedinačne obavijesti zajedno sa kriterijima, rokovima i neophodnom dokumentacijom za prijavu za podršku. Po realizaciji Programa, komisija će sačiniti izvještaj o utrošku sredstava za sve proizvodnje navedene u Programu.

Tabelarni prikaz sa iznosima podrške po proizvodnjama

R/B	Naziv podrške	Iznos sredstava za podršku	Procjena sredstava
A1.	PODRŠKA ZA ANIMALNU PROIZVODNJU		

1.1	Podrška za mliječne krave u sistemu otkupa mlijeka i prerađivačima mlijeka		
1.1.1	Registrovani obrt i privredna društva	do 0,04 kf/litru	133.000,00
1.1.2.	Muzne krave u sistemu otkupa mlijeka (fizička lica)	do 0,06 kf/litru	45.000,00
1.2	Poticaaj za pčelinja društva		
1.2.1	Registrovan obrt	do 12 ,00 KM/košnici	2.000,00
1.2.2.	Pčelari –fizička lica	do 10,00 KM/košnici	25.000,00
1.3	Podrška za uzgoj kokoški nosilja za konzumna jaja		
1.3.1.	Fizička lica i poljoprivredni obrti	(visina poticaja do 1,50 KM/kljunu)	2.000,00
1.4.	Uzgoj tovnih brojlera	do 10 000 kapacitet (visina poticaja 700,00 KM) do 50 000 kapacitet (visina poticaja 800,00KM) do 100 000 kapacitet (visina poticaja 900,00 KM) preko 100 000 kapacitet (visina poticaja 1000,00 KM)	18.000,00
A1.	Ukupno animalna proizvodnja		225.000,00

B/2	PODRŠKA ZA BILJNU PROIZVODNJU		
2.1.	Podrška proizvođačima povrća, cvijeća i jagoda u plastenicima		
2.1.1.	Registrovan obrt – osnovno	do 1,00 KM/m2	88.000,00
2.1.2.	Registrovan obrt –dopunsko	do 0.70 KM/m2	2.000,00
2.1.3.	Fizička lica	do 0,80KM/m2	10.000,00
2.2.	Proizvodnja maline		
2.2.1	Registrovan obrt ,zadruga i privredna društva	do 0,15KM/kg	3.000,00
2.2.2	Fizička lica	do 0,10 KM/kg	33.000,00
2.3.	Proizvodnja jagode		
2.3.1.	Registrovan obrt –osnovno zanimanje	do 200,00 KM/dunum	2.000,00
2.3.2.	Registrovan obrt –dopunsko zanimanje	do 170,00 KM/dunum	1.000.00
2.3.3	Fizička lica	do 150,00 KM/dunum	8.000,00
2.4.	Podrška za poljoprivredne obrte za proizvodnju na otvorenom		
	Registrovan obrt – osnovno	do 500,00 KM/obrt	13.000,00

	zanimanje		
	Registрован obrt – dopunsko zanimanje	do 250,00 KM/obrt	1.000,00
B2.	Ukupno biljna proizvodnja		161.000,00
C3.	OSTALE PODRŠKE		
3.1.	Podrška za nabavku novih priključaka za mehanizaciju i muzilica	do 25 % vrijednosti	8.000,00KM
3.2.	Podrška za edukacije i organizaciju manifestacija	5.000 KM prema Programu	5.000,00 KM
3.3.	Podrška za incidentne situacije u poljoprivrednoj proizvodnji	do 30% u vrijednosti procijenjene štete u skladu sa raspoloživim sredstvima	10.000.00 KM
3.4.	Sufinansiranje proljetne sjetve	Naknadno će biti definisano Javnim pozivom	100.000,00 KM
3.5.	Podrška za registrovanu organsku proizvodnju	do 500,00 KM/obrt	1.000,00 KM
C3.	Ukupno ostale podrške		124.000,00 KM
	SVE UKUPNO A+B+C		510.000,00 KM

II

Ovaj Program stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Grada Visoko“.

Broj: 02/1-02-94/23
30.03.2023. godine
V i s o k o

PREDSJEDAVAJUĆI
Gradskog vijeća Visoko
Nikola Pekić, s.r.

27.

Na osnovu člana 67. Zakona o budžetima Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 18/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22), članova 1., 7. i 21. Zakona o dugu, zaduženju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 86/07, 24/09, 45/10 i 30/16), članova 8. i 13. Zakona o principima lokalne samouprave („Službene novine FBiH, broj 49/06) i člana 21. Statuta Grada Visoko („Službeni glasnik Grada Visoko“, broj 10/21), Gradsko vijeće Visoko, na 26.sjednici održanoj, dana 30.03.2023. godine, d o n o s i

O D L U K U
o odobravanju kreditnog zaduženja
Grada Visoko

Član 1.

Ovom Odlukom Gradsko vijeće Visoko daje saglasnost na kreditno zaduženje Grada Visoko kod Razvojne Banke Federacije Bosne i Hercegovine za finansiranje infrastrukturnih projekata u iznosu od 10 (deset) miliona KM.

Član 2.

Kreditna sredstva iz člana 1. ove Odluke će se koristiti za finansiranje infrastrukturnih projekata Grada Visoko.

Otplata kredita će se vršiti iz Budžeta Grada Visoko, a sredstva potrebna za otplatu kredita će biti planirana u Budžetu Grada Visoko u svim godinama otplate.

Član 3.

Uslovi pod kojima će se Grad Visoko zadužiti i potpisati Ugovor o kreditu su:

- Iznos kredita: 10.000.000,00 KM
- Rok otplate: 12 godina (144 mjeseca)
- Kamatna stopa: 2,50% fiksna
- Naknada: 0,30% jednokratno
- Otplata kredita : mjesečna
- Povlačenje kreditnih sredstava: u tranšama

Član 4.

Grad Visoko se obavezuje da će obaveze po kreditu biti rangirane kao prioritetne u odnosu na sve ostale obaveze iz budžeta u narednim godinama, a Gradsko vijeće će biti

pravovremeno informisano o kreditnom zaduženju.

Za potrebe osiguranja kredita Grad Visoko će kao instrument osiguranja kredita izdati mjenice, a u skladu sa Ugovorom iz člana 3. ove Odluke.

Član 5.

Gradsko vijeće Visoko, na osnovu ove Odluke, ovlašćuje Gradonačelnika da u ime Grada Visoko potpiše ugovor o kreditnom zaduženju Grada Visoko sa Razvojnomo bankom Federacije Bosne i Hercegovine, da kao instrumente osiguranja kredita prema ovoj Odluci izda i potpiše bjanko ovjerene mjenice sa pripadajućim mjeničnim izjavama, kao i ostalu potrebnu dokumentaciju vezanu za realizaciju predmetnog zaduženja.

Član 6.

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Služba za finansije, privredu, poslovne prostore i ekonomski razvoj i Služba za infrastrukturu, ekologiju, komunalne i inspeksijske poslove.

Član 7.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Grada Visoko“.

Broj: 02/1-02-95/23
30.03.2023. godine
V i s o k o

PREDSJEDAVAJUĆI
Gradskog vijeća Visoko
Nikola Pekić, s.r.

28.

Na osnovu člana 29. i 72. Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom („Službene novine Ze – do kantona“ broj: 13/07 i 13/11) i člana 21. Statuta Grada Visoko (Službeni glasnik broj: 10/21), Gradsko vijeće Visoko, na 26. sjednici, održanoj dana 30.03.2023.godine, donijelo je:

ODLUKU
o ostvarivanju prava iz socijalne zaštite na
području Grada Visoko

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

- 1) Ovom odlukom Grad Visoko na osnovu člana 29. i 72. Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom (u daljem tekstu: Zakon) propisuje povoljnije uslove za sticanje

prava na novčanu i drugu materijalnu pomoć i proširenje kruga korisnika i prava iz socijalne zaštite u skladu sa svojim razvojnim planovima socijalne zaštite i finansijskim mogućnostima.

- 2) Ovom odlukom uređuju se sljedeća pitanja: korisnici prava iz socijalne zaštite, prava, uslovi i postupak za ostvarivanje, nadležni organ za vođenje postupka i druga pitanja od značaja za provođenje prava iz socijalne zaštite na području Grada Visoko (u daljem tekstu: Grad).

II KORISNICI PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 2.

- 1) Korisnici prava iz socijalne zaštite po ovoj odluci su lica i porodice koje imaju prebivalište na području Grada Visoko najmanje šest mjeseci, a koji pravo ne ostvaruju na osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom Ze-do kantona.

III PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 3.

Prava iz socijalne zaštite po ovoj odluci su:

1. Jednokratna i druga materijalna pomoć licima koja se nađu u stanju socijalne potrebe
2. Jednokratni poklon za novorođeno dijete
3. Novčana pomoć za djecu sa hroničnim oboljenjima i poteškoćama u razvoju
4. Novčana pomoć za finansiranje troškova dženaze/sahrane/ukopa
5. Novčana pomoć pojedincima (podrška vantjelesnoj oplodnji)
6. Stalna novčana pomoć (u obimu od 40% potrebnih sredstava)
7. Plaćanje participacije za smještaj djece u prihvatnu stanicu

1. Jednokratna i druga materijalna pomoć licima koja se nađu u stanju socijalne potrebe

Član 4.

- a) Pravo na jednokratnu i drugu materijalnu pomoć ostvaruje lice koje se nađe u stanju socijalne potrebe zbog teške bolesti, malignih oboljenja, dugotrajnog liječenja,

plaćanje skupocijenih lijekova, ortopedskih pomagala, te usljed nepredviđenih okolnosti kao što su iznenadni nesretni slučajevi u porodici, iznenadna smrt užeg člana porodice i drugih okolnosti koje mogu uzrokovati stanje socijalne potrebe.

- b) Jednokratna novčana pomoć iz prethodnog stava može se odobriti licu koje se nađe u stanju opravdane socijalne potrebe jednom u toku kalendarske godine, u iznosu do 300,00 KM, pod uslovima i na način predviđen ovom odlukom.
- c) Izuzetno iz odredbi prethodnog stava, jednokratna novčana pomoć iz stava a) ovog člana može se odobriti i licu u stanju opravdane socijalne potrebe, dva puta u toku jedne kalendarske godine kada to lice ne ispunjava uslove za priznavanje prava na novčanu pomoć u skladu sa članovima 35. i 36. Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom Ze-do kantona, a najviše do 400,00 KM, ukoliko mjesečni prihod domaćinstva ne prelazi iznos prosječne plaće isplaćene u Ze-do kantonu u prethodnoj godini.

2. Jednokratni poklon za novorođeno dijete

Član 5.

- a) Pravo na jednokratni poklon za novorođeno dijete može ostvariti svako dijete koje je upisano u matične knjige rođenih koje se vode na području Grada Visoko uz predloženo Uvjerenje izdato od nadležne Gradske službe.
- b) Pravo iz prethodnog stava ostvaruje se u iznosu od 100,00 KM za jedno dijete, blizanci 500,00 KM, troje djece 3.000,00 KM (jednim porodom).

3. Novčana pomoć za djecu sa hroničnim oboljenjima i poteškoćama u razvoju

Član 6.

- a) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć djeci do navršениh 18 godine, sa hroničnim oboljenjem ili poteškoćama u razvoju mogu ostvariti roditelji/staratelji djece, a koji status djeteta dokazuju nalazom Instituta za medicinsko

vještačenje ili nalazom stručne Komisije za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece i mladih ometenih u fizičkom ili psihičkom razvoju.

- b) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć mogu ostvariti i roditelji djece oboljele od karcinoma, šećerne bolesti, leukemije, TBC-a, celijakije, Kronove bolesti, ulcerolnog kolitisa, hepatitisa B i C, epilepsije ili djeca s poremećajem autističnog spektra, a koji status djeteta dokazuju odgovarajućom medicinskom dokumentacijom.
- c) Visina jednokratne novčane pomoći iz prethodnog stava može se isplatiti jednom u toku kalendarske godine i to u iznosu od 500,00 KM.

4. Novčana pomoć za finansiranje troškova dženaze/sahrane/ukopa

Član 7.

- a) Pravo na novčanu pomoć za finansiranje troškova dženaze/sahrane/ukopa ima korisnik stalne novčane pomoći za smrt užeg člana porodice, kao i član porodice ili drugi srodnik za umrlo lice koje se posredstvom Centra za socijalni rad Visoko nalazilo na smještaju u Ustanovi socijalne zaštite, a to pravo nije mogao ostvariti po osnovu Uputstva o načinu ostvarivanja prava na finansiranje/sufinansiranje troškova dženaze/sahrane/ukopa korisnika prava na smještaj u Ustanovama socijalne zaštite, donesenog od strane Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Ze-do kantona.
- b) Pravo na novčanu pomoć iz prethodnog stava može se odobriti u iznosu fakture ispostavljene od strane pokopnog društva/preduzeća koje je izvršilo ukop umrlog lica, izuzev za ona lica koja su bili vlasnici/suvlasnici imovine koju će naslijediti srodnici, a iz koje mogu namiriti nastale troškove.

5. Novčana pomoć pojedincima (podrška vantjelesnoj oplodnji)

Član 8.

- a) Pravo na novčanu pomoć bračnim parovima u svrhu sufinansiranja dijela

troškova za biomedicinski potpomognutu oplodnju mogu ostvariti bračni partneri koji se iz medicinskih razloga ne mogu ostvariti kao roditelji prirodnim putem, za prvi pokušaj u iznosu od 1.000,00 KM, a za drugi i svaki naredi u iznosu od 2.000,00 KM, uz predloženu dokumentaciju izdatu od strane ovlaštene zdravstvene ustanove, kojom se dokazuje ispunjavanje uslova.

- b) Pravo iz prethodnog stava može se odobriti u visini do 2.000,00 KM u jednoj kalendarskoj godini, bračnim parovima čiji ukupan mjesečni prihod ne prelazi iznos u visini dvije prosječne plaće isplaćene u Federaciji BiH, za prethodnu godinu.
- c) Bračnim parovima čiji ukupan mjesečni prihod prelazi iznos dvije prosječne plaće isplaćene u Federaciji BiH, za prethodnu godinu, može se odobriti novčana pomoć od 1.000,00 KM u jednoj kalendarskoj godini.

6. Stalna novčana pomoć

Član 9.

- a) Pravo na stalnu novčanu pomoć imaju lica i porodice pod uslovima propisanim Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice s djecom Ze-do kantona.
- b) Iz Budžeta Grada Visoko finansira se 40 % od ukupnog iznosa sredstava korisnicima kojima je priznato pravo na stalnu novčanu pomoć.

7. Plaćanje participacije za smještaj djece u prihvatnu stanicu

Član 10.

- a) U slučaju nemogućnosti zbrinjavanja djeteta u biološku/hraniteljsku porodicu, a koje se zatekne u prosjačenju, Centar će dijete smjestiti u prihvatnu stanicu, najduže do 7 dana.
- b) Nastale troškove tokom boravka djeteta u prihvatnoj stanici snosi Grad Visoko putem JU Centar za socijalni rad, a na osnovu potpisanog Protokola o prevenciji i postupanju u slučaju prosjačenja djece na području Grada Visoko.

IV POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA**Član 11.**

- a) Postupak ostvarivanja prava utvrđenih u skladu sa ovom Odlukom provodi JU Centar za socijalni rad Visoko, po zahtjevu stranke.
- b) Uz zahtjev iz stava a) ovog člana prilaže se i relevantna dokumentacija kojom se dokazuje ispunjavanje uslova iz Odluke, a što će odlučiti JU Centar za socijalni rad Visoko, koji će pobliže definisati i druge kriterije.

V SREDSTVA ZA REALIZACIJU OVE ODLUKE**Član 12.**

- a) Realizacija ove Odluke vrši se na teret sredstava Budžeta Grada Visoko, u skladu s mogućnostima i planiranom visinom sredstava za ove namjene za tekuću godinu.
- b) Materijalna sredstva za realizaciju ove Odluke planira JU Centar za socijalni rad Visoko u okviru finansijskog plana budžeta za svaku godinu.

VI ZAVRŠNE ODREDBE**Član 13.**

Stupanjem na snagu ove odluke, prestaje da važi Odluka o ostvarivanju prava iz socijalne zaštite na području općine Visoko („Službeni glasnik općine Visoko, broj: 2/15, 3/15 i 4/19).

Član 14

Ova odluka stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Grada Visoko“.

Broj: 02/1-02-97/23
30.03.2023. godine
V i s o k o

PREDSJEDAVAJUĆI
Gradskog vijeća Visoko
Nikola Pekić, s.r.

29.

Na osnovu člana 21. Statuta Grada Visoko („Službeni glasnik Grada Visoko“, broj 10/21) i člana 17. Odluke o dodjeli u zakup poslovnih prostora Grada Visoko („Službeni glasnik Grada Visoko“ broj 4/22), Gradsko

vijeće Visoko na 26. sjednici, održanoj 30.03.2023. godine, donijelo je

O D L U K U**o dodjeli u zakup poslovnog prostora Udruženju žena “Nismo same” Visoko****Član 1.**

Ovom Odlukom Gradsko vijeće Visoko daje saglasnost Gradonačelniku i nadležnoj gradskoj službi za dodjelu u zakup neposrednom pogodbom poslovnog prostora vlasništvo Grada Visoko Udruženju žena “Nismo same” Visoko bez naknade na period od 3/tri/ godine.

Član 2.

Poslovni prostor iz člana 1. ove Odluke je prostor u ulici Alije Izetbegovića broj 14, Grad Visoko, /dvije prostorije/ ukupne površine 30,50 m2.

Član 3.

Odluka stupa na snagu danom objave u “Službenom glasniku Grada Visoko”.

Broj: 02/1-02-98/23
30.03.2023. godine
V i s o k o

PREDSJEDAVAJUĆI
Gradskog vijeća Visoko
Nikola Pekić, s.r.

30.

Na osnovu člana 21. Statuta Grada Visoko („Službeni glasnik Grada Visoko“, broj:10/21), člana 5. Odluke o imenovanju predstavnika-punomoćnika Grada Visoko u skupštine javnih preduzeća Grada Visoko („Službeni glasnik Grada Visoko“, broj:04/21), Gradsko vijeće Visoko, na 26.sjednici, održanoj 30.03.2023. godine, donijelo je

Z A K L J U Č A K

o davanju ovlaštenja predstavniku - punomoćniku Grada Visoko u Skupštini JKP “Gradska groblja” d.o.o Visoko za imenovanje člana Nadzornog odbora JKP “Gradska groblja” d.o.o Visoko

I

Gradsko vijeće Visoko ovlašćuje predstavnika - punomoćnika Grada Visoko u Skupštini JKP “Gradska groblja” d.o.o Visoko da izvrši imenovanje Omanović Jasmina za člana Nadzornog odbora JKP “Gradska groblja” d.o.o Visoko.

Mandat člana Nadzornog odbora je za period do isteka mandata članova Nadzornog odbora JKP "Gradska groblja" d.o.o Visoko, za mandatni period od četiri godine 2021-2025, imenovanih 04.10.2021.godine.

II

Gradsko vijeće Visoko nalaže predstavniku - punomoćniku Grada Visoko u Skupštini JKP "Gradska groblja" d.o.o Visoko da na osnovu ovlašćenja datih u tački I ovog zaključka donese potrebne odluke.

III

Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku Grada Visoko".

Broj: 02/1-02-99/23
30.03.2023. godine
V i s o k o

PREDSJEDAVAJUĆI
Gradskog vijeća Visoko
Nikola Pekić, s.r.

31.

Na osnovu člana 92. Poslovnika Gradskog vijeća Visoko („Službeni glasnik općine Visoko“, broj: 07/08, 06/11, 02/14, 2/19) i („Službeni glasnik Grada Visoko“, broj: 03/20), prilikom razmatranja Izvještaja o izvršenju Budžeta Grada Visoko za 2022. godinu, Gradsko vijeće Visoko, na 26. sjednici, održanoj 30.03.2023. godine, donijelo je sljedeći:

ZAKLJUČAK

I

Gradsko vijeće Visoko usvaja Izvještaj o izvršenju Budžeta Grada Visoko za 2022. godinu.

II

Izvještaj o izvršenju Budžeta Grada Visoko za 2022. godinu objaviće se u „Službenom glasniku Grada Visoko“.

III

Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja i objaviće se u „Službenom glasniku Grada Visoko“.

Broj: 02/1-02-102/23
30.03.2023. godine
V i s o k o

PREDSJEDAVAJUĆI
Gradskog vijeća Visoko
Nikola Pekić, s.r.

32.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
GRAD VISOKO

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA GRADA VISOKO
ZA PERIOD 01.01.-31.12.2022.g

EKONOMSKI KOD			DPIS		BUDŽET ZA 2022.g	IZVRŠENO ZA PERIOD 01.01.-31.12.2022.g	% iztv.
glavna grupa	podgrupa	nazivika	red. br.	5	6	7	8
I	I	I	I	I	I	I	I
				I PRIHODI			
710000				I PRIHODI OD POREZA	10.211.273	10.353.455,50	101,39
71100				1.1. POREZ NA IMOVINU	2.492.000	2.039.082,15	81,83
	714110			1.1.1. Stalni porezi na imovinu			
		714111		1.1.1.1. Porez na imovinu od fizičkih lica	357.000	333.547,41	93,43
		714112		1.1.1.2. Porez na imovinu od pravnih lica	50.000	34.327,10	68,65
		714113		1.1.1.3. Porez na imovinu za motorna vozila	57.000	53.910,46	94,58
	714120			1.1.2. Porez na nasljeđe i poklone	250.000	245.309,85	98,12
		714121		1.1.2.1. Porez na nasljeđe i poklone	25.000	53.576,74	214,31
	714130			1.1.3. Porez na finansijske i kapitalne transakcije	25.000	53.576,74	214,31
		714131		1.1.3.1. Porez na promet nekretnosti od fizičkih lica	2.110.000	1.651.958,00	78,29
		714132		1.1.3.2. Porez na promet nekretnosti od pravnih lica	770.000	760.771,07	98,80
716100				1.2. POREZ NA DOHODAK	1.340.000	891.186,93	66,51
	716110			1.2.1. Porez na dohodak	2.359.273	2.840.547,44	120,40
		716111		1.2.1.1. Prihodi od poreza na doh. fiz. lica od nesamostalnih djelatnosti	2.359.273	2.840.547,44	120,40
		716112		1.2.1.2. Prihodi od poreza na doh. fiz. lica od samostalnih djelatnosti	1.671.273	2.133.063,85	127,63
		716113		1.2.1.3. Prihodi od poreza na doh. fiz. lica od imov. prava	210.000	240.100,40	114,33
		716115		1.2.1.4. Prihodi od poreza na doh. fiz. lica na dobitke od igara na sreću	13.000	37.767,11	290,52
		716116		1.2.1.5. Prihodi od poreza na doh. od dr. samost. djelatnosti...	160.000	111.891,14	69,93
		716117		1.2.1.6. Prihodi od poreza na doh. po konačnom obračunu	115.000	166.679,40	144,94
717100				1.3. PRIHODI OD INDIREKTNIH POREZA	190.000	151.045,54	79,50
	717110			1.3.1. Prihodi od indirektnih poreza na ime fin. aut. poreza i dr. cesta u FBiH	5.340.000	5.473.825,91	102,12
		717114		1.3.1.1. Prihodi od indirektnih poreza na ime fin. aut. poreza i dr. cesta u FBiH	220.000	151.351,41	68,80
	717130			1.3.2. Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji cesta	220.000	151.351,41	68,80
		717131		1.3.2.1. Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji cesta	430.000	502.381,25	116,83
					430.000	502.381,25	116,83

EKONOMSKI KOD			OPIS	BUDŽET ZA 2022.g	IZVRSNO ZA PERIOD 01.01.-31.12.2022.g	% izvr.
glavna grupa	pod grupa	analiza				
1	2	3	4	5	6	7
	717140		1.3.3. Prihodi od indirektnih poreza za općine	4.710.000	4.820.093,25	102,34
		717141	1.3.3.1. Prihodi od indirektnih poreza za općine	4.710.000	4.820.093,25	102,34
720000			2. NEPOREZNI PRIHODI	7.531.000	4.104.045,86	54,50
721100			2.1. PRIHODI OD NEFINANSIJSKIH JAV. PREDUZETIJ, JAV. INSTIT.	1.095.000	472.364,64	43,14
	721110		2.1.1. Prihodi od finansijske i nematerijalne imovine	15.000	16.558,15	110,39
		721112	2.1.1.1. Prihodi od koncesije	15.000	16.558,15	110,39
	721130		2.1.3. Prihodi od zemljišne rente i iznajmljivanja	780.000	397.467,59	50,96
		721121	2.1.2.1. Prihodi od organizacije manifestacije "Visočko ljetno"	100.000	76.081,00	76,08
		721122	2.1.2.2. Prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora	450.000	203.635,99	45,25
		721124	2.1.2.3. Prihodi od iznajmljivanja opreme	230.000	117.750,60	51,20
	721190		2.1.3. Ostali prihodi od nefinansijske imovine	300.000	58.338,90	19,45
		721191	2.1.3.1. Prihodi od učešća u dobiti JP	300.000	58.338,90	19,45
721300			2.3. OSTALI PRIHODI OD IMOVINE	54.000	30.870,42	57,17
	721210		2.2.1. Ostali prihodi od finansijske i materijalne imovine	4.000	936,74	23,42
		721211	2.2.1.1. Prihodi od kamata na depozite u banci	4.000	936,74	23,42
	721230		2.2.2. Ostali prihodi od imovine	50.000	29.933,68	59,87
		721239	2.2.2.1. Ostali prihodi - prodaja imovine	50.000	29.933,68	59,87
722100			2.3. ADMINISTRATIVNE TAKSE	250.000	243.512,86	97,41
	722130		2.3.1. Općinske takse	250.000	243.512,86	97,41
		722131	2.3.1.1. Općinske administrativne takse	250.000	243.512,86	97,41
722300			2.4. KOMUNALNE TAKSE	600.000	382.558,05	63,76
	722330		2.4.1. Općinske komunalne takse	600.000	382.558,05	63,76
		722332	2.4.1.1. Takse na isticanje firme	600.000	382.558,05	63,76
722400			2.5. OSTALE BUDŽETSKE NAKNADE	2.128.000	946.911,05	44,50
	722430		2.5.1. Općinske naknade	1.870.000	891.359,74	47,67
		722432	2.5.1.1. Naknada za vrtoglavost	370.000	154.482,23	41,75
		722433	2.5.1.2. Naknada za uređenje građevinskog zemljišta	300.000	118.231,68	39,41

Ekonomski kod			Opis		IZVRŠENO ZA PERIOD 01.01.-31.12.2022.g	% izv.
glavna grupa	pod grupa	analitika	red. br.	5	6	7
1	1	1	1			
		722434	2.5.1.3	Naknada za korišćenje građ zemljišta i komunalna naknada	200.000	66.797,25
		722435	2.5.1.4	Naknada po osnovu pogodnosti	1.000.000	551.848,58
	722440		2.5.2.	Ostale naknade	30.000	0,00
		722442	2.5.2.1	Naknada za izgradnju i održavanje javnih skloništa	30.000	0,00
	722450		2.5.3.	Naknade za korišćenje šuma	108.000	2.687,21
		722459	2.5.3.1	Ostali prihodi od korišćenja šuma	108.000	2.687,21
	722460		2.5.4.	Naknade za zauzimanje javnih površina	130.000	52.864,10
		722461	2.5.4.1	Naknada za zauzimanje javnih površina	30.000	37.594,43
		722463	2.5.4.2	Naknada za zakup javnih površina od kafea, restorana, kioska i pijaca	90.000	15.269,67
722500			2.6.	POSEBNE NAKNADE I TAKSE	2.138.100	971.009,08
	722510		2.6.1.	Posebne naknade i takse	250.000	187.057,44
		722515	2.6.1.1	Naknade za korišćenje podataka prenjera i katastra	10.000	12.748,00
		722516	2.6.1.2	Naknada za vršenje usluga iz oblasti prenjera i katastra- ukupljba	130.000	69.697,00
		722518	2.6.1.3.	Naknada po osnovu teh. pregleda i dr. komanja	130.000	104.612,44
	722530		2.6.2.	Cestovne naknade	451.500	367.870,85
		722531	2.6.2.1	Naknade za upotrebu puteva za vozila pravnih lica	140.000	109.803,87
		722532	2.6.2.2.	Naknade za upotrebu puteva za vozila građana	276.500	257.110,22
		722538	2.6.2.3.	Naknada za korišćenje cestovnog zemljišta	35.000	956,76
	722550		2.6.3.	Naknada za zaštitu okoline	567.500	356.484,43
		722554	2.6.3.1.	Naknada za zaštitu okoline	567.500	356.484,43
	722580		2.6.4.	Posebne naknade	859.100	59.587,36
		722581	2.6.4.1	Poseb. nak. za zaštitu od pož. i dr. nesreća (osn. zbirni iznos neto pl.)	840.000	59.587,36
		722582	2.6.4.2.	Poseb. nak. za zaštitu od pož. i dr. nesreća (osn. zbirni iznos neto prim.)	8.000	0,00
		722583	2.6.4.3.	Naknada za vatrogasnu jedinicu iz premije osig. od požara	11.000	0,00
		722584	2.6.4.4.	Naknada iz funkcionalne premije osig. od autoodgov. za vatrog. jed.	100	0,00
722600			2.7.	PRIHODI OD PRUŽANJA JAVNIH USLUGA	65.900	31.696,86
	722610		2.7.1.	Prihodi od pružanja usluga drugima	65.900	31.696,86

EKONOMSKI KOD			OPIS		BUDŽET ZA 2022.g	IZVRŠENO ZA PERIOD 01.01.-31.12.2022.g	% izvr.
glavna grupa	pod grupa	analitička	red. br.	5	6	7	8
1	2	3	4				
			2.7.1.1.	Prilohi od pružanja usluga-utrošci u troškovima	45.900	29.646,86	64,59
			2.7.1.2.	Prilohi od pružanja usluga drugima	20.000	2.050,00	10,25
722700			2.8.	OSTALE NEPLANIRANE UPLATE	1.200.000	1.020.051,90	85,00
	722796		2.8.1.	Ostale neplanirane uplate	1.200.000	1.020.051,90	85,00
			2.8.1.1.	Ostale neplanirane uplate(prilohi po razujum propisima)	300.000	171.738,71	57,25
			2.8.1.2.	Refundiranje izdataka za otplatu kredita za infrastrukturu	900.000	848.313,19	94,26
723100			2.9.	NOVCANE KAZNE	10.000	5.080,00	50,80
	723130		2.9.1.	Po općinskim propisima	10.000	5.080,00	50,80
			2.9.1.1.	Ostale novčane kazne	10.000	5.080,00	50,80
730600			3.	TEKUĆI TRANSFERI	7.016.000	5.306.963,85	75,64
732600			3.1.	OD OSTALIH NIVOA VLASTI	7.016.000	5.306.963,85	75,64
	732100		3.1.1.	Priljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	7.016.000	5.306.963,85	75,64
		732110	3.1.1.1.	Priljeni transferi od viših nivoa vlasti	5.016.000	2.493.403,62	49,72
		732110	3.1.1.2.	Transferi iz Kantona za korisnike Centra za socijalni rad	2.000.000	2.813.560,23	140,68
700600				UKUPNI PRILHODI	24.758.273	19.764.465,21	79,83
				Sredstva prenesena iz prethodne godine	1.221.727	1.221.727,00	
				UKUPNO	25.980.000	20.986.192,21	

razdjel kod poim jedinice	brojčilo	akronim kod	red. br.	OPIS	BUDŽET ZA 2022.g.	IZVJEŠNO ZA PERIOD 01.01.-31.12.2022.g.	% izvršenja
1	2	3	4	5	6	7	8
01 01 001				1.3 SLUŽBA ZA URBANIZAM, IMOVINSKO-PRAVNO-GEODETSKE POSLOVE I KATASTAR NEKRETNOSTI			
				1 TEKUĆI IZDACI	68.500	108.248,21	158,03
				1.1. Izdaci za materijal i usluge	68.500	108.248,21	158,03
		0601	1.1.1.	Putni troškovi	1.000	0,00	0,00
		0601	1.1.2.	Izdaci za ugovorene usluge	22.500	11.087,87	49,28
		0601	1.1.3.	Izdaci za rad komisaža (tež. pregled, proc. prom. vrij. nekretnosti i legalizacija)	45.000	97.160,34	215,91
			2. NABAVKA STALNIH SREDSTAVA		68.000	32.742,45	48,15
		0491	2.1.	Plasirana dokumentacija	60.000	32.742,45	54,57
		0491	2.2.	Projektna dokumentacija, revizija projektnih dokumentacije i elaborati	8.000	0,00	0,00
02 01 001				UKUPNI IZDACI POTROŠAČKE JEDINICE 01 01 001	136.500	140.990,66	103,29
				1.3 SLUŽBA ZA FINANSIJE, PRIVREDU, POSLOVNE PROSTORE I EKONOMSKI KAZIVOJ			
				1 TEKUĆI IZDACI	1.349.600	1.279.485,18	94,80
				1.1. Izdaci za materijal i usluge	292.500	290.113,77	99,18
		0491	1.1.1.	Putni troškovi	1.000	300,00	30,00
		0601	1.1.2.	Izdaci za izgradnju, nastave, adaptacija i održavanje objekata u vlasništvu Grada	183.000	183.427,92	100,23
		0491	1.1.3.	Izdaci za bankarske i usluge osiguranja	13.500	9.076,09	67,23
		0112	1.1.4.	Izdaci za PDV	70.000	66.480,35	94,97
		0491	1.1.5.	Izdaci za ugovorene usluge	25.000	30.829,41	123,32
			1.2. Tekući transferi		1.057.100	989.371,41	93,59
		0701	1.2.1.	Transferi za veterinarsku zaštitu od zoonoznih bolesti	10.000	0,00	0,00
		0491	1.2.2.	Transferi za podršku turizmu	135.000	135.000,00	100,00
		0491	1.2.3.	Transfer za održavanje manifestacije "Visočko ljeto"	100.000	100.000,00	100,00
		0421	1.2.4.	Poticajna sredstva za poljoprivredu	500.000	500.000,00	100,00
		0491	1.2.5.	Podrška biznisu, privrednicima i obrtnicima	180.000	114.885,00	63,83
		0112	1.2.6.	Povrati pogođen i više uplaćenih sredstava	45.000	54.690,41	121,53
		0331	1.2.7.	Sudska izvršenja	72.100	73.098,96	101,39
		0331	1.2.8.	Vansudske nagodbe	15.000	11.697,04	77,98
03 01 001				UKUPNI IZDACI POTROŠAČKE JEDINICE 02 01 001	1.349.600	1.279.485,18	94,80
				1.3 SLUŽBA ZA BORAČKO-INVALIDSKU ZAŠTITU I DRUŠTVENE DJELATNOSTI			
				1 TEKUĆI IZDACI	2.872.000	3.194.469,01	111,23
				1.1. Izdaci za materijal i usluge	106.000	132.099,39	124,62

naslov, kod poje jedinice	brojka	skrasni kod	red. br.	O P I S	BUDŽET ZA 2022.g.	IZVRŠENO ZA PERIOD 01.01. - 31.12.2022.g.	% izvršenja
1	2	3	4	5	6	7	8
	0491	613100	1.1.1	Puni troškovi	1.000	0,00	0,00
	0901	613500	1.1.2	Subvencija za prevoz đaka i studenata	99.500	131.914,50	132,58
	0491	613900	1.1.3	Izdaci za ugovorene usluge	5.500	184,89	3,36
		614000	1.2.	Tekuci transferi	2.766.000	3.062.369,62	110,71
	0161	614100	1.2.1	Transfer za spomen obilježja i mezarja	9.000	7.200,00	80,00
	0941	614200	1.2.2	Stipendije studentima Ministarstva za obrazovanje,nauku... ZDK	108.000	100.500,00	93,06
	0941	614200	1.2.3	Stipendije studentima Ministarstva za boračka pitanja ZDK	153.000	310.000,00	202,61
	0941	614200	1.2.4	Stipendije za studente iz budžeta Grada	44.850	44.850,00	100,00
	0951	614200	1.2.5	Stipendije za nadarane učenike osnovnih i srednjih škola	28.000	27.900,00	99,64
	0941	614200	1.2.6	Stipendije za uspješne sportiste	10.000	0,00	0,00
	0951	614200	1.2.7	Jednokratne pomoći za školovanje	23.650	15.100,00	63,85
	1091	614200	1.2.8	Pomoći pripadnicima boračkih populacija	360.000	589.559,91	163,77
	1091	614200	1.2.9	Transfer za alternativni smještaj iz Budžeta ZDK	9.000	3.240,00	36,00
	086	614200	1.2.10	Transferi pojedincima (djecenje pod šla vanjskoj oploadi, otvoreni rezultati u sportu,namci,kadri	69.000	67.500,00	97,83
	1091	614200	1.2.11	Jednokratne pomoći za porodice	10.000	9.963,71	99,64
	0811	614200	1.2.12	Transfer za podršku nastupa sportistima na mehanodniam takmičajima	10.000	9.800,00	98,00
	1091	614200	1.2.13	Transfer za nabavku senzora za mjerenje šećera u krvi (djeca do 18g i studeniti 26g)	27.000	26.880,00	99,56
	0101	614300	1.2.14	Transfer za udružnja boračkih populacija (UG RV, UG PPS, UG JOB, UG DNRP)	80.000	79.920,00	99,90
	0861	614300	1.2.15	Podrška projektima izrade Monografija (Visoko 92-95 monog o pojed iz ratnog perioda i o	13.500	13.500,00	100,00
	1091	614300	1.2.16	Transfer za Udružnje Srce za djeca oboljelu od raka	10.000	10.000,00	100,00
	0861	614300	1.2.17	Projekti po javnom pozivu za NVO	40.000	40.000,00	100,00
	0801	614300	1.2.18	Transfer za podršku radu udružnja "Mladi volonteri"	5.000	5.000,00	100,00
	0861	614300	1.2.19	Transfer za udružnja građana koja okupljaju osobe sa invaliditetom	15.000	15.000,00	100,00
	0801	614300	1.2.20	Transfer za programe i projekte za podršku mladima	10.000	6.700,00	67,00
	0861	614300	1.2.21	Transfer za manifestacije iz oblasti sporta i kulture	45.000	43.200,00	96,00
	0811	614300	1.2.22	Sufinansiranje takmičarskog ligaskog sporta	280.000	280.000,00	100,00
	0811	614300	1.2.23	Podrška za ostale sportske aktivnosti i takmičenja	55.000	57.500,00	104,55
	0951	614300	1.2.24	Transfer za vannastavne aktivnosti	7.000	6.875,00	98,21
	1091	614300	1.2.25	Transfer za ustanove za djecu sa posebnim potrebama	42.000	42.000,00	100,00
	1091	614300	1.2.26	Transfer za podršku radu Memorijalnog centra Srebrenica-Potočari	5.000	5.000,00	100,00
	0951	614300	1.2.27	Transfer za pomoć u adaptaciji i izgradnji školskih objekata na području Grada	90.000	90.000,00	100,00
	0111	614000	1.2.28	Podrška Grada projektima organizacija i institucija van teritorije Grada	20.000	19.800,00	99,00
	0861	614300	1.2.29	Transfer iz oblasti društvenih djelatnosti	20.000	19.300,00	96,50

razdjel kod poje jedinice	broj jedinice	skraćeni kod	red. br.	OPIS	BUDŽET ZA 2022.g	IZVŠEŠNO ZA PERIOD 01.01.- 31.12.2022.g	% izvršenja
1	2	3	4	5	6	7	8
	.0841	614300	1.2.30.	Transferi za pomoć vjerskim zajednicama	88.400	88.400,00	100,00
	.0911	614400	1.2.31.	Transferi za JU Za predškolski odgoj	260.000	259.200,00	99,69
	.0821	614400	1.2.32.	Transferi za JU Centar za kulturni sport i informisanje	345.600	345.600,00	100,00
	.0821	614400	1.2.33.	Transferi za JU Gradska biblioteka	28.000	28.000,00	100,00
	.0821	614400	1.2.34.	Transferi za JU Zavičajni muzej	28.000	28.000,00	100,00
	.0761	614400	1.2.35.	Transferi za JU Dom zdravlja	50.000	0,00	0,00
	.0761	614400	1.2.36.	Transferi za sufinan rada hitne med pomoci u JU Dom zdravlja	47.000	47.000,00	100,00
	.0761	614400	1.2.37.	Transfer za JU Dom zdravlja za plaćanje usluga specijalističke urologa i ortopeda	20.000	20.000,00	100,00
	.0761	614400	1.2.38.	Transfer za JU Dom zdravlja za plaćanje karte u područnoj ambulansi Porječani	11.000	11.000,00	100,00
	.0491	614400	1.2.39.	Transfer JKP "Visoko" za nabavku čistilice za ulice	250.000	250.000,00	100,00
	.0821	614400	1.2.40.	Transfer za sufinan. atletičarski iskopavanja	9.000	8.881,00	98,68
	.0821	614400	1.2.41.	Transfer za podršku rada Akademije nauka i umjetnosti BiH	30.000	30.000,00	100,00
				UKUPNI IZDACI POTROŠAČKE JEDINICE 03 01 001	2.872.000	3.194.469,01	111,23
03 01 001				1-1 SLUŽBA CIVILNE ZAŠTITE			
		610000	1	TEKUĆI IZDACI	563.100	116.399,79	20,67
		613000	1.1.	Izdaci za materijal i usluge	507.100	100.224,79	19,76
	.0321	613100	1.1.1.	Putni troškovi (nemaunjenjska sredstva budžeta)	1.000	660,00	66,00
	.0321	613400	1.1.2.	Nabavka materijala posebnih namjena iz sredstava posebnih naknada za zaštitu...	9.400	0,00	0,00
	.0321	613400	1.1.3.	Nabavka materijala posebnih namjena iz sredstava naknada za vatrogastvo	31.100	884,79	2,84
	.0321	613700	1.1.4.	Intervencije mjere zaštite od posljedica pri i dr nesreća iz sredstava posebnih naknada za zaštitu	179.200	30.500,00	17,02
	.0321	613700	1.1.5.	Preventivne mjere zaštite od posljedica pri i dr nesreća iz sredstava posebnih naknada za zaštitu	169.600	33.000,00	19,46
	.0321	613700	1.1.6.	Preventivne mjere zaštite od posljedica pri i dr nesreća (nemaunjenjska sredstva budžeta)	32.000	30.180,00	94,31
	.0321	613900	1.1.7.	Izdaci za ugovorene usluge iz sredstava posebnih naknada za zaštitu...	84.800	5.000,00	5,90
		614000	1.2.	Tekućni transferi	56.000	16.175,00	28,88
	.0321	614300	1.2.1.	Transferi za Dobrovoljno vatrogasno jedinstvo (nemaunjenjska sredstva budžeta)	10.000	10.000,00	100,00
	.0321	614200	1.2.2.	Transferi za isplatu šteta iz sredstava posebnih naknada za zaštitu...	30.000	0,00	0,00
	.0321	614500	1.2.3.	Transferi za isplatu šteta iz nemaunjenjskih sredstava budžeta	16.000	6.175,00	38,59
		821000	2	NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	725.000	164.232,67	22,65
	.0321	821300	2.1.	Nabavka opreme iz sredstava posebnih naknada za zaštitu...	375.000	0,00	0,00
	.0321	821300	2.2.	Nabavka opreme za vatrogasne jedinice iz sredstava naknada za vatrogastvo	350.000	164.232,67	46,92
				UKUPNI IZDACI POTROŠAČKE JEDINICE 03 01 001	1.288.100	280.632,46	21,79
03 01 001				1-5 SLUŽBA ZA INŽENJERING, EKOLOGIJU, KOMUNALNE I INSPEKCIJSKE POSLOVE			

raspored kod posredništva	klasifik. kod	red. br.	OPI 15	BUĐŽET ZA 2022.g.	IZVRŠENO ZA PERIOD 01.01.- 31.12.2022.g.	% izvršenja
1	2	3	4	5	6	7
			1 TEKUĆI IZDACI	4.099.662	3.298.262,06	80,45
		613000	1.1. Izdaci za materijal i usluge	3.614.662	2.986.905,47	82,63
	0401	613100	1.1.1. Putni troškovi	1.000	0,00	0,00
	0641	613200	1.1.2. Izdaci za javnu rasvjetu	225.000	226.077,72	100,48
	0511	613300	1.1.3. Izdaci za Program komunalnih djelatnosti (Program)	930.000	843.390,21	90,92
	0511	613300	1.1.4. Izdaci za odvoz i deponiranje otpada	970.000	948.040,78	97,74
	0561	613300	1.1.5. Izdaci za Program Fonda zaštite okoline ZDK - prvi dio	477.500	408.126,68	85,47
	0561	613300	1.1.6. Sufinansiranje troškova azila za pos	70.000	62.178,26	88,83
	0491	613300	1.1.7. Interventna djelovanja na području mjesečnih zajednica	100.000	39.429,00	39,43
	0631	613300	1.1.8. Sufinansiranje cijene vodostajanja za sve stanovnike (Gradski vodovodni sustav)	300.000	263.482,38	87,83
	0661	613700	1.1.9. Izdaci za Program tekućeg održavanja	434.000	120.886,20	27,85
	0491	613900	1.1.10. Izdaci za ugovorene usluge	61.162	61.190,88	100,03
	0661	613900	1.1.11. Izdaci za usluge održavanja	46.000	11.903,36	25,88
		614000	1.2. Tekući transferi	275.000	200.780,00	73,01
	0161	614100	1.2.1. Transferi mjesečnim zajednicama za rad savjeta	95.000	94.900,00	99,89
	0641	614100	1.2.2. Transferi mjesečnim zajednicama za vodoopskrbu javnu rasvjetu	90.000	105.880,00	117,64
	0561	614400	1.2.3. Izdaci za Program Fonda zaštite okoline ZDK - drugi dio	90.000	0,00	0,00
		61600	1.3. Izdaci za kamate	210.000	110.576,59	52,66
	0474	616100	1.3.1. Izdaci za kamate po kreditu za infrastrukturu	210.000	110.576,59	52,66
		821000	2. NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	8.499.800	3.385.750,20	39,83
	0491	821100	2.1. Rještavanje imovinsko-pravnih odnosa	5.000	0,00	0,00
	0491	821500	2.2. Projektna dokumentacija, revizija projektnih dokumentacije i elaborati	25.000	8.576,10	34,30
	0491	821600	2.3. Program kapitalnih ulaganja iz sredstava Gradskog budžeta	4.269.300	1.214.499,66	28,45
	0491	821600	2.4. Realizacija prenesenih projekata iz prethodnih godina u oblasti kapitalnih ulaganja	671.000	638.583,74	95,17
	0491	821600	2.5. Program kapitalnih ulaganja iz sredstava višeg nivoa vlasti (FBiH, ZDK, vodne naknade i dr.)	3.041.500	938.779,99	30,87
	0491	821600	2.6. Sufinansiranje za apliciranje viših izvora vlasti, domaćih i ino organiz. i EU fondova	350.000	551.380,71	157,54
	0661	821600	2.7. Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja novih skloništa	30.000	0,00	0,00
	0422	821600	2.8. Ulaganja iz Fonda korištenja šteta	108.000	33.930,00	31,42
	0474	823100	3 Izdaci za otplatu kredita za infrastrukturu	911.000	846.915,67	92,97
			UKUPNI IZDACI POTROŠAČKE JEDINICE 05 01 001	13.410.462	7.530.927,93	56,16
06 01 001			UKUPNA ZA OPĆU UPRAVU I ZAJEDNIČKE POSLOVE			
		610000	1 TEKUĆI IZDACI	3.839.538	3.469.673,93	90,37
		611000	1.1. Bruto plaće i naknade	3.000.000	2.660.305,71	88,68

razdjel: bod poje jedinice	broj	sklop: bod	red. br.	OPIS	BUDŽET ZA 2022.g	IZVRŠENO ZA PERIOD OD 01.01.- 31.12.2022.g	% izvršenja
1	2	3	4	5	6	7	8
	0161	611100	1.1.1	Bruto plaće	2.650.000	2.329.191,75	87,89
	0161	611200	1.1.2	Naknade uposlenim	350.000	331.113,96	94,60
		612000	1.2.	Doprinosi poslodavca	285.000	244.567,82	85,81
	0161	612100	1.2.1	Doprinosi poslodavca	285.000	244.567,82	85,81
		613000	1.3.	Izdaci za materijal i usluge	378.538	367.088,31	96,98
	0133	613100	1.3.1	Putni troškovi	1.000	1.257,15	125,72
	0133	613200	1.3.2	Izdaci za energiju	90.000	87.927,42	97,70
	0133	613300	1.3.3	Izdaci za komunalne usluge	81.000	81.097,70	100,12
	0133	613400	1.3.4	Izdaci za materijal	49.500	53.959,65	109,01
	0133	613500	1.3.5	Izdaci za prevoz i gorivo	36.000	31.633,29	87,87
	0133	613700	1.3.6	Izdaci za održavanje	36.000	20.165,79	56,02
	0133	613800	1.3.7	Izdaci za usluge osiguranja	13.500	3.534,53	26,18
	0491	613900	1.3.8	Izdaci za usluge objave postupaka javnih nabavki	13.500	15.866,00	117,53
	0133	613900	1.3.9	Izdaci za ugovorene usluge	58.038	71.646,78	123,45
		614000	1.4.	Tekuci transferi	176.000	197.712,09	112,34
	0491	614200	1.4.1	Transferi za volonterski rad (javni pozivi)	176.000	197.712,09	112,34
		821000	2.	NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	96.000	27.140,54	28,27
	0133	821300	2.1	Nabavka opreme	81.000	12.729,65	15,72
	0133	821300	2.2	Nastavak procesa izgradnje sistema videonadzora	15.000	14.410,89	96,07
				UKUPNI IZDACI POTROŠAČKE JEDINICE 66 011 001	3.935.538	3.496.814,47	88,85
97 01 001				1-7 SLUŽBA KADINETA GRADONAČELNIKA			
		610000	1	TEKUCI IZDACI	34.500	29.918,48	86,72
		613000	1.1.	Izdaci za materijal i usluge	34.500	29.918,48	86,72
	0111	613100	1.1.1	Putni troškovi	4.500	1.592,15	35,38
	0111	613900	1.1.2	Izdaci za ugovorene usluge	30.000	28.326,33	94,42
	0111		2.	TEKUĆA REZERVA	20.000	0,00	0,00
				UKUPNI IZDACI POTROŠAČKE JEDINICE 67 011 001	54.500	29.918,48	54,90
98 01 001				1-8 STEKUNA SLUŽBA ZA GRADSKOG VIJEĆA			
		610000	1	TEKUCI IZDACI	259.000	235.455,13	90,91
		613000	1.1.	Izdaci za materijal i usluge	259.000	235.455,13	90,91
	0111	613100	1.1.1	Putni troškovi	1.000	0,00	0,00
	0111	613900	1.1.2	Izdaci za ugovorene usluge	18.000	4.675,28	25,97
	0111	613900	1.1.3	Obljeđavanje pravnika i drugih značajnijih datuma	18.000	10.811,40	60,06

razdjel - kod pozi jedinice 1	podjela 2	skraćeni kod 3	red. br. 4	OPIS 5	BUDŽET ZA 2023.g. 6	IZVRŠENO ZA PERIOD 01.01.- 31.12.2022.g. 7	94 izvršenja 8
	.0101	013900	1.1.4.	Izdaci za provođenje izbora i naknade članovima Izborne komisije	100.000	105.276,99	105,28
	.0111	013900	1.1.5.	Izdaci za naknade vijećnicima	112.000	105.159,46	93,89
	.0101	013900	1.1.6.	Izdaci za održavanje sistema kvaliteta	10.000	9.532,00	95,32
				UKUPNI IZDACI POTROŠAČKE JEDINICE 08 01 001	259.000	235.455,13	90,91
08 01 001				1.0 SLUŽBA INTERNE KONTROLI			
		610000	1	TEKUĆI IZDACI	6.000	0,00	0,00
		613000	1.1.	Izdaci za materijal i usluge	6.000	0,00	0,00
	.0111	613100	1.1.1.	Putni troškovi	1.000	0,00	0,00
	.0111	613900	1.1.2.	Izdaci za ugovorene usluge	5.000	0,00	0,00
				UKUPNI IZDACI POTROŠAČKE JEDINICE 09 01 001	6.000	0,00	0,00
10 01 001				11.1. PRAVOBRANILASTVO GRADA			
		610000	1	TEKUĆI IZDACI	3.600	1.844,00	51,22
		613000	1.1.	Izdaci za materijal i usluge	3.600	1.844,00	51,22
	.0331	613100	1.1.1.	Putni troškovi	1.000	0,00	0,00
	.0331	613900	1.1.2.	Izdaci za ugovorene usluge	2.600	1.844,00	70,92
				UKUPNI IZDACI POTROŠAČKE JEDINICE 10 01 001	3.600	1.844,00	51,22
10 01 001				11.2. JAVNA USTANOVA CENTAR ZA SOCIJALNU ZAŠTITU			
		610000	1	TEKUĆI IZDACI	2.661.700	3.416.522,09	128,36
		611000	1.1.	Bruto plaće i naknade	397.000	356.465,77	89,79
	1091	611100	1.1.1.	Bruto plaće	336.000	304.701,56	90,68
	1091	611200	1.1.2.	Naknade zaposlenim	61.000	51.764,21	84,86
		612000	1.2.	Doprinosi poslodavca	35.000	32.028,62	91,51
	1091	612100	1.2.1.	Doprinosi poslodavca	35.000	32.028,62	91,51
		613000	1.3.	Izdaci za materijal i usluge	59.700	57.438,34	96,21
	1091	613100	1.3.1.	Putni troškovi	1.000	203,00	20,30
	1091	613200	1.3.2.	Izdaci za energiju	10.800	7.266,77	67,28
	1091	613300	1.3.3.	Izdaci za komunalne usluge	13.500	18.125,58	134,26
	1091	613400	1.3.4.	Izdaci za materijal	7.200	10.484,76	145,62
	1091	614500	1.3.5.	Izdaci za gorivo	3.600	592,13	16,45
	1091	613700	1.3.6.	Izdaci za održavanje	5.400	4.899,55	90,73
	1091	613800	1.3.7.	Izdaci za bankarske i usluge osiguranja	7.200	3.788,26	52,61
	1091	613900	1.3.8.	Izdaci za ugovorene usluge	11.000	12.078,29	109,80
		614000	1.4.	Tekući transferi	2.170.000	2.970.589,36	136,89

razdjel, kod pod jedinice	indikator	odnosni kod	red. br.	O P I S	BUDŽET ZA 2023.g.	IZVRŠENO ZA PERIOD 01.01.- 31.12.2022.g.	% izvršenja
1	2	3	4	5	6	7	8
	1091	614200	1.4.1.	Stalni i povremeni socijalna davanja iz budžeta Grada Visoko	170.000	164.076,11	96,52
	1091	614200	1.4.2.	Socijalna davanja iz sredstava Zeničko-dobojskog kantona	2.000.000	2.806.513,25	140,33
		821000	2	NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	3.000	2.770,00	92,33
	0133	821300	2.1.	Nabavka opreme	3.000	2.770,00	92,33
				UKUPNI IZDACI POTROŠAČKE JEDINICE 20 01 001	2.664.700	3.419.292,09	128,32
				UKUPNI IZDACI	25.980.000	19.609.829,41	75,48
				UKUPNO IZVRŠENO			
610000			1.	TEKUĆI IZDACI	15.757.200	15.150.277,88	96,15
611000			1.1.	Bruto plaće i naknade	3.397.000	3.016.771,48	88,81
	611100		1.1.1.	Bruto plaće	2.986.000	2.633.893,31	88,21
	611200		1.1.2.	Naknade uposlenim	411.000	382.878,17	93,16
612000			1.2.	Doprinosi poslodavca	320.000	276.596,44	86,44
	612100		1.2.1.	Doprinosi poslodavca	320.000	276.596,44	86,44
613000			1.3.	Izdaci za materijal i usluge	5.330.100	4.309.335,89	80,85
	613100		1.3.1.	Punni troškovi	14.500	4.012,30	27,67
	613200		1.3.2.	Izdaci za energiju	325.800	321.271,91	98,61
	613300		1.3.3.	Izdaci za komunalne usluge	2.942.000	2.666.070,59	90,62
	613400		1.3.4.	Izdaci za materijal	97.200	65.329,20	67,21
	613500		1.3.5.	Izdaci za prevoz i gorivo	139.100	164.139,92	118,00
	613700		1.3.6.	Izdaci za održavanje	1.039.200	423.059,46	40,71
	613800		1.3.7.	Izdaci za bankarke i usluge osiguranja	34.200	16.398,88	47,95
	613900		1.3.8.	Izdaci za ugovorne usluge	738.100	649.053,63	87,94
614000			1.4.	Tekući transferi	6.500.100	7.436.997,48	114,41
	614100		1.4.1.	Transferi drugim nivoima vlasti	194.000	207.980,00	107,21
	614200		1.4.2.	Transferi pojedincima	3.228.500	4.373.595,07	135,47
	614300		1.4.3.	Transferi neprofitnim organizacijama	835.900	832.195,00	99,56
	614400		1.4.4.	Transferi javnim ustanovama i preduzećima	1.413.600	1.262.681,00	89,32
	614500		1.4.5.	Transferi za političke subjekte, subvencije privrednicima i naknade štete	696.000	621.060,00	89,23
	614800		1.4.6.	Sudska izvršenja i vanjske nagodbe	87.100	84.796,00	97,35
	614800		1.4.7.	Povrat više ili pogrešno uplaćenih sredstava	45.000	54.690,41	121,53
616000			1.5.	Izdaci za kamato	210.000	110.576,59	52,66
	616100		1.5.1.	Izdaci za kamate po kreditu za ulaganja	210.000	110.576,59	52,66
810000			2.	NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	9.391.800	3.612.635,86	38,47

redni broj pozi. jedinice	funkcija	klasifik. kod	red. br.	OPIS	BUDŽET ZA 2022.g.	IZVRSNO ZA PERIOD 01.01.- 31.12.2022.g.	% izvršenja
1	2	3	4	5	6	7	8
	821100		2.1.	Nabavka zemljišta	5.000	0,00	0,00
	821300		2.2.	Nabavka opreme	824.000	194.143,21	23,56
	821500		2.3.	Projektna dokumentacija, regulacioni planovi i ostala sredstva u obliku prava	93.000	41.318,55	44,43
	821600		2.4.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	8.469.800	3.377.174,10	39,87
			3.	TEKUĆA REZERVA	20.000	0,00	0,00
				UKUPNI IZDACI	25.169.000	18.762.913,74	74,55
	823100		4.	IZDACI ZA OTPLATU KREDITA ZA INFRASTRUKTURU	811.000	846.915,67	104,43
				UKUPNO	25.980.000	19.609.829,41	75,48

33.

Na osnovu člana 123.stav 3 Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine FBiH“, broj 39/03, 22/06 i 43/10), i člana 14. stav 2. Uredbe o organizovanju službi zaštite i spašavanja Federacije Bosne i Hercegovine („Sl. novine FBiH“, br.58/06, 40/10, 14/12, 66/12, 11/17, 20/20 i 43/21), Pravilnika o organiziranju zaštite i spašavanja i jedinica civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada („Službene novine FBiH“, br.77/06), te člana 30. Statuta Grada Visoko („Službeni glasnik Grada Visoko“ broj: 10/21), Gradonačelnik Grada Visoko donosi

O D L U K U**o izmjenama i dopunama Odluke
o formiranju i organizovanju službi zaštite i
spašavanja na području Grada Visoko****Član 1.**

U članu 4.stav 1 iza tačke 6. dodaje se tačka 7. koja glasi:

„7. **Služba za asanaciju terena** formira se u okviru JKP „Gradska groblja“ d.o.o. Visoko.

Služba za asanaciju terena formira se u komunalnim preduzećima koja se bave održavanjem groblja. Ta služba vrši operativne mjere zaštite i spašavanja koje se odnose na sahranjivanje poginulih i umrlih ljudi i spaljivanje ili zakopavanje uginulih životinja na pogođenom području, uređuje mjesta za ukopavanje ili spaljivanje životinja i drugih otpadnih biogenih materija, vrši sahranjivanje poginulih i umrlih ljudi, zakopavanje životinja ili njihovo neškodljivo uklanjanje, učestvuje u ekshumaciji leševa iz zajedničkih grobnica, obavještava građane o režimu i mjestu sahranjivanja ljudi, angažiranje pogrebnih službi na vršenju zadataka koji se odnose na sprečavanje zaraze, epidemije i drugih štetnih posljedica po ljude na pogođenom području.“

Član 2.

U članu 4.stav 2, broj 6. zamjenjuje se brojem 7.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom usvajanja od strane Gradonačelnika Grada Visoko i objaviće se u „Službenom glasniku Grada Visoko“.

Broj: 01/1-02-428/23
21.03.2023. godine
Visoko

GRADONAČELNIK
mr.sci Mirza Ganić
dipl.ing, s.r.

34.

Na osnovu člana 30. Statuta grada Visoko („Službeni glasnik Grada Visoko“ broj: 10/21), a u cilju ispunjenja obaveza i Protokola o prevenciji i postupanju u slučajevima prosjačenja i drugih oblika eksploatacije djece u gradu Visoko broj: 01/1-04-59/23 od 24.01.2023 godine, Gradonačelnik grada Visoko, donosi

O D L U K U**o osnivanju Mobilnog identifikacijskog tima
za prevenciju i proaktivnu identifikaciju
djece žrtava trgovine ljudima u gradu Visoko****Član 1.****(Predmet)**

Ovom Odlukom osniva se i utvrđuje djelokrug rada i nadležnost multidisciplinarnog i intersektoralnog Mobilnog identifikacijskog tima za prevenciju i proaktivnu identifikaciju djece žrtava trgovine ljudima u gradu Visoko (u daljem tekstu: MIT), uređuje sastav i koordinacija rada MIT-a, kao i druga pitanja od značaja za organizovanje i njegovo funkcionisanje.

Član 2.**(Ciljevi)**

MIT vrši stručne i operativne poslove na jačanju funkcionalnih veza i saradnje između nadležnih organa vlasti koje provode aktivnosti na području grada Visoko u cilju suzbijanja trgovine ljudima, a naročito:

- efikasnu i proaktivnu identifikaciju potencijalnih žrtava trgovine ljudima;
- osiguranje pravovremene i adekvatne pomoći i podrške potencijalnim i identifikovanim žrtvama trgovine ljudima što uključuje i podršku u procesu reintegracije domaćih žrtava trgovine ljudima;

- c) praćenje trendova pojave trgovine ljudima i preventivno djelovanje na uzroke koji dovode do trgovine ljudima.

Član 3. (Zadaci)

Primarni zadatak imenovanih članova MIT –a je mobilna i proaktivna identifikacija potencijalnih žrtava trgovine ljudima na području grada Visoko koja se osigurava kroz:

1. Preventivne aktivnosti – redovno informisanje i tematske kampanje podizanja svjesnosti ciljne populacije kao i javnosti o problemu trgovine ljudima, samoj ulozi i djelovanju MIT-a;
2. Saradnja sa obrazovnim, zdravstvenim i drugim sektorima sa ciljem prevencije i poduzimanja određenih mjera u cilju adekvatne zaštite potencijalnih žrtava od njihove identifikacije do resocijalizacije, te promovisanja MIT-a u gradu Visoko;
3. Rana identifikacija potencijalnih žrtava trgovine;
4. Prijavljivanje i upućivanje u referalni sistem slučajeva (MUP, tužilaštvo i nadležni CZSR, SIPA i Služba za poslove sa strancima) u skladu sa važećim propisima i protokolima;
5. Pružanje prvih oblika pomoći i podrške potencijalnim žrtvama trgovine ljudima (obezbjedjivanje hitne medicinske pomoći, prevoza, te adekvatnog smještaja u skladu sa potrebama i inte resima potencijalne žrtve i raspoloživim resursima u zajednici);
6. Osiguranje i drugih oblika pomoći u skladu sa raspoloživim sredstvima i individualnim potrebama potencijalne žrtve.

Gore navedeni zadaci se rade planski, definišu se i prate Planom rada MIT-a, koji se pravi na mjesečnoj osnovi i dijeli sa Koordinatorom Koordinacionog tima za borbu protiv trgovine ljudima Zeničko-dobojskog kantona.

Uloga, svrha i obim zadataka MIT-a precizirat će se Poslovníkom o radu MIT-a koji će se donijeti na njegovom prvom sastanku.

Mjesna nadležnost MIT-a je područje grada Visoko.

Član 4.

(Sastav i koordinacija rada MIT-a)

Sastav MIT-a zasnovan je na principu reprezentativnosti institucija/ustanova koje u svojoj nadležnosti, ovlaštenjima i djelokrugu rada imaju poduzimanje aktivnosti koje su u direktnoj vezi sa proaktivnom identifikacijom, zaštitom i podrškom potencijalnim žrtvama trgovine ljudima ili preduzimanju preventivnih mjera na suzbijanju trgovine ljudima sa posebnim fokusom na djecu.

MIT čine posebno educirani predstavnici sljedećih nadležnih institucija:

1. JU Centar za socijalni rad Visoko
2. Policijska stanica Visoko

Radom MIT-a koordinira JU Centar za socijalni rad Visoko (u daljem tekstu: Koordinator MIT-a).

Svaka članica MIT-a iz stava 2. ovog člana, iz reda svojih uposlenika, imenuje člana i po 2 (dva) zamjenska člana MIT-a. Akt o imenovanju članova dostavlja se Koordinatoru MIT-a u roku od 15 (petnaest) dana od dana donošenja ove Odluke. Članice MIT-a dužne su u roku od 7 (sedam) dana obavijestiti Koordinatora MIT-a o svakoj promjeni njihovog predstavnika u članstvu MIT-a.

Član 5.

(Mandat)

Članovi MIT-a biraju se na period od 2 (dvije) godine.

Član 6.

(Način funkcionisanja)

Funkcionisanje MIT-a zasnovano je na održavanju redovnih sastanaka na strateškom nivou najmanje jednom mjesečno, a na operativnom nivou zajedničkim planskim i ad hoc intervencijama na području grada Visoko, na osnovu zaprimljenih prijava/poziva o slučajevima eksploatacije djece, neposrednog saznanja članova MIT-a, saznanja putem medija i na drugi način.

Koordinator MIT-a saziva sastanke na strateškom nivou i predlaže dnevni red koji sadrži najmanje: ažurirane informacije o trendovima trgovine ljudima i potencijalnim rizicima za trgovinu djecom, povratne informacije vezane za konkretne predmete identifikovanih potencijalnih punoljetnih i

maloljetnih žrtava trgovine ljudima od strane MIT-a.

Sastanci MIT-a održavaju se u prostorijama JU Centar za socijalni rad Visoko, a mogu se održavati i na drugom mjestu, na poziv drugih organa, ustanova ili organizacija koje učestvuju u MIT-a.

Član 7.

(Izvjешćavanje)

MIT sačinjava izvješćaj o radu MIT-a koji čini sastavni dio godišnjeg izvješćaja o radu JU Centar za socijalni rad Visoko.

MIT može sačiniti i dostaviti i poseban izvješćaj o određenom događaju ili temi, ako za to postoji potreba.

Član 8.

(Sredstva za rad)

Sredstva za rad MIT-a obezbjeđuju se:

- a) iz Budžeta grada Visoko, budžetski korisnik JU Centar za socijalni rad;
- b) putem grantova, donacija;
- c) na drugi način propisan zakonom.

Administrativnu, tehničku i stručnu pomoć u radu MIT-a pruža JU Centar za socijalni rad Visoko.

Član 9.

(Saradnja sa Koordinacionim timom za borbu protiv trgovine ljudima Zeničko-dobojskog kantona)

MIT je dužan sarađivati sa Koordinatorom i Koordinacionim timom za borbu protiv trgovine ljudima Zeničko-dobojskog kantona u provođenju zadataka iz djelokruga rada ovog Koordinacionog tima, sa drugim relevantnim institucijama i tijelima na svim nivoima vlasti, sa Gradskom upravom, a u skladu sa strateškim dokumentima u oblasti suzbijanja trgovine ljudima.

Član 10.

(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Grada Visoko“.

Broj: 01/1-02-501/23
31.03.2023. godine
Visoko

GRADONAČELNIK
mr.sci Mirza Ganić
dipl.ing. s.r.

35.

Na osnovu člana 29. tačka 6. i člana 174 stav 5. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 39/03,22/06 i 43/10) i člana 30. Statuta Grada Visoko („Službeni glasnik Grada Visoko“ broj: 10/21), te pozitivnog mišljenja Štaba civilne zaštite broj: 01/2-02-36-15/23 od 03.03.2023. godine, Gradonačelnik Grada Visoko dana 06.03.2023.godine, d o n o s i :

Z A K L J U Č A K

O USVAJANJU AŽURIRANE PROCJENE UGROŽENOSTI PODRUČJA GRADA VISOKO OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

I

Usvaja se Ažurirana Procjena ugroženosti područja Grada Visoko od prirodnih i drugih nesreća broj: 07-40-89/23 od 03.03.2023. godine.

II

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

III

Zaključak objaviti u „Službenom glasniku Grada Visoko“.

Broj: 01/1-02-304/23
06.03.2023. godine
Visoko

GRADONAČELNIK
mr.sci Mirza Ganić
dipl.ing. s.r.

36.

Na osnovu člana 6., 7. i 8. Pravilnika o obliku i sadržaju iskaznice inspektora organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 15/08), Gradonačelnik donosi

O B A V J E Š T E N J E

o izdavanju novih i oglašavanju nevažećih iskaznica inspektora Grada Visoko

-I-

Izdaju se nove iskaznice inspektora Grada Visoko, kako slijedi:

- Iskaznica broj: 01/1-02-360/23 od 15.03.2023. godine za Šefa Odsjeka za inspekcijske poslove;
- Iskaznica broj: 01/1-02-361/23 od 15.03.2023. godine za Građevinskog inspektora;
- Iskaznica broj: 01/1-02-362/23 od 15.03.2023. godine za Sanitarno-vodnog inspektora;
- Iskaznica broj: 01/1-02-363/23 od 15.03.2023. godine za Komunalno-putnog inspektora.

Nove iskaznice imaju oblik, dimenzije, boju i sadržaj u skladu sa Pravilnikom o obliku i sadržaju iskaznice inspektora organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 15/08).

-II-

Da bi se izbjegla svaka zloupotreba, ovom prilikom se oglašavaju nevažećim iskaznice inspektora Grada Visoko, kako slijedi:

- Iskaznica broj: 02/14 od 19.12.2014. godine za Građevinskog inspektora;
- Iskaznica broj: 04/15 od 16.01.2015. godine za Komunalno-putnog inspektora;
- Iskaznica broj: 10/17 od 09.10.2017. godine za Građevinskog inspektora;
- Iskaznica broj: 07/18 od 20.07.2018. godine za Sanitarnog inspektora;
- Ostale iskaznice koje nisu zavedene u službenoj knjizi evidencije Odsjeka za inspekcijske poslove.

-III-

Ovo obavještenje će biti objavljeno u „Službenom glasniku Grada Visoko“.

Broj: 01/1-02-374/23
15.03.2023. godine
Visoko

GRADONAČELNIK
mr.sci Mirza Ganić
dipl.ing, s.r.

S A D R Ź A J		Strana
I GRADSKO VIJEĆE VISOKO		
23.	Poslovnik Gradskog vijeća Visoko	1
24.	Odluka o usvajanju Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Grada Visoko za period 2023-2027. godina	26
25.	Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Grada Visoko za period 2023-2027. godina	26
26.	Program utroška sredstava iz Budžeta Grada Visoko za podršku poljoprivredi za 2023. godinu	59
27.	Odluka o odobravanju kreditnog zaduženje kod Razvojne banke Federacije BiH	70
28.	Odluka o ostvarivanju prava iz socijalne zaštite na području Grada Visoko	70
29.	Odluka o dodjeli poslovnog prostora Udruženju žena “Nismo same“ Visoko	73
30.	Zaključak o davanju ovlaštenja predstavniku u Skupštini JKP “Gradska groblja” d.o.o. Visoko, za imenovanje člana Nadzornog odbora	73
31.	Zaključak o usvajanju Izvještaja o izvršenju Budžeta Grada Visoko za 2022. godinu	74
32.	Izvještaj o izvršenju Budžeta Grada Visoko za 2022. godinu	75
II GRADONAČELNIK		
33.	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o formiranju i organizovanju službi zaštite i spašavanja na području Grada Visoko	88
34.	Odluka o osnivanju Mobilnog identifikacijskog tima za prevenciju i proaktivnu identifikaciju djece žrtava trgovine ljudima u gradu Visoko	88
35.	Zaključak o usvajanju ažurirane procjene ugroženosti područja Grada Visoko od prirodnih i drugih nesreća	90
36.	Obavještenje o izdavanju novih i oglašavanju nevažećih iskaznica inspektora Grada Visoko	90

Izdavač: Grad Visoko, ul. Alije Izetbegovića br. 12A, Visoko

Uređuje: Muhamed Halilbegović, viši stručni saradnik

Glavni i odgovorni urednik: Zekija Omerbegović, sekretar Gradskog vijeća, **Telefon:** 032/732-502

Štampa: Grafički obrt „REMIX“ Visoko, **Telefon:** +387 32 746 038, **Mob:** +387 61 780 698